

GENERATIONSSKIFTE I DANSKE EJERLEDEDE ANPARTS- OG AKTIESELSKABER I LEVENDE LIVE

Kandidatspeciale, Cand.merc.aud., Aalborg universitet

Forfatter: Ulrik Wiberg Klitgaard

Studie nr.: 20180234

Kandidatafhandling ved Cand.merc.aud-studiet på Aalborg Universitet

Periode: 1. september 2020- 31. december 2020

Vejleder: Henrik Vestergaard Andersen

Anslag:189.858

Abstract

This master thesis focuses on changes of ownership in Danish family-owned limited companies referred to as, "ApS "or "A/S". During the past decade there has been an increased political focus on the taxation of generational change in limited companies in Denmark. In 2016 the taxation on generational change in family owned business was changed from 15% gradually down to 5% in 2020. The change of political power in 2019 meant a roll back of the planned reduction in taxes down to 5%. the taxation was rolled back to 15% from the beginning of 2020.

The change of taxation meant an increase in the numbers of generational changes during the autumn of 2019 in order to complete the generational change before the raise in taxation.

A generational change of ownership is often a long term process, where the senior in the family may have to process that he is not going to be leading the business forever, and therefor need to decide wheatear to sell the company or to go through a generational change of ownership.

Besides the human side of a generational change, regarding feelings etc. there is also many considerations to take into account. The senior must have a successor to whom he can transfer the company to. When transferring the company to a son or daughter, it has to be considered if the generational change must be implemented with tax succession, where the daughter or son take over the fathers originally acquisitions sums, and therefor can achieve a reduction in the achieved tax liability. The transfer to next generation can be done as a full cash payment to the senior. In advance a restructuring of the companies owned by senior can be necessary, to avoid tax at time of transfer to the younger generation by foundation of a new company, by transferring the shares in the operating company from the senior to the new company.

The changes to the company structure can also be performed as division of the company, in to two or more separate companies, this can be a effectful tool for companies who has a lot of cash, stocks and bonds as well as investment properties besides their operational company. This allows them to split the operational company into a separate company and hand it over to next generation using tax succession. The use of company split as a tool in generational change is discussed in this thesis.

Danish family owned business is unlisted and there are no know trad value for those companies. Therefore, the Danish tax authorities has published circulars to calculate the company's trade value, as if the transaction was carried out between two independent persons, these circulars are discussed and shown in practice in this thesis.

In 2020 the Danish tax authorities published a new control signal regarding the use of A/B stock model, and the valuation of B-shares. This new control signal is discussed in this thesis.

This master thesis includes a examples of a variety of possible ways to carry out a generational change, the models pros and cons are discussed as the choice of model is based on company considerations personal preferences from the senior owner, tax as well as political aspects to take into account when planning a generational change.

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	1
1. Indledning	5
1.1 Problemstilling:	7
1.2 Problemformulering:	8
1.3 Afgrænsning:	9
1.4 Metode:.....	10
1.5 Kapitel oversigt:.....	11
2 Planlægning af generationsskiftet	12
2.1 Omstrukturering og generationsskifte	15
2.2 Generationsskifte med succession til hvem kan der overdrages?	17
2.3 Betingelser for Succession – Pengetanksreglen	20
2.4 Afgørelser vedr. Pengetankskriteriet.....	23
3 Skattefri Aktieombytning	27
3.1 Skattefri aktieombytning uden tilladelse	28
3.2 Aktieombytning med tilladelse	31
3.2.1 Anmeldelsespligt ved aktieombytning med tilladelse	32
4 Spaltning	33
4.1 Grenspaltning	34
4.2 Spaltningsdatoen:	35
4.3 Forretningsmæssig begrundelse.....	36
5. A/B modellen – overdragelse uden succession:	39
5.1 Principper for anvendelsen af A/B modellen:	42
5.2 Forlods udbytteretten:.....	42
5.2.1 Forrentning af forlods udbytteretten – tilskrivning af risikotillæg.....	43
5.3 Nyt styresignal for anvendelsen af A/B modellen i 2021:	44
6. Værdiansættelse.....	47
6.1 TSS-Cirkulærer 2000-9 Aktier- og Anparter.....	49
6.2 TSS-cirkulærer 2000-10 Goodwill	50
6.3 Passivposten:	57
7 Generationsskifte i praksis	59

7.1 Gennemførelse ophørsspaltning.....	60
7.2 Opgørelse af pengetankskriteriet og handelsværdi.....	64
7.3 Værdiansættelse TSS- Cirkulærer 2000-10	66
7.3.1 Udviklingstendens	67
7.3.2 Forrentning af selskabets materielle aktiver	68
7.3.3 Kapitalisering:	69
7.4 Passivpost	70
7.5 Overdragelse af anparterne som gave.....	70
7.6 Gaveoverdragelse i kombination med anfordringslån.	73
7.7 A/B Modellen - overdragelse af anparter uden succession:	75
7.8 Udlodning af forlods udbytteretten – aktieombytning	78
7.9 Nyt styresignal på A/B modellen.....	80
7.10 gaveoverdragelse uden succession.....	84
8. Sammenfatning og konklusion	85
8.1. Perspektivering.....	87
Forkortelser.....	89
Litteraturliste	90
Bøger	90
Hjemmesider	90
Domme / afgørelser / bindende svar:.....	92
Bilag.....	0
Bilag 1	0

1. Indledning

Det danske erhvervsliv er blandt andet sammensat af en langt række mindre og mellemstore virksomheder, og op mod 60% af alle privatansatte er ansat i en familieejet virksomhed¹. Ifølge Skatteministeriet genereres 70% af den danske eksport fra familievirksomheder. Der er således samlet op til 60.000 familieejede virksomheder i Danmark. Hvoraf der efter skatteministeriets vurdering er 23.000² virksomheder, som i denne tid står overfor et generationsskifte. Det sker i takt med de store årgange i efterkrigstiden nærmer sig udløbet af et aktivt arbejdsliv. Gaveafgiften der skal afregnes ved et generationsskifte, forventes at reducerer investeringer i maskiner, og vækst, og har derfor negativ indflydelse på selskabernes mulighed for at vækste i perioden omkring et generationsskifte.

Dette til trods, kommer virksomhedsejerne før eller siden til en vigtig beslutning i deres erhvervskarriere, om hvad der skal ske med virksomheden. Virksomhedsejeren skal overveje hvorvidt virksomheden skal sælges eller overdrages til den næste generation. Dette sker når alderen begynder at trykke, og en pensionstilværelse bliver stadig mere tillokkende. Her kommer et spørgsmål på agendaen for alle, hvad skal der ske med virksomheden? – Skal den sælges til en konkurrent, og dermed opnås markedsprisen for virksomheden, eller skal den overdrages til næste generation, hvor virksomheden fortsat skal leve videre i familien.

Generationsskifte omhandler både de bløde værdier, i forhold til familierelationen, når sønnen eller datteren skal overtage livsværket, men også de juridiske og økonomiske aspekter, hvorfor mange vælger at benytte rådgivere under planlægningen og gennemførelsen af et generationsskifte.

I 2019 blev særligt mange ejerledere mødt med spørgsmålet om, hvilke tanker de gjorde sig vedrørende generationsskifte. Spørgsmålet kom i mange tilfælde fra deres revisor. Spørgsmålet blev i 2019 særligt aktuelt som følge af, den Socialdemokratiske mindretalsregering, tiltrådte den 27. juni 2019. I sin første finanslov for 2020 valgte den at tilbagerulle reduktionen i bo- og gaveafgiftssatsen for erhvervsvirksomheder. Der var tale om en tilbagerulning af en reduktion, som blev indført, da den Venstre-ledet mindretalsregering (tiltrådt 28. november 2016), med finansloven for 2016 fremførte et lovforslag om sækelse af bo- og gaveafgiften fra 15% til 5% gradvist i perioden 2016-

¹ <https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/aktuelle-skattetal/6-ud-af-10-privatansatte-arbejder-i-familieejede-virksomheder/> Hentet den 28. august 2020

² <https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/aktuelle-skattetal/6-ud-af-10-privatansatte-arbejder-i-familieejede-virksomheder/> Hentet den 28. august 2020

2020. Lovforslaget om tilbagerulning, blev som det vil være læserne bekendt vedtaget med finansloven for 2020.

Allerede på tidspunktet for Venstre regeringens fremsættelse af lovforslaget, fremgår det af datidens dagspresse, at Socialdemokratiet ønsker at tilbagerulle denne lempelse ved et skifte i det parlamentariske flertal på Christiansborg³. Dette er alt sammen historie nu, og i bakspejlet kom Socialdemokratiets løfte til at holde, idet gaveafgiften med finansloven for 2020 blev ført tilbage til 15% fra 6% i 2019.

I forbindelse med den Socialdemokratiske regerings tilbagerulning af den tidligere regerings lempelse, medførte dette en fornyet debat i samfundet op til vedtagelsen af finansloven for 2020. Denne debat omhandlede effekten af en øget gaveafgift, herunder også gaveafgiften generelt. I offentligheden er debatten om gaveafgiften delt. Da gældende regler om overdragelse af erhvervsvirksomheder i levende live til næste generation, for lægmand er komplekse, og ofte ukendt i detaljerne. Når det kommer til forhold udover beskatningsprocenten.

Hos danske ejerledere er der dog et øget fokus på lovgivningen om generationsskifte, i takt med dåbsattesten er gulnet.

Når debatten igen kommer frem i nyhederne, har ejerledere fra større danske virksomheder været aktive. Danfoss' ejer og bestyrelsesformand, Jørgen Mads Clausen har været særlig aktiv i debatten om generationsskifter. Han har argumenteret for fordele ved at få reduceret eller helt afskaffet en beskatning ved generationsskifte med og uden succession til næste generation af en aktiv erhvervsvirksomhed.

De muligheder som eksisterer, for at overdrage formuen til børn og børnebørn, samt de beskatningsregler som er tilknyttet hertil, er ikke alment kendt. For mange virker det uoverskueligt at skabe et overblik over den samlede lovgivning, som ligger til grund for et generationsskifte med eller uden succession.

I efteråret og vinteren 2019 var der som følge af regeringens udspil, til en ny finanslov med forøget afgift på generationsskifte, travlhed hos revisorer og advokater. Travlheden kom sig af, at mange formuende familier med aktie- og anpartsselskaber, valgte at benytte muligheden inden 31. december 2019 til at overdrage yderligere ejerandele til næste generation til en gaveafgift på 6%.

At vælge at foretage generationsskiftet, er for mange ejerledere dog en stor beslutning. Overdragelsen til næste generation betyder, at familien skal have lagt en plan for hvordan

³[https://www.berlingske.dk/oekonomi/regeringens-lempelse-af-skat-paa-generationsskifte-skaber-splittelse](https://www.berlingske.dk/oeкономи/regeringens-lempelse-af-skat-paa-generationsskifte-skaber-splittelse) hentet den 22. august 2020

overdragelsen skal foregå, og hvilken metode der ønskes benyttet. Herunder hvorledes likviderne til skattebetalingen skal frembringes.

For mange virksomhedsejere, og særligt ejere af større godser m.v. er det ofte skattebetalingen som kan blive en bremseklods i gennemførslen af et generationsskifte. Denne bremseklods kan opstå enten fordi værdierne, som skal anvendes til betaling af skatten ved generationsskiftet, er bundet i virksomheden. Enten i form af maskiner, lager og driftsbygninger. Et generationsskifte kan derfor give samfundsøkonomiske udfordringer, da frembringelsen af skattebetalingen til generationsskiftet. Det kan betyde afskedigelse af medarbejdere, som måske sendes ud i ledighed og på overførselsindkomst. Samtidig reduceres vækstmulighederne i virksomheden, fordi overskudslikviditet kanaliseres til anvendelse for skattebetalingen ved generationsskiftet. Skattebetalingen ved et generationsskifte kan derfor have en negativ samfundspåvirkning, hvis vækst og arbejdspladser reduceres i virksomheden i årene efter et generationsskifte.

Gennem de sidste år har debatten været større end tidligere omkring generationsskifter, som følge af reduktionen i skatteprocenten og sidenhen tilbagerulningen heraf. Det bliver derfor interessant at følge den fremadrettede udvikling på området, og de politiske beslutninger som træffes ved et fremtidigt regeringsskifte.

1.1 Problemstilling:

Den ovenstående indledning har belyst at der i den offentlige debat til stadighed er fokus på skatten, ved overdragelse af en bestående erhvervsvirksomhed i levende live. For mange virksomheder er skattebyrden en væsentlig faktor, ved valg af tidspunktet for at gennemfører et generationsskifte. Samtidig med der fra familien ses et fokus på at sikre næste generation er klar til at tage over, når generationsskiftet vælges gennemført.

Formålet med dette speciale er således at belyse den gældende lovgivning i forbindelse med gennemførsel af, et generationsskifte i levende live. Specialet vil have fokus på at belyse de særlige problemstillinger, som et generationsskifte kan stille dem overfor.

Specialet vil behandle de skattemæssige konsekvenser ved gennemførsel af et generationsskifte. Formålet er tilsvarende at belyse metoder og fordele, samt ulemper ved disse gennem eksempler i afhandlingens sidste afsnit.

1.2 Problemformulering:

Afhandlingens vil med baggrund i ovenstående problemfelt søge at belyse følgende problemformulering:

” En analyse af hvorledes et generationsskifte i et dansk familieejet selskab i levende live bedst kan tilrettelægges. Herunder et særligt fokus på tilrettelæggelsen af generationsskiftet i skattemæssige henseender ved skattemæssig optimering. ”

Som led i besvarelsen af den ovenstående problemformulering er udarbejdet følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvad er gældende dansk ret for gennemførelse af et generationsskifte i levende live?
- Hvilken betydning har det for generationsskiftet, om dette vælges gennemført med og uden succession?
- Hvilke metoder findes der til skatteudskydelse af skatten for generationsskifte?

Ovenstående vil blive belyst gennem en teoretisk og casebaseret skildring, ved inddragelse af komparative eksempler til belysning af divergensen mellem valget af metoder til gennemførelse af et generationsskifte, og disse metoders likviditetsmæssige effekt.

1.3 Afgrænsning:

Denne afhandlings formål er at behandle generationsskifte af aktie- og anpartsselskaber. Afhandlingen vil derfor ikke behandle hvorledes der kan ske generationsskifte af enkeltmandsvirksomheder og øvrige virksomhedsformer med fuld hæftelse, der ikke er aktie- og anpartsselskaber.

Afhandlingen har alene fokus på generationsskifte i danske selskaber. Afhandlingen vil derfor ikke behandle generationsskifte, hvori der indgår udenlandske selskaber og grænseoverskridende omstruktureringer vil derfor ikke være indenfor afhandlingens formål.

Der er i denne afhandling afgrænset fra generationsskifte af børsnoterede selskaber, hvor ejerkredsen tilsvarende typisk er spredt på mange enkelte aktionærer og salg typisk sker til via børsmarkedet. Hvorfor afhandlingen alene vil behandle generationsskifte af unoterede selskaber.

Afhandlingen afgrænses fra at behandle fusioner som omstruktureringsmodel, da fusioner ikke vil have samme relevans i forbindelse med et generationsskifte i levende live "inter vivos". Fusion har primært sin relevans efter holdingkravets ophør, hvor kapitalejer eventuelt måtte ønske at omstrukturere for at simplificerer koncernstrukturen. Tilsvarende har fusion primært relevans ved salg af erhvervsvirksomhed, hvor fusion vil ske mellem overtagende og overtaget selskab, hvor handlen oftest sker mellem uafhængige parter.

Afhandlingen vil ikke behandle fondsstiftelse, og overdragelse af erhvervsvirksomhed ved stiftelse af en erhvervsdrivende fond. En sådan overdragelse er ikke et egentligt generationsskifte. Fondsstiftelse har et sikringsformål i lighed med et generationsskifte, dog vil der for stifteren ofte være muligheden for fortsat at kunne yde indflydelse direkte på selskabets fortsatte drift, gennem formulering af fondens fundats. Dermed sikres selskabet på danske hænder, men samtidig sikres en langvarig og stabil ejer af selskabet. Af fondsejet selskaber kan nævnes Carlsberg, og A. P Møller- Mærsk, hvor fonden har til formål at besidde hovedparten af aktierne i et børsnoteret selskab, og dermed sikre at selskabet ikke kan overtages af udenlandske selskaber.

Der afgrænses for udredning og gennemgang af matematiske formler, herunder den matematiske teori bag Black-scholes modellen.

Fondsstiftelse tjener tilsvarende et samfundsmæssigt formål, idet fondens formål vil være at støtte dele af det danske samfund. For unoterede danske familiejet selskaber er det derfor ikke relevant med fondsstiftelse for hovedparten, da der her er tale om en uigenkaldelig udskillelse af formuen fra overdrageren. En fondsstiftelse vil ikke kunne tjene til det formål at tilgodese en række endnu ufødte generationer af familien, men kun familie

der lever på tidspunktet for stiftelse samt én ufødt generation. Hvorfor emnet ikke vil blive yderligere behandlet i denne afhandling.

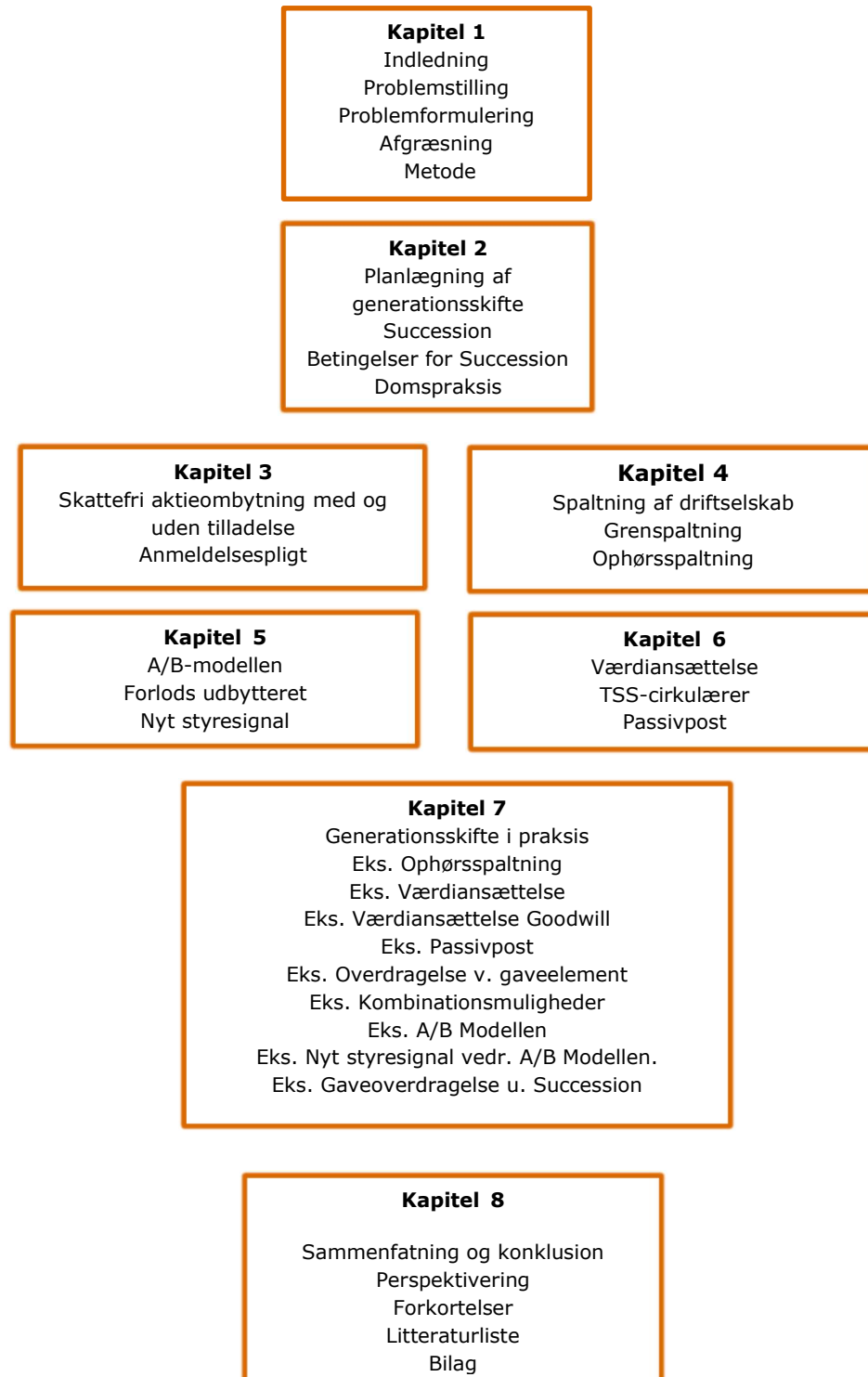
1.4 Metode:

Dette speciale har til formål at give en teoretisk gennemgang af hvorledes et generationsskifte af en erhvervsvirksomhed bedst muligt, kan tilrettelægges. Problemstillingen vil blive belyst gennem den videnskabsteoretiske metode. Denne anvendes til at analysere og fortolke på den gældende danske lovgivning, vedrørende gennemførelse af et generationsskifte, af en erhvervsvirksomhed. De metoder, som benyttes til denne afhandling har til formål at skabe nogle grundlæggende rammer, og en ensartet tilgang til specialets problemstilling. Det er specialets formål at tolke og belyse den danske lovgivning, som er grundlæggende for gennemførelse af et generationsskifte i et dansk selskab. Specialet benytter sig af den retsdogmatiske metodetilgang, da der vil ske beskrivelse og fortolkning af den gældende ret. Afhandlingen vil ikke forsøge at opstille hypoteser, teser eller arbejdshypoteser. Med baggrund i et retspositivistisk udgangspunkt anvendes der gængs juridisk metode ved behandling af gængse retskilder relevante ved et generationsskifte.

Afhandlingen anvender primær litteratur i form af lovtekster og bekendtgørelser indenfor de relevante områder af et generationsskifte, som behandles i denne afhandling. Tilsvarende vil domsafgørelser fra de danske domstole blive inddraget, herunder også afgørelser fra skatterådet⁴. Faglitteratur indenfor området for generationsskifte, der tolker på gældende dansk ret, vil blive anvendt.

⁴ <https://www.ft.dk/da/partier/kommissioner/skatter%C3%A5det> hentet 30. august 2020

1.5 Kapitel oversigt:

2 Planlægning af generationsskiftet

Generationsskifte optræder enten i levende live, eller ultimativt ved hovedaktionærs død. Hvor dennes livsarvinger eller testamentariske arvinger overdrages virksomheden. Der gennemføres dog mange generationsskifter i levende live. Et generationsskifte sker ofte i den nære familie, hvor den ældre generation ønsker at overdrage virksomheden til den næste generation. Generationsskifte indeholder mange facetter, og har således et juridisk, økonomisk samt menneskeligt aspekt.

Det menneskelige aspekt har stor betydning i et generationsskifte. Det handler både om interne familierelationer, men også om medarbejdere, kunder og virksomheden, der skal drives videre. Er junior klar til at påtage sig opgaven med at lede familievirksomheden videre? eller kræver generationsskiftet at der indsættes en administrerende direktør? Det er spørgsmål som familien i forbindelse med generationsskiftet bør stille sig selv.

Planlægningen af generationsskiftet er vigtigt, for at familien kan afgøre om det skal være et generationsskifte i flere etaper og tempi. Eller om generationsskiftet ønskes fuldt gennemført i en sammenhængende fase ved overdragelse af den bestemmende indflydelse og en direktionspost fra start.

Det fremgår i en spørgeskemaundersøgelse offentliggjort i bogform af Steen Hastrup og Andreas Munk Jensen⁵, at det i respondentgruppen i mere end 80% af tilfældene er den afgående hovedaktionær, som tager initiativet til at påbegynde generationsskiftet, mens det kun i 15% er revisor eller advokat, som tager initiativet til generationsskifteprocessen.

Dette er ikke et overraskende resultat, da mange virksomhedsejere vil være bekendt, med at der skal træffes en beslutning på tidspunktet når hovedaktionæren nærmer sig 55-65 år, for gennemførelse af et generationsskifte. Revisor og advokat kan over tid have italesat emnet for hovedaktionæren, men beslutningen har haft behov for at blive modnet hos hovedaktionæren. Tidspunktet for igangsætning af et generationsskifte er foruden hovedaktionærens alder også afhængig af næste generations alder. I undersøgelsen der er gennemført ved spørgeskemaer af Steen Hastrup og Andreas Munk Jensen, ses det, at respondenterne i halvdelen af tilfældene har benyttet sig af revisorer og advokater som rådgivere, når det kommer til en andel som har afsluttet generationsskiftet. Mens den anden halvdel, der endnu ikke har gennemført et generationsskifte, ligger på ca. 30%. Effekten af at få en rådgiver med i generationsskifteprocessen er derfor stor, fordi advokat og revisor kan assistere generationsskiftets tilrettelæggelse mest hensigtsmæssigt, og således har over 80% af de samlede respondenter fået udarbejdet en generationsskifteplan,

⁵ Hastrup, Steen og Jensen, Andreas Munk (2017), De bløde problemstillinger i generationsskifter – En samtalebog for familieejede virksomheder. Forlag: Steen Hastrup og Andreas Munk Jensen

når de har benyttet eksterne rådgivere. Et generationsskiftes succesfulde gennemførelse kræver, at det overvejes hvorvidt næste generation er klædt på til at overtage ledelsen af familievirksomheden. Kravene til næste generation stiger i takt med virksomhedens størrelse.

I undersøgelsen foretaget af Hastrup og Munk Jensen, ses det således på respondenterne at ca. 50% lægger vægt på, at næste generation i høj grad har en flerårig praktisk erfaring fra virksomheden. Det ses ofte at næste generation ansættes i virksomheden og må arbejde sig op gennem organisationen på lige fod med øvrige ansatte. Dog vil adgangen til chefgange antagelsesvist være lettere, sammenlignet med en ansat udenfor familien. Da aktiemajoriteten vil blive overdraget til næste generation, og det på tidspunktet for ansættelsen er hensigten at posten som direktør skal overdrages til sønnen eller datteren i forbindelse med generationsskiftet. Hvis virksomheden ikke i stedet sælges eller overdrages til en nærtstående medarbejder, gavekredsen beskrives nærmere i følgende.

Den ældre generation lægger stor vægt på, at næste generation har erfaring fra eksterne virksomheder, herunder en praktisk samt ledelsesmæssig erfaring. Det ses således også at over halvdelen af næste generation ønsker, enten at starte i en ung alder i en lav stilling, og dermed arbejde sig op internt i virksomheden. Eller vælger at starte i en alder på 30 år eller derover, for at have tilegnet sig mere ekstern erfaring.

I generationsskiftet er det således vigtigt, at næste generation har en relevant og tilstrækkelig uddannelse, til at påtage sig ledelseserhvervet. Da det udover familien også handler om at sende et signal til medarbejderen om, at man har kompetencerne og evnerne til at overtage ledelsen af virksomheden, foruden den praktiske erfaring, der kan oparbejdes via virksomheden.

Tilrettelæggelsen af generationsskiftet er vigtigt, da virksomheden af mange virksomhedsejere beskrives som det ekstra barn og deres livsværk. Men også pensionsopsparring, hvorfor det er vigtigt formuen forvaltes korrekt i forhold til at opnå et optimalt skifte. Skiftet skal sikre at den unge generation, kan leve af den forventede indtjening, som virksomheden forventes at generere i fremtiden. Mens den ældre generation dels skal leve af evt. privatoparbejdet formue, men samtidig også provenuet af et generationsskifte.

Formuen hos den ældre generation, og dennes kontant behov har derfor også en væsentlig betydning for det generationsskifte der ønskes gennemført, og skal overvejes gennem hele generationsskifteprocessen.

Der kan i forbindelse med generationsskiftet opstå en modsat rettet interesse hos den ældre generation, der kan have et ønske om at holde fast og fortsat have det afgørende ord i virksomheden. Mens den yngre generation kan have travlt med at få gennemført generationsskiftet og påtage sig ansvaret for virksomhedens fremadrettede drift. I denne situation skal den ældre generation også nå til en erkendelse, at ingen lever for evigt. De metoder som virksomheden har været drevet ud fra de seneste 30 år, er måske ikke de mest hensigtsmæssige ved en yngre generations ønske om at ekspanderer yderligere. Eller vælge at gå ind i nye markeder efter gennemførelse af generationsskiftet. Det kan ofte være svært ikke bare for den nye og tidligere ejeregeneration, at observerer ejerskiftet, men også for medarbejderne i virksomheden, kan det være vigtigt at få meldt ud løbende om generationsskifteprocessen igangsættes.

I processen omkring generationsskiftet, kan der på den menneskelige side, være behov for fysiske ændringer i virksomheden. Specielt hvis den ældre generation beholder et kontor i virksomheden, og fortsat har en ugentlig aktivitet i virksomheden. Her kan ledelsesskiftet i virksomheden således forstyrres af at medarbejderne ud fra vanens magt, går til den tidligere direktørs kontor. Informationsstrømmen flyder derfor ikke direkte til den nye generation, der har overtaget ledelsen af virksomheden.

Risikoen vil være at den nye ledelse ikke får mulighed for at få alle informationer i virksomheden. De mindre formelle samtaler med medarbejderne bliver forbeholdt den tidligere direktør. Det kan derfor være fordelagtigt at foretage et fysisk kontorskifte, når der gennemføres et generationsskifte, således medarbejderne henvender sig til den nye direktør på det kontor, som medarbejderen altid har opfattet som direktionskontoret.

Det menneskelige aspekt i generationsskiftet er således et væsentligt parameter, og sikring af at organisationen informeres og inddrages i processen om generationsskiftet. Dog er der en række forhold, der skal være på plads for at sikre et godt generationsskifte, herunder de skattemæssige overvejelser, som skal gøres i forbindelse med et generationsskifte.

2.1 Omstrukturering og generationsskifte

Beskatningen af et generationsskifte har i de seneste år været et emne, der har været stor politiks interesse for. I 2015 tiltrådte en ny venstreledet regering, med Lars Løkke Rasmussen som statsminister. Denne regering havde som sit valgløfte lovet en gradvis reduktion af gaveafgiften på generationsskifte af erhvervsvirksomhed i levende live. Den daværende regering vedtog således L183⁶ ”om forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og forskellige andre love”. Denne blev vedtaget 2. juni 2017, og det var således muligt at foretage et generationsskifte i 2019 med en boafgift på 6%.

I 2020 ville boafgiften på generationsskifte af erhvervsaktiv virksomhed være på 5%. Men den 29. juni 2019 skiftede magten efter folketingsvalget, og en socialdemokratisk mindretalsregering fik med finansloven for 2020 vedtaget en tilbagerulning af gaveafgiften på generationsskifte, af erhvervsaktive virksomheder. Fra og med 1. januar 2020 er Gaveafgiftssatsen igen på 15%⁷. Effekten af en øget gaveafgiftssats har været diskuteret væsentligt. Den Socialdemokratiske mindretalsregering lagde op til et nettoprovenu årligt på kr. 1 mia.⁸

I forbindelse med, at regeringen fremsatte forslag til finanslov for 2020 i efteråret 2019, kom der samtidig travlhed hos landets revisorer og advokater. Da de kunder der havde overvejet et generationsskifte gennem flere år, skyndte sig at få gennemført overdragelsen i 2019 til en bo-og gaveafgiftssats på 6%. Tilsvarende de ejerledere, som har været undervejs i et generationsskifte, skyndte sig at få overdraget de sidste ejerandele. Det indbragte den danske stat et nettoprovenu på 5,15 mia. kr.⁹

Det skønnes som tidligere anført, at der samlet er ca. 20.000¹⁰ ejerleder virksomheder indenfor en periode på 10 år som skal generationsskiftes. Det var da heller ikke alle virksomhedsejere, der greb muligheden for at gennemfører generationsskiftet til en beskatning på 6%. Da det til trods for en lavere beskatning stadig medfører et stort træk på likviditeten. Mange virksomhedsejere har derfor i efteråret 2019 opgjort, hvorvidt

⁶ <https://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/l183/index.htm> Hentet den 16. september 2020 – Folketingets hjemmeside, samling af lovforslag for folketingsåret 2016/17.

⁷ <https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/l76/index.htm> Hentet den 16. september 2020 Folketingets hjemmeside, samling af lovforslag for folketingsåret 2019/2020

⁸ <https://borsen.dk/nyheder/proselvstaendig/staten-hev-5-mia-kr-ekstra-ind-paa-arveafgift1> Hentet den 14. september 2020

⁹ <https://borsen.dk/nyheder/proselvstaendig/staten-hev-5-mia-kr-ekstra-ind-paa-arveafgift1> Hentet den 14. september 2020

¹⁰ Pedersen, Kim, Generationsskifte og strukturer – En håndbog for ejerledere (2017), Karnov Group Danmark A/S 1. oplag

fordelen ved en skatteudskydelse, og dermed udskyde skattebetalingen vil være en fordel. I et håb om at kunne genere et afkast af denne yderligere likviditet i virksomheden over tid, der udligner effekten af en skattestigning på 9 procentpoint. Dette er dog en spekulativ skatteudskydelse, da der kan komme nye beskatninger og regler på et senere tidspunkt. Dette kan ud fra et rådgiversynspunkt ikke anbefales, medmindre virksomheden i de seneste år har genereret større procentvise afkast, end skattesatsen. Således reduceres formuen hvis skatten betales, der ellers ville kunne anvendes til at skabe afkast fremadrettet.

Beslutningen om en skatteudskydelse i 2019 til senere tidspunkt er dog hovedaktionærens alene, og god rådgivning vil være at gøre kunden opmærksom på forholdet mellem at vælge at afregne skatten til en lavere sats, kontra opnå merafkast af investeringerne på længere sigt i virksomheden, når denne ikke drænes for kapital ved et generationsskifte her og nu. Samt risikoen ved den usikkerhed som der kan opstå, ved ikke at kende fremtidigt afkast og skattelovgivning.

Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor virksomheden i den nuværende markedssituation performer overnormalt i forhold til historisk markedsforhold. Hvis virksomheden om 5 år derfor vurderes at være væsentlig mindre værd, kan der være risiko for at næste generation overtager på et for virksomheden historisk dyrt tidspunkt. Da vil det være fordelagtigt at udskyde tidspunktet for generationsskiftet, til trods for den højere gaveafgiftssats.

I forbindelse med overdragelse af en virksomhed til næste generation, har overdragelsen betydning for virksomheden. herunder skal der fremskaffes finansiering til gennemførelse af generationsskiftet. Det kan få konsekvenser for virksomheden på længere sigt, når der skal fremskaffes finansiering til at betale gaveafgiften. Mange virksomheder har bundet sin egenkapital op på store investeringer i materielle- og immaterielle anlægsaktiver, herunder maskiner og goodwill. Men også omsætningsaktiver såsom varelageret kan betyde, at virksomhedens likviditet er begrænset, og måske kun rækker til at finansiere den løbende drift. Det er således ikke egenkapitalen, men likviditeten i virksomheden, som er afgørende i et generationsskifte, for at undgå, at der kan ske skade på virksomheden.

Er det tilfældet, at selskabet har lave likvide reserver som følge af disse er bundet i driften, kan det have stor betydning for virksomheden. Så man kan ved generationsskiftet blive nødsaget til at frasælge aktiviteter, eller afskedige medarbejdere og dermed kan dette medføre et samfundsøkonomisk tab. Der medfører en reduktion af det fremtidige overskud og dermed skattebetaling i virksomheden som følge af en nedgang i aktiviteten i forbindelse med finansieringen af et generationsskifte.

I forbindelse med generationsskiftets indledende faser er det også vigtigt at overveje og forholde sig til virksomhedens kreditfaciliteter. Herunder kan en omlægning af

kreditfaciliteter til realkreditfinansiering fremfor kortfristet kassekreditter, medvirke til at sikre næste generation tryghed ved en mere langsigtet finansiering for virksomheden. I forbindelse med generationsskiftet er det derfor vigtigt at involverer virksomhedens kreditgivere, afhængig af om virksomheden er eksternt finansieret, og hvorvidt senior har behov for at kapitaliserer på overdragelsen af virksomheden. Eller om denne i forvejen har tilstrækkelige likvider og pensionsmidler til at opretholde levestandarden i årene efter generationsskiftet. I den indledende generationsskifteproces bør et salg til ekstern part overvejes, hvor en kapitalisering på virksomheden kan være fordelagtigt. Hvis virksomheden forventes at toppe sin livscyklus, eller tilsvarende hvis næste generation ikke har fattet interesse for at overtage virksomheden.

2.2 Generationsskifte med succession til hvem kan der overdrages?

Når man ønsker at overdrage sin erhvervsvirksomhed til næste generation, kan aktierne overdrages til en gavekreds nærmere defineret i aktieavancebeskatningslovens §34¹¹, hvis overdragelsen kan ske med skattemæssig succession. Selve gaveafgiften reguleres i bo- og gaveafgiftslovens § 22¹², der som nævnt fra 2020 igen er øget til 15%.

Boafgiften er beskrevet i BAL § 1. Gaveafgiften betales af alle gaver som ydes til en gavemodtager. Frem til 2019, var der i BAL §1a stk. 4¹³ anført at gaveafgiften på aktier og virksomheder, ejet af personer afdøet ved døden i 2019 blev pålagt en gaveafgift på 6%. Dette galt tilsvarende for generationsskifter i levende live.

Bestemmelsen er med den nye finanslov for 2020 slettet og BAL §1 er derfor gældende uanset om der er tale om gaveafgift af private bankindeståender, eller ejerandele i unoterede aktie- og anpartsselskaber. Med gaveafgiftssatsen på 15% i 2020, skal der således afregnes gaveafgift, når gaven overstiger 67.100 i 2020 jf. BAL § 22.

Gaveoverdragelsen til en boafgift på 15 % kan, når der er tale om overdragelse af aktier i en aktiv erhvervsvirksomhed ske med skattemæssig succession, og der kan dermed overdrages med hjemmel i ABL §34 stk. 1. Gavekredsen omfatter derfor børn, børnebørn, søskende, søskendes børn og børnebørn samt efter vedtagelse af lov 532 af 17. juni 2018 også succession til samlever, der defineres i KSL §33C¹⁴. Når samleveren opfylder betingelserne i BAL §22 stk. 1 litra d, kan der ligeledes ske succession. Det vil sige personer, som har haft fælles bopæl med, gavegiver de sidste 2 år før modtagelse af gaven samt

¹¹ Aktieavancebeskatningslovens §34 (ABL)

¹² Bo- og gaveafgiftslovens §22 (BAL)

¹³ <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201613L00183> hentet den 10. september 2020

¹⁴ Kildeskattelovens §33C (KSL)

personer, der tidligere har haft bopæl med gavegiver i en sammenhængende periode på minimum 2 år, når samlivet alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse herunder i ældrebolig. I forbindelse med gaveoverdragelser i ABL § 34 sidestilles stedbarn og adoptivbørn med et naturligt biologisk slægtskabsforhold.

Bestemmelsen i ABL §34 blev oprindeligt mulig ved lov nr. 763 af 14. december 1988¹⁵, foruden kredsen som der kan ske overdragelse med succession, skal bestemmelsen i ABL §34 om, at der minimum skal overdrages 1 procent af aktiekapitalen i henhold til ABL §34 stk. 1 nr. 2. Denne bestemmelse blev indsat pr. 1. januar 2009. Det vurderes at det ikke har væsentlig praktisk betydning for de fleste generationsskifter, da der i udgangspunktet overdrages mere end 1 %. Dog kan man i tilfælde af et løbende generationsskifte ikke overdrage mindre af gange end 1% af aktiekapitalen. Den ene procent beregnes i forhold til den nominelle værdi af aktiekapitalen uanset denne ene procent måtte udgøre af stemmевærdien i selskabet¹⁶. Tidligere var der i de dagældende regler krav om at overdragerne ved hovedaktionær i selskabet, samt at de enkelte overdragelser som minimum udgjorde 15 % af stemmerne i selskabet¹⁷. Generationsskifter udgør som oftest to cifre procenter i forbindelse med generationsskifter og betydningen af lempelsen til et krav på 1% vurderes derfor ikke at have væsentlig praktisk betydning. Modsat tidligere regler, der kunne afskære visse overdragelser fra at ske med succession. Tilsvarende var krav om, at stemmerettigheder blev overgivet i forbindelse med successionen. Mens det med overdragelse af 1% af aktiekapitalen er muligt at bevare bestemmende indflydelse selvom aktier overdrages. Dermed muligheden for benyttelse af en A/B-model, som beskrives nærmere i kapitel 5.

Der kan i forbindelse med et generationsskifte med succession ske overdragelse af anparter, aktier, andele og omsættelige investeringsforeningsbeviser der er omfattet af ABL §1. Når der sker overdragelse af aktier, kan der jf. ABL §34 stk. 1 nr. 4 ikke ske succession i investeringsforeningsbeviser, som er udstedt af et investeringsselskab omfattet af ABL §19.

Foruden de ovenstående begrænsninger i henholdsvis den personkreds, som det er muligt at overdrage til, samt afgrænsningen fra at kunne overdrage investeringsbeviser omfattet af ABL §19 er herudover en væsentlig begrænsning for overdragelse af aktier i virksomheder til næste generation.

¹⁵ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

¹⁶ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

¹⁷ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

I henhold til ABL §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6. er det ikke muligt, at overdrage aktier med succession i de selskaber, hvis formål er udlejning af ejendomme, værdipapirer m.v. også kaldet pengetanksreglen nærmere beskrevet i kapitel 2.2.

Man ændrede ABL §34 stk. 1 for at skabe en større harmoni med KSL §33 C idet det før 2009 kun var muligt for hovedaktionær at overdrage aktier med succession. Mens det samtidig var muligt for en virksomhedsejer med en eller flere enkeltmandsvirksomheder at anvende succession, uanset dennes ejerandel. Dermed blev der større samspil herefter, mellem reglerne om adgang til succession uanset om man drev virksomhed i personligt regi eller i selskabsform.

Foruden gavekredsen defineret i ABL §34, kan der også jf. ABL §35 ske overdragelse af aktier til en medarbejder i virksomheden, når denne indenfor en periode på 5 år har været beskæftiget svarende til 3 årsværk i den virksomhed, som har udstedt aktierne. Det er herudover tilsvarende muligt at overdrage aktier med succession til en medarbejder, som indenfor en periode på 5 år har lagt tre års fuldtidsbeskæftigelse i et selskab som er koncernforbundet med det aktieoverdragende selskab. Det betyder at der kan ske overdragelse med succession af moderselskabet i en koncern, hvori medarbejderen har været ansat i en dattervirksomhed, der tilhører det selskab, som har udstedt aktierne i henhold til kursgevinstlovens § 4 stk. 2¹⁸. Det er i forbindelse med opgørelsen af medarbejderens timeantal muligt at lægge timerne sammen i tilfælde af, at denne har været ansat i 3 forskellige selskaber i koncernen, med samlet varighed svarende til 3 års fuldtidsstilling indenfor de seneste 5 år. Til forudsætning herfor er at selskaberne er koncernforbundet på tidspunktet for medarbejderens arbejde i virksomhederne og tidspunktet for overdragelsen af aktier. Det er tilsvarende muligt at sammenlægge timetal ved fusion eller aktieombytning jf. ABL §35 stk. 2.

I forbindelse med generationsskifte med succession i levende live, eksisterer der en reparationsbestemmelse, da der efter ABL §34 stk. 1 nr. ikke er adgang til at generationsskifte med succession til forældre. Der kan jf. ABL §35A ske overdragelse af aktierne til tidligere ejer. Hvis overdragelsen til tidligere ejer sker indenfor 5 år efter aktieoverdragelsen til eksempelvis sønnen. Der er tre bestemmelser, i forbindelse med anvendelsen af denne reparationsbestemmelse, og det er foruden, at overdragelsen skal ske indenfor 5 år fra første overdragelse. Et krav om, at overdragelsen skal ske til den tidligere ejer som aktierne blev erhvervet fra. Desuden skal den første overdragelse være skete med succession. Således er der mulighed for at tilbagerulle generationsskiftet, såfremt sønnen, hvortil der er overdraget aktier måtte blive syg, eller på anden måde

¹⁸ Kursgevinstlovens §4 stk. 2 (KGL)

forhindret i at drive virksomheden fremadrettet. Hvor det derfor vurderes hensigtsmæssigt at tilbageføre aktierne til tidligere overdrager.

2.3 Betingelser for Succession – Pengetanksreglen

Når man ønsker at overdrage sine aktier til næste generation, er anvendelsen af reglerne om succession defineret i ABL §34, hvorved der ikke udløses beskatning hos den tidligere ejer af aktierne ved afståelse til næste generation. I lighed med reglerne i KSL §33C, når der er tale om personligt ejet virksomheder. Der gives dermed mulighed for overdragelse af aktierne, uden der udløses beskatning ved afståelse til kredsen beskrevet i ovenstående afsnit. Det er dog ikke aktier i alle selskaber, der kan overdrages til næste generation. Det er vigtigt at rådgiver i forbindelse med et påtænkt generationsskifte får gjort kunden opmærksom på denne problemstilling.

Reglerne om begrænsning i overdragelse med succession findes som tidligere anført i ABL §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6, hvori det fremgår, at de aktier som ønskes generationsskiftet skal være i en erhvervsmæssig virksomhed. Det betyder at der ikke kan ske overdragelse af aktier i selskaber med skattemæssig succession, hvor aktiviteten i væsentligt omfang består af ikke-erhvervsmæssig drift. Den ikke-erhvervsmæssige drift er karakteriseret ved udlejning af fast ejendom, likvide beholdninger og besiddelse af værdipapirer og lignende aktiver og indtægter fra disse aktiver.

ABL §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6 medfører en væsentlig begrænsning i muligheden for at overdrage aktier til næste generation med succession. I selskaber hvor den væsentligste aktivitet er udlejning af ejendomme, vil der således ikke være mulighed for at overdrage aktierne til næste generation. Dermed udelukkes ejendomsinvestorer fra at benytte succession i forbindelse med et generationsskifte, hvis ejendomsinvestoren driver udlejning af ejendomme gennem et selskab. Drives udlejning af ejendomme i personlig ejet virksomhed er der jf. KSL §33 C tilsvarende en begrænsning i at overdrage fast ejendom med succession. En ejer af en personlig ejet virksomhed, vil derfor ikke kunne omgå reglerne i KSL §33 C og foretage en skattefri virksomhedsomdannelse til selskab. Da der i begge tilfælde ikke kan ske overdragelse med succession, når virksomheden eller selskabets væsentligste aktivitet er udlejning af ejendomme. Uanset at besiddelsen af ejendomme andrager en erhvervsmæssig karakter, ved at have ansatte til at varetage udlejningen, ansatte viceværter m.v. er det således definitivt umuligt at gennemføre succession, hvis selskabet i væsentlig grad udlejer ejendomme.

Når det drejer sig om generationsskifte af selskaber med primær aktivitet indenfor udlejning af ejendomme er der en væsentlig forskel mellem ABL §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6 og KSL §33 C. I tilfælde hvor en virksomhedsejer er næringsdrivende med køb og salg af fast ejendom, vil ejendommene kunne overdrages med succession til næste generation, mens aktier der besiddes i et ejendomsselskab ikke har mulighed for at blive generationsskiftet med succession ved anvendelse af ABL §34 om succession i aktier, uagtet begge erhverver sig ved køb og salg af ejendomme i begge juridiske konstellationer.

Bestemmelserne der gør sig gældende for om, hvorvidt et selskabs kan anses som et "pengetanksselskab" og dermed bestå af primært passiv kapitalanbringelse er tilfældet når, som anført i ABL §34 stk. 6

"selskabets virksomhed anses for i overvejende grad at bestå i udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer el. lign. Som nævnt i Aktieavancebeskatningslovens §34 stk. 1 nr. 3 såfremt mindst 50% af selskabets indtægter, hvorved forstås den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter, opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår stammer fra sådan aktivitet¹⁹".

Der kan således ikke ske succession hvis mere end 50% af selskabets indtægter kommer fra passiv virksomhed. Der som i loven står anført består af indtægter fra udlejning af ejendomme, afkast på værdipapirer og bankindeståender. Tilsvarende fremgår det endvidere af bestemmelsen, at:

"Hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer el.lign. enten på overdragelsestidspunktet, eller opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår udgør mindst 50% af handelsværdien af selskabets samlede aktiver²⁰."

Det følger således, at der ligesom for indtægter henhørende fra aktiviteter karakteriseret som passiv virksomhed, er det tilsvarende gældende for balancesiden. Hvis der er tale om et pengetanksselskab, hvor mere end 50% af balancesummen består af ikke-erhvervsmæssige aktiver. Dette regnes som gennemsnittet for balancesummen i perioden på de seneste 3 regnskabsår. Har selskabet eksisteret mindre end 3 år, beregnes gennemsnittet ud fra den periode selskabet har eksisteret. Udgør de passive pengeanbringelser mere end 50% af den samlede balancesum kan der ikke foretages generationsskifte med succession, og der skal i stedet ske afståelsesbeskatning hos tidligere ejer af aktierne.

¹⁹ Aktieavancebeskatningslovens §34 stk. 6

²⁰ Aktieavancebeskatningslovens §34 stk. 6

Det skal bemærkes at andelsboligbeviser defineret i ABL §18 jf. ABL §34 stk. 6 ikke er omfattet af begrænsningen i at succederer, og der kan derfor succederes i andelsbeviser.

Særlig væsentligt er det, at afkast og værdi af aktier i associerede selskaber samt datterselskaber, hvori selskabet ejer mindst 25% af aktiekapitalen kun skal medtages en forholdsmæssig andel af indtægt og aktivet ved væsentlighedsbedømmelsen. I forbindelse med opgørelse af om hvor stor andel af selskabets indtægter og aktiver der er passive pengeanbringelser, skal der ses bort fra indkomst fra udlejning af ejendomme mellem selskabet og et datterselskab, eller mellem to datterselskaber. Det anses ikke som ikke-erhvervsmæssig aktivitet, når lejerer anvender ejendommen i selskabets drift. En ejendom placeret i koncernens holdingselskab, der udlejes til et driftselskab i koncernen vil således ikke være omfattet af pengetanksreglen.

Pengetanksreglen er defineret klart, i forhold til hvilke aktiver og indkomster der ikke giver mulighed for at foretage generationsskifte, og således kan kun ejendomme der anvendes til virksomhedens drift eksempelvis Produktionshaller med videre kan generationsskiftes. Det følger af ABL §34 stk. 1 nr. 3, at der i henhold til vurderingslovens §33 Stk. 1 og stk. 7²¹ ikke er tale om pengetanksaktiver, når der sker bortforpagtning af fast ejendom, som anvendes til landbrug, gartnerier, planteskoler frugtplantager eller skovbrug. Dermed kan et selskab bestående af primært indtægter og aktiver henhørende fra bortforpagtning af skovbrug generationsskiftes med succession, hvilket også åbner en mulighed for, at man som selskabsejer kan investere i et skovbrug, for derigennem at kunne opnå adgang til at generationsskifte med succession.

Der kan imidlertid opstå en usikkerhed, når det kommer til vurderingen af, om likvide midler indgår i driften, eller om hvorvidt disse altid skal anses som pengetangsaktiver. Det har blandt andet Ligningsrådet flere gange skulle tage stilling til. Der er i flere afgørelser stillet spørgsmål ved hvornår der er tale om en ikke-erhvervsmæssig virksomhed kontra erhvervsmæssig i henhold til ABL §34 stk. 6, som gennemgås i nedenstående afsnit 2.3.

²¹ Vurdeirngslovens §33 (VUL)

2.4 Afgørelser vedr. Pengetankskriteriet

Det ses i **SKM2003.458 LR**, hvor en far ønskede at overdrage en aktiepost i to selskaber til sine børn. Han havde erhvervet aktierne i Holding A/S tilbage i 1989, og Holding A/S ejede alle aktier i Drift A/S. Drift A/S' hovedaktivitet var planlægning og afvikling af kongresser for andre virksomheder. Faderen og hans hustru var begge ansat i Drift A/S. I 2000 blev Holding A/S spaltet i henhold til reglerne om skattefri ophørsspaltning.

Holding A/S ophørte, og i stedet blev selskabets aktiver og passiver delt mellem 3 nystiftede selskaber V A/S, X ApS og Y ApS. Ved spaltningen erhvervede V A/S 50% af aktierne i Drift A/S. Y ApS og X ApS erhvervede hver 25% af aktierne. Aktierne i Drift A/S blev forud for spaltningen opdelt i A-aktier og B-aktier. V A/S erhvervede samtlige A-aktier, der havde dobbelt stemmeret mens X ApS og Y ApS erhvervede B-aktierne. Man gennemførte spaltningen med baggrund i et ønske om at forberede et kommende generationsskifte. Ejerens 2 børn C og D, der var ansat i virksomheden, skulle videreføre virksomheden, når forældrene gik på pension. Planen var at overdrage anparterne i X ApS og Y ApS til børnene fra faderen i henhold til reglerne om succession, i den dagældende ABL §11²². Det var desuden tanken, at V A/S skulle sælge sine aktier i Drift A/S tilbage til det udstedende selskab.

Faderen forespurgte derfor Ligningsrådet, om overdragelsen kunne ske med succession i henhold til dagældende ABL §11. I forbindelse med faderens forespørgsel var spørgsmålet særligt gående på, om selskabets aktivitet kunne anses som erhvervsmæssig eller ikke-erhvervsmæssig. Denne vurdering skulle foretages i henhold til dagældende ABL §11 stk. 9²³. Det var åbenbart, at indtægterne i Drift A/S i overvejende grad stammede fra erhvervsmæssige aktiviteter, mens spørgsmålet var, om selskabets aktiver der hovedsageligt bestod af finansielle aktiver på dette tidspunkt kunne anses som erhvervsmæssige. Drift A/S havde jf. årsrapport for 2001, en likvid beholdning på 6,5 mio. kr. af en samlet aktivmasse på 10,5 mio. kr. pr. balancedagen for 2000 regnskabet den 31. december 2000 udgjorde likviderne 10 mio. kr. ud af en samlet aktivmasse på 12 mio. kr.

De likvide midler henhørte i overvejende grad fra forudbetalinger vedrørende fremtidige kongresser, som Drift A/S havde forpligtiget sig til at leverer efter balancedagen. Det blev derfor gjort gældende, at der var tale om midler som vedrørte virksomhedens drift, og disse derfor ikke skulle anses som finansielle aktiver i henhold til dagældende ABL §11 stk. 9. De forudbetalinger der var modtaget, ville således have en bogført passivpost med

²² Efterfølgende ændret, således bestemmelserne om Succession og kriterierne for erhvervsaktiv virksomhed findes i Aktieavancebeskatningslovens §34.

²³ Nu findes reglerne i Aktieavancebeskatningslovens §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6

forpligtigelsen til at leverer kongresser m.v. Ligningsrådet fandt at likvide midler uanset ophavet til disse i selskabet, altid vil skulle anses som pengetanksaktiver, uanset hvad disse benyttes til. Det betød i den konkrete sag at væsentlighedsbedømmelsen ville blive opfyldt, og det var derfor ikke muligt at overdrage aktierne med succession.

I en anden afgørelse **SKM2007.106SR** ønskede faderen, der ejede selskabet, at overdrage aktierne til næste generation med succession. Faderen ønskede at overdrage sine aktier ved anvendelse af reglerne om succession til sin datter. Selskabet havde på tidspunktet for overdragelsen betydelige tilgodehavender på moms på henholdsvis 82,9 mio. kr. og 77 mio. kr. henhørende fra salg af mobiltelefoner.

Spørgsmålet som blev stillet til Skatterådet var, om tilgodehavenderne kunne medregnes som driftsaktiver eller hvorvidt disse skulle medgå i opgørelsen over ikke-erhvervsmæssige relaterede aktiver. Skatterådet tiltrådte, at der kunne overdrages 19,5% af faderens aktier i A A/S som gave med succession til datteren. Denne overdragelse kunne ske da ABL §34 ansås som opfyldt. Ved skatterådets afgørelse, fandt Skatterådet, at selskabets virksomhed ikke i overvejende grad bestod af kontanter, udlejning af fast ejendom eller værdipapirer og dermed var selskabet ikke omfattet af pengetanksreglen. Selskabets tilgodehavende moms på 82,9 mio. kr. og 77 mio. kr. blev anset for at tilhøre drift området.

Ved at sammenholde de to afgørelser **SKM2003.458.LR** og **SKM2007.106SR**, synes den seneste afgørelse i sammenligningen at være udtryk for en generel praksisændring ved vurdering af hvornår der er tale om et selskab omfattet af pengetanksreglen. Hvor Ligningsrådet i afgørelsen fra 2003, ikke så på likvidernes ophav, samt hvilken passivforpligtigelse, likviderne har sammenhæng med. Derfor blev der i denne afgørelse foretaget en kategorisering af alle likvide aktiver som ikke-erhvervsmæssige aktiver pr. definition, uagtet likvidernes ophav, for hvorvidt de tilhørte driftsaktiviteten af erhvervsaktiv virksomhed, og ikke passiv investering.

I afgørelsen fra 2007 er Skatterådets afgørelse i stedet at man ser på hvilke passive forpligtigelser der knytter sig til aktivet, for at vurdere den erhvervsmæssige kontra ikke-erhvervsmæssige problemstilling. Dermed går praksis mod at man i højere grad hos myndighederne kigger på om likviderne er udtryk for en almindelig kontantbeholdning, med mulighed for investering i værdipapirer, eller om der er tale om tilgodehavender, og tilgodehavender henhørende fra salg, som er oparbejdet i forbindelse med den erhvervsmæssige aktivitet, og som modsvares af en forpligtigelse. Eller som i den konkrete afgørelse **SKM2007.106.SR** momstilgodehavender.

Dermed vil virksomheder med store modtagende forudbetalinger også have adgang til at kunne gennemføre et generationsskifte ved succession, dog må det altid anbefales at der

fortsat søges bindende svar i disse tilfælde, hvor der er risiko for at ABL §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6 blokerer for at anvende succession. Det har stor betydning for selskaber med store tilgodehavender som følge af kunderne i en branchepraksis betaler forud for modtagelsen af ydelsen. Desuden vil det have betydning for adgangen til at generationsskifte, når der ses på de forpligtigelser der knytter sig til aktivet. Flere af virksomhedernes aktiver vil derfor kunne anses som erhvervsmæssige aktiver, der nedbringer procentdelen for de ikke-erhvervsmæssige aktiver, sammenholdt med den tidligere praksis.

Det ses med ovenstående, at muligheden for at gennemfører et generationsskifte med succession, ikke en mulighed for alle, men kæver man efter lovens definition driver en aktiv erhvervsvirksomhed hvis primære bestanddele ikke er værdipapirer, fast ejendom eller likvider.

En særlig interessant afgørelse, for mange koncerner, er **SKM2006.627SR** hvor en fader B ønskede at overdrage 4 af i alt 6 ny spaltede selskaber. B har 4 sønner som hver overtager et selskab.

B beholder selv to selskaber dels af hensyn til pensionisttilværelsen og for at tilgodese hustruens søn fra et tidligere ægteskab.

B's selskab B Holding A/S havde aktier i følgende selskaber:

1. 100 % af aktiekapitalen i S A/S (Drev entreprenørselskab)
2. 50% af aktierne i entreprenørselskabet E ApS, der p.t. var uden aktivitet, de resterende 50% var ejet af uafhængig 3. mand.
3. 90% af anparterne i K ApS, der drev landbrugsvirksomhed De resterende 10% var ejet af uafhængig 3. mand.
4. 90% af anparterne i R ApS der drev landbrugsvirksomhed, og de sidste 10 % var her ligeledes ejet af uafhængig 3. mand.

B havde indhentet tilladelse til at foretage en skattefri spaltning af holdingselskabet B Holding ApS tilbage i 2006. Efter den gennemførte spaltning tiltrådte skatterådet, at der kunne gennemføres et generationsskifte ved at overdrage aktierne i fire af i alt seks udspaltede selskaber, til hver af sønnerne ved succession.

De fire selskaber som man ønskede at overdrage med succession, ville først blive stiftet i forbindelse med spaltningen. Det at selskaberne er nystiftede medfører, at det ikke er muligt at foretage en opgørelse for at påse om hvorvidt aktivkriteriet eller indtægtskriteriet har været opfyldt de seneste 3 år. Skattestyrelsen påså derfor om hvorvidt koncernen kunne anses for at være omfattet af pengetankskriteriet, dette var ikke tilfældet. Men

særligt interessant er det, at, i forbindelse med den konkrete sags gennemgang hos Skatterådet, blev det anført i Skatterådets kommentar, at det ikke kunne tillægges betydning, hvorvidt koncernen før spaltningen kunne anses som en finansiel virksomhed. Skatterådet tiltrådte i øvrigt Skattestyrelsens vurdering. Men den konkrete bemærkning til afgørelsen er særlig relevant for mange koncerner, der i dag er omfattet af pengetanksreglen, og ved at gennemfører en spaltning vil kunne isolere pengetanksaktiverne omfattet af aktivkriteriet og indtægtskriteriet.

Dermed har koncernerne mulighed for at benytte sig af enten skattefri ophørsspaltning, som ofte vil blive anvendt, eller grenspaltning. Ved grenspaltning er der krav om at det udspaltede kan fungere som selvstændig virksomhed. Når den tidligere koncerns opfyldelse af indtægts- og aktivkriteriet ikke tages i betragtning, vil der med anvendelse af ophørsspaltning således være fri mulighed for at kunne tilrettelægge et generationsskifte. Ved at udspalte erhvervsaktiverne til selvstændige selskaber, som efterfølgende kan overdrages med succession.

Derfor er skatterådets bemærkning særlig relevant. Hvis Skatterådet havde tilsluttet sig holdningen om, at koncernens opfyldelse af aktivkriteriet eller indtægtskriteriet ud fra de seneste 3 års gennemsnit skulle være gældende. Vil det betyde, at muligheden for at kunne gennemføre generationsskifte med succession for dele af en koncern, ved at benytte sig af ophørsspaltning fremover ikke ville kunne anvendes. Som følge af Skatterådets afgørelse er dette dog ikke tilfældet.

Det betyder at det er muligt for en kapitalejer at gennemfører et generationsskifte, af et selskab, som i sin helhed vil være defineret som et pengetanksselskab i henhold til ABL §34 stk. 6. Det er med ovenstående bemærkning fra skatterådet således muligt at gennemfører spaltningen således at driften der består, er erhvervsaktiver isoleres i et eller flere selskaber. Mens de finansielle aktiver der har en ikke-erhvervsmæssig karakter isoleres i et selskab. Der kan herefter gennemføres succession i henhold til ABL §34, da det vil være uden betydning om selskabet før spaltningen, blev anset som et pengetanksselskab. Dermed vil man kunne isolere værdipapirer og større likvide beholdninger i et selskab, hvor dette selskabs formål er investeringer. Samtidig isoleres driften af en virksomhed eller et skovbrug i et særskilt selskab, og gennemfører generationsskifte af dette ene selskab. Overdrageren kan derefter beholde selskabet, som ikke kan generationsskiftes med succession som sin pensionsformue, og dermed ikke udløse afståelsesbeskatning.

Det ses endvidere af **SKM 2012.685SR** Hvor der blev overdraget aktier i to selskaber B ApS og C ApS fra faderen til sine tre børn. Aktiekapitalen udgjorde samlet 1.000 t.kr. der i forbindelse med overdragelsen var blevet opdelt i to kapitalklasser, henholdsvis 250 t.kr.

svarende til 25% A-aktier der var tillagt stemmeret, samt 750 t.kr. B-aktier uden stemmeret svarende til 75% af den samlede aktiekapital.

A-aktierne var tillagt forlods udbytteret, et begreb som senere vil blive beskrevet nærmere i kapitel 5.

Tilsvarende var selskabskapitalen i C ApS blevet opdelt på tilsvarende måde med en 25%/75% fordeling med en samlet aktiekapital på 500 t.kr. tilsvarende var A-aktierne i C ApS tillagt stemmeret mens B-aktierne ikke havde stemmeret.

Pr. 31. december 2011 blev B-Aktierne i begge selskaberne overdraget til de tre børn Y, Z og Æ. Børnene ejede herefter hver 25 % af aktiekapitalen i form af B-Aktier i begge selskaberne. I B ApS skete overdragelsen uden succession mens overdragelsen blev gennemført med succession for aktierne i C ApS i henhold til ABL §34. Som følge af C ApS overdrages med succession, anses børnenes aktier anskaffet på samme tidspunkt som faderen erhvervede aktierne. Dette var for B ApS vedkommende i 1985 og for C ApS vedkommende i 1999. i 2012 har Skattestyrelsen godkendt gavernes værdi samt muligheden for at overdrage C ApS med succession. Ved tidspunktet for godkendelsen ejede faderen således 25% af aktiekapitalen i B ApS og 25% af kapitalen i C ApS, mens børnene hver ejede 25% af aktiekapitalen i begge selskaber. Afgørelsen viser dermed muligheden for, at man ved hjælp af spaltning kan få overdraget de erhvervsaktive værdier med succession. Uanset disse tidligere var del af et selskab, der ikke havde mulighed for at gennemfører et generationsskifte med succession, ved ejerskifte af hele det oprindelige selskab der i stedet ophørsspaltes.

3 Skattefri Aktieombytning

I forbindelse med et påtænkt generationsskifte, vil kapitalejeren ofte se på mulighederne for at foretage en aktieombytning af aktierne i selskabet. Aktieombytning forstås ved, at der sker afståelse af aktier, mod et vederlag af kapitalandele i et selskab. Det kan eventuelt kombineres med et kontantvederlag i henhold til reglerne defineret i ABL §36.

Aktieombytning medfører normalt afståelsesbeskatning, men hvis et holdingselskab ejer over 10% af kapitalen i datterselskabet kan disse afstås skattefrit i henhold til bestemmelserne i ABL §8. Hvis holdingselskabet besidder under 10% af kapitalen vil det jf. ABL §9 skulle beskattes ved afståelsen, undtagen for aktier defineres som skattefrie

porteføljeaktier, der er defineret som unoterede aktier med en ejerandel under 10% i henhold til ABL §4C.

I forbindelse med gennemførelsen af et generationsskifte kan der gennemføres skattefri aktieombygning efter reglerne i ABL §36, hvormed der ikke udløses en beskatning i forbindelse med gennemførelsen af aktieombytningen, men først på det tidspunkt, hvor aktierne i holdingselskabet afstås. Hvis der sker likvidation af holding, eller hvis holdingselskabet går konkurs, vil dette sidestilles med afståelse²⁴. ABL §36 bygger på fusionsdirektivet 90/434/EØF²⁵, der senest er ændret ved rådets direktiv 2005/19/EF der samlet er kodificeret i 2009/133/EF. Dermed bygger aktieavancebeskatningslovens bestemmelser på den EU-retlige regulering. Der kan gennemføres skattefri aktieombytning med tilladelse, og uden tilladelse.

3.1 Skattefri aktieombytning uden tilladelse

Når man ønsker at gennemføre en aktieombytning uden tilladelse, kan dette ske i henhold til ABL §36 stk. 6, der tidligere blev reguleret i den nu ophørte ABL §36A. For aktieombytningen kan gennemføres uden tilladelse er det en betingelse, at vederlagsaktierne inklusive tillæg af eventuel kontant udligningssum, svarer til handelsværdien af de aktier, som ombyttes. Det betinges derudover, at det erhvervende selskab i forbindelse med en aktieombytning uden tilladelse, ikke afstår aktierne i en periode på 3 år efter tidspunktet for aktieombytningen. Dette krav kaldes populært "Holdingkravet".

Det er dog muligt i perioden på 3 år at afstå aktierne for det erhvervende eller erhvervede selskab. Muligheden foreligger, hvis afståelsen sker som følge af skattefri omstrukturering, og vederlæggelsen alene sker i aktier. Hvis der sker skattefri omstrukturering i perioden for holdingkravet vil restløbetiden af de 3 år, løbe fra tidspunktet hvor omstruktureringen er gennemført. For at kunne gennemføre en aktieombytning uden tilladelse, kræves det, jf. ABL §36 stk. 6 at aktionærerne, som har bestemmende indflydelse i det erhvervede selskab i henhold til ligningslovens §2²⁶. Hovedaktionæren kan ombytte sine aktier med aktier i et selskab, som er hjemmehørende på Grønland, Færøerne eller en stat medlem af EU/EØS, eller i øvrige stater, som har dobbeltbeskatningsoverenskomst med Danmark.

Sker der en grænseoverskridende omstrukturering, findes omgængelsesklausulen i LL §3 når tilrettelæggelsen har til formål at opnå en skattefordel. Der skal således ligge en

²⁴ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

²⁵ https://tax.dk/lv-2009-2/lvs/S_D_1_12_1.htm hentet den 18. oktober 2020

²⁶ Ligningslovens §2 (LL)

erhvervsmæssig velbegrundet årsag til gennemførelse af omstruktureringen. LL §3 er dog kun relevant ved omstruktureringer der indeholder et grænseoverskridende element jf. den juridiske vejledning 2016-2, C.I.4.1.4.²⁷

I forbindelse med fastsættelsen af den handelsværdi, der som nævnt skal være lig med aktieombytningssummen. Uanset om den erlægges fuldt i aktier eller med delvis kontant vederlæggelse. Som følge af områdets kompleksitet, er det vigtigt, at man har fokus på ikke blot at gennemgå cirkulærer og styresignaler. Men også domspraksis og afgørelser der følger, da der kan være ændring til det, som Cirkulærer og vejledninger fastsatte, da disse blev vedtaget.²⁸ Det ses derfor også fra tid til anden, at Skattestyrelsen udsteder nye styresignaler, eller cirkulærer, såfremt praksis fra afgørelser foretaget af Skatterådet og Ligningsrådet betyder en væsentlig ændring til hidtidig praksis. som eksempelvis tilfældet med styresignalet vedrørende A/B- modellen til brug for generationsskifter, der vil blive beskrevet nærmere i kapitel 5.

Muligheden for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning omfatter aktie- og anpartsselskaber, der kan foretage aktie- eller anpartsombytninger. Der er således ikke adgang hertil for interessentselskaber, kommanditselskaber m.v. Den afstående aktionær eller anpartshaver har ret til at udskyde sin skattebetaling i henhold til Fusionskattelovens §9²⁹ og FUSL §11. Der kan dermed opnås skattemæssig succession, hvor afstående får udskudt beskatningstidspunktet, hvis afstående og overtagende selskab hjemmehører i en EU-medlemsstat. Tilsvarende hvis der er tale om et selskab som svarer til et dansk anparts- og aktieselskab, der dog er hjemmehørende uden for den europæiske union. Det er selskaber nærmere beskrevet i bilag til Direktiv 2009/133EF³⁰.

Der findes mange afgørelser herpå, blandt andet **SKM2009.306SKAT** hvor en aktionær fik tilladelse til at ombytte sine aktier i et dansk selskab med aktier i et tysk selskab. Tilladelsen blev givet til alle aktionærer der er fuldt skattepligtige til Danmark. Aktionærkredsen kan således have betydning i visse grænseoverskridende generationsskifter.

Aktieombytningen er defineret i ABL §36 stk. 2, og er omfattet af de tilfælde hvor et aktie- eller anpartsselskab erhverver en andel af et andet selskabs kapital. Det erhvervende

²⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2177713> hentet den 21. oktober 2020

²⁸ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag.

²⁹ Fusionskattelovens §9 (FUSL)

³⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0133&from=DE> hentet 1. november 2020

selskab opnår dermed stemmeflertal i det erhvervede selskab. ABL §36 stk. 2 vil således finde sin anvendelse i forbindelse med et generationsskifte. Hvor ejerne indskyder en aktiepost i et nystiftet selskab, ved at gennemfører en aktieombytning og dermed indskyde aktierne i Drift A/S i et nystiftet Holding A A/S. Herved opnår Holding A A/S flertal af stemmerne i Drift A/S.

Med denne løsning opnås en holdingstruktur og aktionæren opnår risikobegrænsning ved krav mod Drift A/S. Kravet er ved denne overdragelse at der sker overdragelse af stemmeflertallet. Dermed er metoden relevant i forbindelse med overdragelse ved et generationsskifte, hvor selskabskapitalen i Drift A/S inddeles i 2 kapitalklasser A-aktier og B-aktier. Hvor a-aktierne tillægges stemmeret, kendt som A/B- Modellen nærmere beskrevet i kapitel 5.

I forbindelse med gennemførelsen af en skattefri aktieombytning uden tilladelse, kan aktier omfattet af ABL §1, ombyttes. Det er ikke et krav at selskabet, som man ønsker at ombytte, eksisterer på tidspunktet for ansøgningen. Dermed kan selskabet stiftes således dette tilpasses mest hensigtsmæssigt til den forretningsmæssige udvikling i selskabet/koncernen.

I forbindelse med generationsskifter er det tilsvarende vigtigt at være opmærksom på bestemmelserne i ABL §36, at aktierne som bliver ombyttet, skal repræsentere en værdi, for at der kan ske skattefri aktieombytning. Således kan der som indledning til et generationsskifte ikke ske skattefri aktieombytning af et selskab med negativ egenkapital.

Det er dog alene på ansøgningstidspunktet, at egenkapitalen ikke må være negativ. Det kan løses, ved at der foretages et kapitalindskud på dette tidspunkt og efterfølgende gennemføres den påtænkte skattefrie aktieombytning. Det er vigtigt at man i forbindelse med aktieombytningen i de tilfælde hvor man allerede har et flertal af stemmerne, er opmærksom på. At der skal udstedes aktier i forbindelse med ombytningen, således at successionen kan knyttes op på de aktier, som overdrages.

Tilsvarende det forhold at de kontante udligningssummer, der er den del af det samlede vederlag, som vederlægges i kontanter, bliver beskattet som udbyttet i henhold til ABL §36 jf. FUSL §9.

Når der foretages skattefri aktieombytning, er der en frist på 6 måneder til at gennemføre aktieombytningen i henhold til ABL §36 stk. 4. Som følge af, at der gennemføres en skattefri aktieombytning, skal der senest på tidspunktet for indsendelse af selskabets oplysningsskema (tidl. Selvangivelse) oplyses til Skattemyndighederne på oplysningsskemaet, at selskabet har deltaget i en skattefri aktieombytning i henhold til ABL §36 stk. 7. Dette angives i felt 162a på selskabets oplysningsskema.

3.2 Aktieombytning med tilladelse

I lighed med skattefri aktieombytning uden tilladelse, kan aktieombytningen gennemføres med tilladelse. Når der søges tilladelse til at gennemfører aktieombytningen findes reglerne ikke i ABL §36 stk. 6 men derimod i ABL §36 stk. 1 samt stk. 3. når skattefri aktieombytning gennemføres med tilladelse er det Skattestyrelsen der giver tilladelse til at gennemfører aktieombytningen og fastsætter eventuelle særlige vilkår. Hvis Skattestyrelsen giver afslag på gennemførelse af skattefri aktieombytning, eller fastsætter særlige vilkår, som man er uenig i, kan disse forhold indbringes for Landsskatteretten³¹ i henhold til skatteforvaltningslovens § 11 stk. 1 nr. 1³².

Ved ansøgning om tilladelse til at gennemfører aktieombytningen med tilladelse, skal ansøgningen være begrundet med en forretningsmæssig begrundelse. Ellers udløses der skat på ombytningstidspunktet i henhold til ABL §36. Skattestyrelsen undersøger motivet for ansøgning til at gennemfører aktieombytningen. Modsat ved gennemførsel uden tilladelse efter ABL §36 stk. 6. At indhente en tilladelse, kan fortsat være relevant, selvom det er muligt at gennemfører aktieombytningen uden tilladelse.

Det er eksempelvis relevant i de situationer, hvor der opstår tvivl om opnået stemmeflertal, eller om hvorvidt selskabet opfylder betingelserne i ABL §36 stk. 1. pkt. Det er således et krav at det forretningsmæssige hensyn, er af en sådan grad at det følger fusionsbeskatningsdirektivets art. 11³³. Dermed er en begrundelse om at gennemfører en aktieombytningen ikke i sig selv en tilstrækkelig begrundelse, for at kunne gennemføre et fremtidigt generationsskifte.

Det ses blandt andet i **SKM 2005.167.ØL** med bemærkningen fra Skattestyrelsen om, at ønsket om at foretage forberedelse til et generationsskifte, og samtidig minimere driftrisikoen, kunne anses som påstande, der altid kan fremføres som begrundelse for skattefrie omstruktureringer og dermed ikke havde bund i den konkrete virksomhed. Landsretten tiltrådte Skattestyrelsens anmærkninger. Det er derfor vigtigt at ansøgning om tilladelse til skattefri aktieombytning udarbejdes nøjsomt og i detaljeret grad beskriver baggrunden for at gennemfører aktieombytningen. Ved ønsket om at gennemfører aktieombytningen som led i et generationsskifte, er det yderligere vigtigt at få beskrevet og redegjort for, generationsskiftets betydning for selskabets selvstændige vidneførsel af virksomheden. Og dermed muligheden for at gennemfører skattefri aktieombytning med tilladelse. Der skal redegøres i ansøgningen hvorfor skattefri aktieombytning er nødvendig

³¹ <https://www.skatteankestyrelsen.dk/om-styrelsen/organisation/landsskatteretten/> Hentet den 6. oktober 2020

³² Skatteforvaltningslovens § 11 stk. 1 nr. 1 (SFL)

³³ SKM2006.345.LSR

for at gennemfører generationsskiftet, og tilsvarende at omstruktureringen ikke forbedre parternes stilling.

Det ses i **TFS1997.207LR** hvor der blev søgt om tilladelse til at gennemfører skattefri aktieombytning. Denne blev givet af ligningsrådet med den betingelse, at holdingkravet på 3 år bestod for fremtidige datterselskaber. Selskabet fik således tilladelse på baggrund af et ønske om at reducere den forretningsmæssige risiko, og muliggøre et generationsskifte med succession. Ved at flytte likvide reserver til et nyt holdingselskab. Dermed var det risikoafgrænsningen der må vurderes at være det væsentlige hensyn fra ligningsrådet side.

3.2.1 Anmeldelsespligt ved aktieombytning med tilladelse

Efter gennemførelse af en skattefri aktieombytning med tilladelse, er der ved ændrede forudsætninger for omstruktureringen meddelsespligt til Skattestyrelsen. Sådanne ændringer skal meddeles til Skattestyrelsen, dermed sikres Skattestyrelsen at der forebygges mod aktieombytninger bliver et værktøj til at foretage skatteunddragelse. Derudover bliver parterne tvunget til at tage stilling og evaluerer forudsætningerne. For at kunne vurdere hvornår der er tale om en væsentlig ændring af forudsætningerne, er man nød til at gennemgå den konkrete sag, og vurderer med udgangspunkt i den juridiske vejledning 2016-2, C.D.6.3.6.1³⁴. Sammenholdt med tidligere afgørelser hvor Skattestyrelsen har givet henholdsvis tilladelse, og henholdsvis afslag på ansøgningen om aktieombytning.

Efter gennemførelse af en skattefri aktieombytning kan der ikke ske afståelse af aktier eller anparter i datterselskabet i en periode på 3 år, kendt som holdingkravet. Det betyder dog ikke at det er udelukket, at få tilladelse til at foretage skattefri aktieombytning. Selvom man ikke har til hensigt at bevare sin ejerandel i et datterselskab i en periode på 3 år. En tilladelse hertil vil dog være at anse som atypisk³⁵. Undtaget er dog forhold, hvor der er tale om ikke vilje bestemte dispositioner, eksempelvis kapitalejers død, sygdom m.v. I sådanne tilfælde vil et frasal kunne anses som eneste forretningsmæssige fornuftige løsning, der vil det være forventeligt, at kunne opnå Skattestyrelsens godkendelse hertil.

Aktieombytningen skal dog ikke stå alene, men indgår som et delelement i en generationsskifteplan, og dermed alene et af flere konkrete tiltag, som vil blive nærmere beskrevet i de følgende kapitler.

³⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945328> hentet den 4. november 2020

³⁵ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

4 Spaltning

I forbindelse med et generationsskifte, vil gennemførsel af en skattefri spaltning ofte kunne blive aktuel, i tilfælde hvor man ønsker at opdele koncernen. Det kan ske enten ved at ophørsspalte et holdingselskab i eksempelvis tre nye selskaber. En ophørsspaltning kan eksempelvis være aktuelt i en familie bestående af en far og to børn, hvor faderen ønsker at overdrage aktierne eller anparterne til børnene. I sådan et tilfælde kan det oprindelige holdingselskab ophørsspaltes. Det kan ske ved at, holdingselskabet spaltes i tre selskaber, hvor aktiverne fordeles mellem de tre selskaber, og overdrages til disse. Således kan man ved kombination af spaltning- og successionsreglerne overrage virksomheder til 2 selskaber, som kan generationsskiftes med succession. Mens faderen beholder ét, eller flere selskaber med alle aktiver omfattet af pengetanksreglen, som derfor ikke kan generationsskiftes med succession.

Spaltningen kan derfor være et vigtigt værktøj i mulighederne for at optimere generationsskiftet, således det tilrettelægges på den mest hensigtsmæssige måde. Spaltninger reguleres i FUSL § 15. Selskaber der er omfattet af definitionen på et selskab, fremgår i FUSL §15 a. Det betyder at et selskab i en medlemsstat i henhold til direktivets artikel 3³⁶ kan spaltes, dette gælder for danske aktie- og anpartsselskaber.

Når man foretager en ophørsspaltning, er der modsat ved grenspaltning ikke krav om, at det selskab man ønsker at spalte, omfatter en virksomhed, som kan fungere som en selvstændig virksomhed. Der er således ikke et krav om at der overføres en gren af en virksomhed, som kan operere selvstændigt i det nystiftet selskab. Der findes heller ikke samme krav³⁷, som ved tilførsel af aktiver hvor der skal indskydes en virksomhed eller en gren af en virksomhed³⁸ i henhold til FUSL §15 C stk. 2. Mulighederne er derfor mange når man gennemfører en ophørsspaltning. Det er således muligt at fordele aktiverne og passiverne som man ønsker. Dermed kan man fordele aktiverne i holdingselskabet til 2 eller flere nye selskaber som en kapitalejer måtte ønske. Eksempelvis fordele aktiver og passiver ud fra hvilke aktiver der ønskes overdraget til hvilket barn, når ophørsspaltningen sker som led i en generationsskifteplan.

Kravet i FUSL §15 a, stk. 2 1. pkt. medfører dog at aktionærerne ved ophørsspaltning fortsat vederlægges i forhold til aktiebesiddelsen i selskabet som ophørsspaltes.

³⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0133&from=FI> hentet den 10. oktober 2020

³⁷ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

³⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945249> Hentet den 10. oktober 2020

4.1 Grenspaltning

De fleste vælger at gennemfører en spaltning i forbindelse med et generationsskifte som en ophørsspaltning, for at undgå kravene ved grenspaltning. Her er der krav om, at det er en gren af en virksomhed der overdrages til ét af selskaberne i spaltningen. Der er derfor krav om at aktiverne og passiverne, som tilføres til et nystiftet selskab i forbindelse med grenspaltningen, skal udgøre en selvstændig gren af den oprindelige virksomhed.

Dermed kan det være man ønsker at grenspalte en entreprenørvirksomhed, således den organisatoriske enhed vedrørende murevirksomheden grenspaltes til et selvstændigt selskab. Tilsvarende for den organisatoriske enhed vedrørende tømmervirksomheden grenspaltes til en selvstændig virksomhed. Grenkravet ses eksempelvis opfyldt i **SKM2006.97.SKAT**, hvor der skete en skattefri grenspaltning og samtlige aktiver og passiver henhørende til selskabets ejendomsaktivitet i selskab D, blev adskilt fra den øvrige aktivitet og overført til et selvstændigt ejendomsselskab. Finansieringen af D's ejendomme var sket delvist fra selskabet M, hvorved der var opstået en mellemregningskonto mellem D og M. Ved gennemførelsen af grenspaltningen blev gælden som relaterede sig til erhvervelsen af ejendommene indskudt i det nystiftede ejendomsselskab, sammen med ejendommene, den øvrige gæld på mellemregningen forblev i det indskydende selskab.

Grenkravet blev således anset for opfyldt i **SKM2006.97.SKAT**, modsat i **SKM2011.90SR**, hvor et selskab E A/S ønskes spaltet, det var ejet af fire investorer og aktiekapitalen fordelt med 25% hver. I forbindelse med spaltningen ønskede man at overføre 25% af aktiverne og passiverne i E A/S, til et selskab der var 100% ejet af den ene af de fire investorer. Den primære aktivpost i E A/S bestod af aktier i et andet selskab. 25% af aktiekapitalen i datterselskabet kunne ikke anses som en gren af en virksomhed, og der kunne derfor ikke gennemføres skattefri grenspaltning efter bestemmelserne i FUSL §15 a stk. 3.

Det ses således af de to afgørelser, at definitionen på en gren af en virksomhed, betyder at kapitalandele i en dattervirksomhed ikke kan spaltes, da denne ikke anses som en gren af en virksomhed. Det skyldes som tidligere anført at den overførte andel ikke vil kunne fungere organisatorisk selvstændigt. Der skal derfor være tale om en samlet virksomhed bestående eksempelvis af en udlejningsejendom inklusiv dennes forpligtigelser i form af realkreditfinansiering, eller anden finansieringskilde, der overføres og dermed kan fungere som én organisatorisk enhed.

Der kan ske spaltning af selskaber der er hjemmehørende i EU/EØS, og som svare til et dansk aktie- og anpartsselskab jf. FUSL §15 stk. 7. Når der sker spaltning, er kravet til vederlæggelsen³⁹, i henhold til FUSL § 15a stk. 2, at vederlæggelsen sker i aktier eller anparter, samt eventuel kontant udligningssum. Det betinges i FUSL §15 a stk. 2 at værdien af aktier- eller anparter og eventuel kontant udligningssum skal svare til forholdet mellem aktiver og forpligtigelser i det indskydende selskab. Når man foretager spaltningen, er det vigtigt at der ikke sker en forskydning i ejerforholdet mellem to aktionærer, uanset om der er tale om en ophørsspaltning eller en grenspaltning.

Forholdet kan let justeres ved en ophørsspaltning ved overførsel af likvider mellem to selskaber, så der ikke sker forskydning i ejerandele. Mens dette er vanskeligere ved grenspaltning, når der er krav om at der overdrages en gren af virksomheden. I denne situation vil der kunne ske vederlæggelse med kontanter. I generationsskifte har kravet om at parterne skal vederlægges i forhold til deres aktiebesiddelse, er værdiansættelsen vigtig. Når en spaltning af et holdingselskab skal gennemføres, således at faderen modtager pengetanksaktiver bestående af likvider, værdipapirer. Mens sønnen modtager aktier i det underliggende driftselskab. Værdiansættelsen af aktierne i driftselskabet, er omfattet af værdiansættelsescirkulæret TSS-ciklærer 2000-09, når der er tale om interesse forbundne parter, nærmere beskrevet i kapitel 6.1.

4.2 Spaltningsdatoen:

Spaltningsdatoen er fastsat i FUSL §5, hvor denne i sit udgangspunkt skal være sammenfaldende med skæringsdatoen for det modtagende selskabs regnskabsår. Det betyder at spaltningen skal gennemføres på dagen for det modtagendes selskabs 1. dag i regnskabsåret. Kravet gælder uanset om der er tale om grenspaltning eller ophørsspaltning.

Hvis der sker stiftelse af et modtagende selskab den 10. maj 2020, skal spaltningsdatoen også fastsættes til 10. maj 2020. Sker spaltningen til et allerede eksisterende selskab skal dette i henhold til FUSL §5 stk. 1, ske på den 1. dag i regnskabsåret. Dermed vil fusionsdatoen ske pr. regnskabsårets åbningsdato. Det betyder ved et årsregnskab med kalenderårsafslutning vil denne dato være 1. januar år 20XX.

Er selskabet der spaltes koncernforbundet på tidspunktet for spaltningen, og som følge heraf omfattet af tvungen national sambeskatning, i henhold til selskabsskattelovens §31 C.⁴⁰ Indtræder selskabet i en ny tvungen national sambeskatning i forbindelse med

³⁹ Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag.

⁴⁰ Selskabsskattelovens § 31 C (SEL)

spaltningen. Da skal bestemmelserne i FUSL §5 stk. 3 anvendes, og dermed er fusionsdatoen, datoen for etablering af koncernforbindelsen.

Er der tale om spaltning af et ultimativt moderselskab, som tilfældet kan være i forbindelse med et generationsskifte. Vil der ved spaltning af et holdingselskab, der kun besidder ét datterselskab, og ikke har haft anden erhvervsmæssig aktivitet, end at besidde aktierne i datterselskabet. Vil koncernetableringen anses for indtruffet fra indkomstårets start i henhold til SEL §31 stk. 3 9. pkt., hvis det modtagende selskab stiftes i forbindelse med spaltningen, og der i forbindelse med spaltningen ikke sker ophør af øvrige koncernforbindelser eller etablering af nye. Vil der ikke skulle foretages skattemæssige delperiodeopgørelser.

Man skal være opmærksom på, at skattefri spaltning skal være anmeldt til Skattestyrelsen senest 1 måned efter denne er gennemført i henhold til FUSL §6. Det gælder således at når spaltningen er vedtaget i alle selskaber, skal anmeldelsen indsendes som en gyldighedsbetingelse for gennemførsel af spaltningen.

4.3 Forretningsmæssig begrundelse

Spaltninger gennemføres ofte i forbindelse med generationsskifte, der ofte vil være forretningsmæssigt begrundet. Der stilles dog udledt af praksis, krav til begrundelse af forretningsmæssig grund til at gennemfører generationsskiftet, og dette ikke er begrundet i et ønsket om at spare skat for udtrædende aktionær.

I **SKM2004.73TSS** hvor Skatterådet fandt, at der forelå skatteundgåelse eller et ønske om skatteunddragelse i henhold til FUSL §15a og 15b. Var tale om to aktionærer der ejede et holdingselskab, det var anført at baggrunden for at gennemfører spaltningen, var ønske fra de to aktionærer om at opstarte nye aktiviteter, uafhængigt af hinanden.

Spaltningen blev samtidig begrundet med, at den ene hovedaktionærs ønske om et fremtidigt generationsskifte med dennes søn. Spaltningen blev imødekommet, da begrundelsen blev anset som forretningsmæssig, og at strukturen opnået ved spaltningen blev opretholdt i en periode på 3 år i henhold til holdingkravet. Der blev dog kun en måned efter Skatterådet havde fremsendt sin afgørelse, og inden man havde benyttet sig af tilladelsen. Allerede igen fremsendt en forespørgsel til Skattestyrelsen, om hvorvidt den ene aktionær A kunne afhænde sine aktier til det udstedende selskab, eller til hovedaktionæren B. Uden at, en sådan afståelse vil få indflydelse på den skattefri spaltning. Det var begrundet med, at aktionæren A var blevet syg og derfor ønskede at afhænde. Konsekvensen af en tilladelse ville være, at aktionærens skattepligtige afståelse af sine

aktier ved udtræden af koncernen, konverteredes til en skattefri udtræden. Skattestyrelsen fandt ikke at A's udspaltede holdingselskab H1 ikke ville opstarte ny erhvervsvirksomhed, og ikke opfyldte holdingkravet, da strukturen ikke ville blive opretholdt i 3 år, når A afhændede aktierne i det underliggende driftselskab til B.

Da B's generationsskifte med sønnen og udspaltningen med fortsat drift af B's holdingselskab samt underliggende kapitalandel i datterselskabet var upåvirket af, om spaltningen blev gennemført som skattefri eller skattepligtig spaltning. Det betød henset til A's hensigt, at hovedformålet med spaltningen blev anset som skatteunddragelse.

Med afgørelsen ses det, at Skattestyrelsen selvfølgelig påser at spaltningen i forbindelse med et generationsskifte ikke anvendes som alternativ til en skattepligtig udtræden, som tilfældet i ovenstående afgørelse. Derfor vil et påtænkt salg eller tilbageslag efter en gennemførsel af spaltningen, medføre at hovedformålet anses for at være at undgå beskatning når en af aktionærene udtræder. Det ses tilsvarende i **SKM 2005.26TSS**, hvor faderen ønskede at foretage et glidende generationsskifte. Faderen ønskede at ophørsspalte holdingselskabet i H 1 ApS og H2 ApS. Derefter ønskede faderen at udspalte aktierne i driftselskabet med 80% af anparterne til A Holding ApS og 20% til B Holding ApS ApS. Man ønskede derefter at overdrage anparterne i B Holding ApS fra faderen til sønnen med succession. Man havde tilsvarende til hensigt at gennemfører et løbende tilbagesalg af A holding ApS's anparter i drift ApS ved tilbagesalg til udstedende selskab.

Skattestyrelsen fandt at spaltningen havde som et af hovedformålene at ændre A's udtræden fra koncernen, fra en skattepligtig udtræden, til en midlertidig skattefri udtræden. Da der vil ske beskatning på det tidspunkt A vælger at udlodde udbytte eller gennemfører likvidation af dette selskab. A's løbende udtræden af koncernen konverteres fra en skattepligtig udtræden til skattefri, der dog er af midlertidig karakter. A har dermed fordel af at spare likviditet, ved at udskyde skatten i forbindelse med overdragelsen, hvilket Skattestyrelsen ikke kunne give tilladelse til. Da reglerne om skattefri spaltning ikke har til formål at man kan foretage en sådan skattebesparende transaktion i strid med fusionsdirektivets artikel 11 stk. 1 litra a. Da der i henhold til Skattestyrelsens opfattelse ikke var tale om en omstrukturering der havde til formål at omstrukturere eller rationaliserer aktiviteterne i det eksisterende Holding, men alene at spare skat i forbindelse med spaltningen og efterfølgende overdragelse til sønnen.

Generationsskifte kan i udgangspunktet være forretningsmæssigt begrundet, men når der som i ovenstående sager indgår et element af at tidligere aktionær udtræder ved et tilbagesalg til oprindeligt udstedende selskab. Dermed indgår et hovedformål med skatteundgåelse.

Der blev i de to ovenstående afgørelser ikke givet tilladelse til at gennemfører den skattefrie spaltning i forbindelse med et generationsskifte.

I **SKM2005.543.SKAT**⁴¹ ønskede to kapitalejere A og B, der hver ejede 50% af aktiekapitalen i Z, at spalte selskabet for med en ny fremtidig struktur hvor A og B kan trække sig ud af aktieselskabet Z uafhængigt af hinanden. Den primære begrundelse for at gennemfører spaltningen var anført som ønsket om et fremtidigt generationsskifte. Kapitalejerne ønskede derudover at bringe overskudslikviditet i sikkerhed, da Z var begyndte at give pæne overskud (i 2004 på 1,5 mio. kr.). A og B ønskede at udlodde udbytte til hver deres holdingselskab H1 og H2. Dermed kan A og B investere likviditeten som udloddes som udbytte til H1 og H2 uafhængigt af hinanden i andre aktiviteter, herunder værdipapirer, samt etablerer nye datterselskaber, der er ejet af henholdsvis H1 og H2.

A og B vil med gennemførslen af ophørsspaltningen og stiftelsen af H1 og H2 tilsvarene få lettere mulighed for at gennemfører et generationsskifte, individuelt, fra A, til dennes børn og fra B til dennes børn. Skattestyrelsen gav i **SKM2005.543.SKAT** tilladelse til at gennemfører en skattefri ophørsspaltning uden at der blev fastsat særlige vilkår.

Forskellen mellem **SKM2004.73.TSS** og **SKM2005.26.TSS** sammenholdt med **SKM2005.543.SKAT**, ses at have baggrund i, at man i **SKM2006.543.SKAT**, ikke ønsker at benytte sig af tilbagesalg til udstedende selskab, eller på anden måde frigøre den ene aktionær kort efter gennemførslen af en skattefri spaltning. Det ses at retten til at gennemfører den skattefrie ophørsspaltning af A og B's fælles ejede holdingselskab.

SKM2005.543.SKAT er begrundet i forretningsmæssige aspekter, i forhold til muligheden for at kunne beslutte særskilte udbytter, i hvert sit holdingselskab afstemt til privatøkonomien. Spaltningen var samtidig begrundet med et fremtidigt generationsskifte, og denne må vurderes at være anset som gyldig forretningsmæssig begrundelse. Dermed kan der således gives tilladelse til skattemæssig ophørsspaltning, når begrundelsen er generationsskifte. Hvis også andre forretningsmæssige forhold taler for at gennemføre ophørsspaltningen skattefrit. Men det må samtidigt konkluderes, at tilladelsen til skattefri spaltning er baseret på en konkret vurdering af den enkelte sag fra gang til gang. Men praksis viser muligheden for at generationsskifte kan være forretningsmæssig begrundelse, for gennemførsel af en skattefri ophørsspaltning. Derfor kan man aktivt anvende Skattefri ophørsspaltning i forbindelse med et påtænkt generationsskifte, forudsat man får begrundet tilstrækkeligt med konkrete forhold, som selskabets forretningsmæssige drift.

⁴¹ <https://skat.dk/skat.aspx?oID=363924&chk=216985> hentet den 13. oktober 2020

5. A/B modellen – overdragelse uden succession:

Et selskab kan være stiftet med én aktieklasse, eller flere aktieklasser fra begyndelsen, defineret i selskabets vedtægter i henhold til SEL §28⁴². Et kapitalselskabs kapitalandele har i udgangspunktet lige ret, medmindre andet fremgår af vedtægterne i henhold til SEL §45⁴³.

I praksis stiftes de fleste kapitalselskaber dog med én aktieklasse, da der ved familieejede selskaber ofte er tale om en iværksætter, der på et tidspunkt har fået en forretningsidé. Derfor har han stiftet et selskab, hvor denne er eneste aktie- eller anpartshaver. Derfor har der ikke været behov for at stifte selskabet med vedtægter indeholdende flere aktieklasser. Men i forbindelse med et generationsskifte, har ændringen af aktieklasserne i praksis været et ofte benyttet værktøj, hvor Senior har beholdt A-aktierne tillagt en stemmeret, mens junior har fået tildelt B-aktier uden stemmeret. Til A-aktierne kan tilsvarende tilknyttes forlods udbytteret. En ændring fra én aktieklasse med lige ret til udbytte. Til flere aktieklasser med en differentieret ret til udbytte, vil betragtes som en væsentlig ændring af aktiernes identitet⁴⁴.

Ved ændring fra én aktieklasse til flere aktieklasser skal afståelsesbegrebet i ABL⁴⁵ tages i betragtning for en vurdering af om der sker afståelsesbeskatning ved væsentlige ændringer i kapitalklasserne. I forarbejderne til ABL's afståelsesbegreb var således fastslået, at afståelsesvurderingen, skulle ske ud fra en samlet vurdering, som også indebar vurdering af aktionærkredsens sammensætning. Det formål der lagde til grund for vedtægtsændringen i de tilfælde, hvor en vedtægtsændring medfører, at der ikke er samme identitet mellem aktierne før og efter gennemførslen af en vedtægtsændring⁴⁶. Hvis aktierne skal ændre karakter i forhold til vurdering af afståelsesbeskatningen, kræver dette dog at der er mere end en aktionær. Der ikke kan udløses en afståelsesbeskatning hos en kapitalejer, der ejer selskabskapitalen 100%, uanset hvor meget aktierne ændre identitet.

I **SKM 2015.274SR** ønskede en kapitalejer A at overdrage aktier til sine børn, der dog ikke havde likviditeten til at overtage kapitalandelene ved et køb. A ønskede at bevare den bestemmende indflydelse i selskabet, og der blev derfor etableret to kapitalklasser, hvor A-andelene tildeles en forlods udbytteret og en tung stemmewægt. A bevarer den

⁴² Selskabslovens §28

⁴³ Selskabslovens §45

⁴⁴ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁴⁵ Aktieavancebeskatningsloven

⁴⁶ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

bestemmende indflydelse. B-andelene har lav værdi og uden stemmeret. Skatterådet fastslog at vedtægtsændringen og en efterfølgende overdragelse skulle vurderes hver for sig. Hvis B- anparterne overdrages til en værdi, der er for lav, vil der skulle ske afståelsesbeskatning af overdrageren A, og gavebeskatning hos børnene af de faktiske værdier, som bliver overført. Der vil ikke blive udløst afståelsesbeskatning, hvis en vedtægtsændring alene betyder en forskydning indenfor aktiebeholdningen besiddet af den samme aktionær⁴⁷.

I forhold til forskydninger i stemmeandele findes der en række afgørelser blandt andet **SKM2007.433.SR** hvor en vedtægtsændring medførte at faderens stemmewægt blev reduceret fra 50% ned til 5,56%. Sønnens stemmewægt steg tilsvarende. Det ses også i **SKM2012.257.SR**, hvor man via en omstrukturering ønskede at flytte stemmerettigheder mellem to holdingselskaber, som var ejet af faderen og tre sønner. Skatterådet vurderede i begge sager at der blev flyttet så væsentlige stemmerettigheder, at det kunne indebære en flytning af værdier mellem selskabets aktionærer. I **SKM2013.190.SR** nåede man dog frem til den modsatte konklusion, hvor to brødre ejede 50% hver af selskabet S, som drev revisionsvirksomhed. A var eneste, der havde autorisation, hvorfor ejerfordelingen i S var i strid med revisorlovens §13. Da stemmerettighederne er maksimeret til 10% for personer ikke beskæftiget i revisionsbranchen. Derfor gennemførte brødrene en vedtægtsændring således at A der var autoriseret revisor, fik A-aktier med 90% af stemmerettighederne og ejede fortsat 50% af kapitalen mens B fik B-aktier med 10% stemmerettighed. Skatterådet, gav som begrundelse for at omfordelingen af stemmerettigheder ikke udløste afståelsesbeskatning, at en vedtægtsændring, som havde til formål at tilpasse stemmerettighederne til den gældende lovgivning, der i den konkrete sag var revisorlovens §13.

Ovenstående sager viser, at stemmefordelingen, som flyttes i sagerne, er i samme niveau, og spørgsmålet om værdiflytning i de konkrete sager, er derfor identiske. Det at man i et far/søn- interessefællesskab foretager en værdiforskydning samt stemmeretsforskydning, udløser afståelsesbeskatning i forhold til hvorledes retspraksis har udviklet sig, i ovenstående sager.

Det fremgår af højesterets afgørelse i **U.199.885.HH**, hvor der skete et salg og tilbagekøb med 2,5 måneders forskydning, som ikke blev frakendt skattemæssig betydning. Da det er aktiernes identitet før og efter vedtægtsændringen, der har betydning for at udløse afståelsesbeskatning. En vedtægtsændring vil uanset om der er tale om interesseforbundne parter (far og Søn) eller brødre udløse samme retsvirkning⁴⁸.

⁴⁷ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁴⁸ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

I højesterets bemærkninger til deres afgørelse i den konkrete sag, havde der i forbindelse med aktiesalget og efterfølgende tilbagekøb, *"foreligget en reel mulighed for ændringer i kursen, som ikke ville være uden betydning for parterne, selvom disse var interesseforbundene"*⁴⁹.

I **SKM2007.433.SR** og **SKM 2012.257.SR** blev der dog i begge afgørelse konstateret afståelsesbeskatning, da flytningen af stemmerettigheder blev tillagt en økonomisk værdi.

Ved ændring alene i stemmerettigheder, skal man som rådgiver derfor udvise forsigtighed, da det kan medføre afståelsesbeskatning i forbindelse med sådanne ændringer, selvom der reelt ikke sker en flytning af reelle formuegoder⁵⁰.

I forbindelse med benyttelsen af A/B modellen i generationsskifter, som i dag er vidt udbredt, og kan udformes i mange variationer, overdrages ejerandele til næste generation til lavere finansieringskrav, uden at der sker beskatning af tidligere aktionær.

A/B- modellens vigtigste element er, at selskabets samlede værdi fordeles mellem et nominelt antal A-aktier, som tildeles en forlods udbytte⁵¹. Aktiekapitalen består udover A- aktierne tilsvarende af et nominelt antal B-aktier, som kun har ret til udbytte med respekt for A-aktiernes udbytte. A-aktiernes udbytte skal udloddes før B-aktierne modtager udbytte, idet A-aktiernes forlods udbytte samtidig betyder, at B-aktierne har en reduceret værdi, og dermed kan overdrages til denne lavere værdi. Det betyder at ejeren af A-aktierne beholder den opsparede værdi, og dermed avancen, samtidig med at børnene indtræder i ejerkredsen, i kraft af erhvervelsen af B-aktierne.

Forlods udbytteretten der tillægges A-aktierne har til formål at udligne forskellen mellem den nominelle værdi, som A-aktierne og B-aktierne har sammen, og selskabets samlede værdi på tidspunktet for etablering af forlods udbytteretten. A/B- modellens fordel er derfor, at der ikke udløses realisationsbeskatning hos den tidligere aktionær samt gaveafgift hos den nye aktionær.

For at der ikke skal udløses realisationsbeskatning til den tidligere aktionær og tilsvarende gaveafgift er det en grundbetingelse værdien af aktierne opgøres korrekt skatteretlig, så der ikke er tilknyttet en skjult merværdi til B-aktierne. En overflytning af værdier mellem kapitalklasserne som anført i ovenstående retspraksis vil udløse gaveafgift.

Med baggrund i ovenstående er klasseinddelingen i A/B modellen er der således principielt tale om, at der i første instans sker en værdiansættelse af selskabet. Herefter opgøres den korrekte forlods udbytte som tilfalder A-aktierne, uden at der udløses

⁴⁹ **U.199.885.HH**

⁵⁰ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁵¹ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

afståelsesbeskatning, da der ikke sker en formueforskydning, hvis værdiansættelsen er opgjort korrekt.

5.1 Principper for anvendelsen af A/B modellen:

Ved overdragelse i forbindelse med et generationsskifte anvendes principperne fastsat i **SKM.2004.416.LR**. Der er fastsat af Ligningsrådet. Hvor beregningsmetoderne for beregning af forlods udbytteretten i **SKM.2003.66.LR** blev ændret. Dermed skal forlods udbytteretten beregnes som en forskel mellem selskabets handelsværdi, og den nominelle værdi af selskabets aktiekapital. Til forlods udbytteretten skal der tilsvarende tilknyttes en risikopræmie, der årligt tilskrives, A/B modellen gennemgås i praksis i afsnit 7.7-7.9.

5.2 Forlods udbytteretten:

Forlods udbytteretten udgør som omtalt, forskellen mellem handelsværdien og den nominelle værdi af de samlede A-aktier og B-aktier. Selvom der er pålagt A-aktierne en forlods udbytteret, er det muligt også at udlodde udbytte til B-aktierne, så længe selskabets værdi sikre en fuld dækning af A-aktiernes forlods udbytteret. Hvis der er grundlag vedtægtsmæssigt for at foretage udlodninger parallelt i henhold til det bindende svar i **SKM.2008.476.SR**, uden at der dog må ske en forskydning i formuen.

I forbindelse med udbytteretten kan man vælge at fastsætte denne således, at den tilrettelægges til at vedrører selskabets overskud, i en fastsat årrække. Hvormed forlods udbytteretten tilrettelægges som kendt ved en virksomhedshandel mellem eksterne parter, med en "Earn-out"-periode. For at kunne fastsætte en bestemt årrække kræver det dog, at de i LL § 12 B⁵² fastsatte principper om, at den kapitaliserede værdi af den fastsatte årrække. Modsvare den fastsatte værdi af selskabet. Hvormed det kan forventes at den løbende ydelse, hvis dette ikke er tilfældet, vil der være overført en større værdi til B-aktierne, end oprindeligt fastlagt. Hvilket vil medføre en afståelsesbeskatning hos overdrageren, og en gaveafgift hos modtageren. Metoden benyttes derfor ikke så ofte, da dette kan være vanskeligt baseret på forretningsplaner og budgetter. Den fremtidige indtjening i perioden skal medføre at udlodninger af udbytte i den fastsatte periode, vil modsvare forlods udbytteretten. Eventuelle forskelsværdierne vil medføre en beskatning.

⁵² Ligningslovens § 12 B

Forlods udbytteretten er derfor i princippet som oftest tidsubestemt, og retten til forlods udbytte skal være tilrettelagt, således at den bliver kapitaliseret.

5.2.1 Forrentning af forlods udbytteretten – tilskrivning af risikotillæg.

Når der etableres en forlods udbytteret, skal en sådan etableres med et årligt risikotillæg, der tillægges den på handelstidspunktet fastsatte forlods udbytteret. Ejeren af denne, skal have en rente for ikke at modtage sine penge med det samme. A-aktionæren udskyder modtagelsen heraf, hvorved der er en risiko for, at forlods udbytteretten ikke kan vederlægges fuldt, ved selskabets konkurs eller lignende. Der skal i henhold til **SKM.2003.134.LR** tillægges et årligt risikotillæg, som kompenserer for denne usikkerhed tilknyttet til forlods udbytteretten. Risikotillægget skal være på niveau med det, som en tilsvarende uafhængig part, vil kræve ved lignende disposition.

Det fremgår af **SKM2011.571.SR**, at en passende risikopræmie kunne anses som en rente på 3%, på daværende tidspunkt. Men allerede afgjorte sager, kan fortsat forrentes med 3%, dog følger det af nyere praksis, at 3% i risikotillæg er for lavt et tillæg sammenholdt med hvad en ekstern investor eksempelvis ville kræve ved tilsvarende investering. Det følger af det bindende svar i **SKM.2016.219.SR**, hvor skatterådet afviser en forrentning på 3%, og henviser til at renten skal modsvare, hvad en uafhængig investor vil kræve i afkast af en investering i det konkrete selskab.

Dermed er det ikke muligt på forhånd ud fra praksis at fastsætte en konkret rente, som kan anvendes som risikotillæg på en forlods udbytteret. Da risikoen for afkast i den konkrete virksomhed, samt dennes investering m.v. skal tages i betragtning for, hvorvidt en ekstern investor vil kræve en rente på 9%, af hensyn til en usikkerhed forbundet med at modtage forlods udbyttet på et senere tidspunkt. Det følger dog, af praksis og afgørelser over de senere år, at et risikotillæg på forlods udbytteretten skal fastsættes i niveauet 6-12% afhængig af en konkret vurdering af de enkelte selskaber⁵³.

Derfor må det baseres på et bindende svar fra skattestyrelsen i forbindelse med et generationsskifte, hvor man vil kunne teste skatterådets holdning til den fastsatte forrentning i hver enkelt konkret generationsskifte, dette garanterer dog ikke, at der ikke kan ske en efterfølgende korrektion fra Skattestyrelsens side. Det følger af de bindende svar gennem tiden, at praksis på området har ændret sig, over tid. Dette betyder også, at A/B modellen kan miste sin relevans som en effektiv og fornuftig generationsskifte model, i henhold til næste afsnit 5.3 vedrørende nyt styresignal vedrørende anvendelsen af A/B

⁵³ SKM2019.371.SR

Modellen, da der er fremsat nyt styresignal i 2020, med ikrafttrædelse den 28. februar 2021⁵⁴.

5.3 Nyt styresignal for anvendelsen af A/B modellen i 2021:

I 2020 er der blevet fremsat et nyt styresignal fra skattestyrelsen **SKM2020.348.SKTST**⁵⁵, der blev publiceret den 27. august 2020. Dette sker på baggrund af en række afgørelser, som ligningsrådet og skatterådet er nået til. Når det kommer til forlods udbytteretten og den generelle benyttelse af A/B- modellen, når der sker overdragelse til selskabets handelsværdi. Skatterådet fandt, at den hidtidige praksis indtil 2020 ikke har taget højde for de reelle værdier som B-aktierne overdrages med.

I det foregående afsnit er tidligere praksis for værdiansættelse af aktierne i A/B-modellen beskrevet. Skattestyrelsen anførte i styresignalet, at den hidtidige praksis for beregning af handelsværdien, og forlods udbytteretten hos A-aktionæren, ikke afspejler den værdi, som overdrages til B-aktionæren. Da B-aktionæren for en lav investering opnår mulighed for et stort afkast, hvilket har betydet en ændring til Skattestyrelsens opfattelse af værdifastsættelsen, når A/B- modellen benyttes. Om hvorvidt modellen vil miste sin relevans i forbindelse med generationsskifter efter den 28. februar 2021, vil dels vise sig ud fra praksis. Modellens fordeling af værdierne vil blive gennemgået i nedenstående, og ved praktisk eksempel i afsnit 7.9.

Med Skattestyrelsens nye styresignal, vil der fremadrettet skulle indregnes en gevinstmulighed i forbindelse med overdragelse af B-aktierne. Værdien af et forventet fremtidig afkast, som aktierne giver adgang til, skal fremadrettet indregnes i B-aktierens nominelle værdi. B-aktierne har historisk været overdraget til kurs pari⁵⁶ eksempelvis 40 t.kr. i et ApS. Resten af selskabets handelsværdi på tidspunktet for generationsskiftet blev beregnet som forlods udbytteret, og tillagt A-aktierne, der havde lav ejerandel men blev tillagt den bestemmende indflydelse i selskabet.

Når A/B- modellen anvendes sker der overdragelse til den yngre generation, enten ved vederlag eller ved gaveelement der beskattes efter BAL §22 med 15%. I 2019 har skatterådet i **SKM2019.371.SR**⁵⁷ taget stilling til A/B-modellen. Spørgeren ønskede bekræftet, at der ikke blev udløst avancebeskatning i forbindelse med en overdragelse af et holdingselskabs B-anparter til kurs 100.

⁵⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2297196> hentet 23. oktober 2020

⁵⁵ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2297196> hentet 23. oktober 2020

⁵⁶ Kurs 100

⁵⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2290240> hentet 23. oktober 2020

A-anparterne var opgjort med en merværdi på 66,2 mio. i forhold til egenkapitalens værdi, og det var anført at ledelsen forventede at forlods udbytteretten ville kunne honoreres indenfor en periode på 5-10 år. Dette var baseret på budgetteret overskud på 7 mio. kr. Skatterådet fandt at en forrentning af forlods udbytteretten på 7, 5% kunne accepteres. Skattestyrelsen var dog af den opfattelse at i **SKM2019.371.SR**, skulle indregnes en gevinstmulighed i handelsværdien, da erhververen af B-anparterne har potentiale for en stor gevinst ved en relativt lav investering på B-anparternes nominelle værdi, der tegnes til kurs 100.

Der har tidligere ikke været praksis for at indregne en gevinstmulighed i handelsværdien jf. foregående afsnit. Skattestyrelsen anfører at den tidligere praksis med ikke at indregne en gevinstmulighed, ikke har betydning for den konkrete sag. Dog ses det at en sådan ændring i en konkret sag, vil få betydning for fremtidig praksis på området.

Skattestyrelsen anførte i den konkrete sag **SKM2019.371.SR**, at i tilfælde, hvor indtjeningen og forventningerne til fremtiden generelt stiger. Så vil det som følge af A-anparternes værdi er låst op på den tillagte forlods udbytteret, samt det årlige risikotillæg der tilskrives forlods udbytteretten, betyde at A-aktiernes værdi ikke har en gevinstmulighed. A-aktierne har til gengæld risiko for et stort tab, svarende til den nominelle værdi af A-aktierne samt forlods udbytteretten inkl. risikotillæg.

B-anparterne vil imens drage fordel af en øget indtjening og forbedret forventninger til fremtiden, da vil B-anparternes værdi vil stige med den øget indtjening i selskabet. Omvendt vil en forværret indtjening medføre et beskedent tab på B-aktierne set i forhold til afkastpotentialet. Tilsvarende vil A-aktierne skulle bære værdiforringelsen på aktierne, da B-aktierne kun er tegnet til kurs 100, og dermed reduceres værdien af forlods udbytteretten på A-aktierne.

Skattestyrelsen sidestiller i afgørelsen A/B- aktiernes værdiansættelsesmodel som en finansiel option, og henstiller i sin afgørelse til at optionsteoriens beregningsmodeller tages i anvendelse, ved værdiansættelsen af henholdsvis A-aktierne og B-aktierne.

Som følge af det nye styresignal fra Skattestyrelsen, som træder i kraft den 28. februar 2021. Ændres praksis på værdiansættelsen af B-aktierne. Det betyder at i tilfælde, hvor forlods udbytteretten på A- aktierne udgør egenkapitalens samlede handelsværdi, med undtagelse af aktiernes nominelle værdi. Vil der være et behov for at anvende optionsteori fremadrettet. Skattestyrelsen anfører i vejledningen, at B-anparternes værdi kan beregnes ud fra Black Scholes- eller binominalmodellen, som beskrevet i styresignalet. Black Scholes modellen anvendes i eksemplet i afsnit 7.9 hvortil der henvises for nærmere beskrivelse af formlen.

Efter Skattestyrelsen opfattelser udgør A-aktiernes forlods udbyttet en væsentlig del af egenkapitalen, når denne ligger i niveauet 70% -75% af handelsværdien jf. Styresignalet. Men anfører at det fortsat er baseret på en konkret vurdering fra sag til sag.

Styresignalet ændrer på fordelene ved at benytte A/B- modellen, der hidtil har været en populær generationsskiftemodel. Modellen har været populær, da den giver mulighed for at inddrage en ny generation i virksomheden til en lav værdi, der bestod af B-aktiernes nominelle værdi. B-aktierne kunne overdrages fra senior til den nominelle værdi af disse.

Overdragelsen kunne ske ved betaling af gaveafgift i henhold til BAL §22 med 15% af B-aktiernes værdier der overstiger 67.100 kr. i 2020⁵⁸. Da gaver der ikke overstiger 67.100 kr. kan overdrages skattefrit mellem forældre og børn i 2020. Således beskattes beløb over gavegrænsen med 15 %.

Som følge af det nye styresignal må benyttelsen af A/B- modellen vurderes fremadrettet at falde betydeligt, da fordelene ved at overdrage aktier uden et stort kapitalbehov bortfalder. Da B-aktiernes værdi vil øges, når der tages højde for en fremtidig gevinstmulighed, som skal indregnes og tillægges aktiernes nominelle værdi. Gaveafgiftsbeløbet vil derfor for mange generationsskifter blive væsentligt dyre. Værdistigningen vil specielt have betydning for B-aktierne i selskaber som ventes at have en væsentlig vækst over de kommende år. Mens det modsat ved generationsskifte af selskaber, som forventes at være stabile i vækst, fortsat kan forventes at tilfører en betydelig merværdi allokeret til B-aktierne.

Det må som følge heraf forventes at anvendelsen af A/B- modellen vil aftage, og modellen er ikke lige så attraktiv at anvende i forbindelse med et generationsskifte som tidligere. Da der fremadrettet vil skulle betales en større gaveafgift i forbindelse med overdragelsen, end tilfældet har været ved tidligere overdragelser. Det sker som følge af, at der tillægges en større værdi til de overdragene B-aktier. Med udgangspunkt i de to metoder for beregning af merværdien i henhold til optionsteori, vil der således over de kommende 1-2 år danne sig en ny praksis for gennemførsel af generationsskifte med en A/B- model, ud fra Skattestyrelsens nye styresignal. Det kan derfor på nuværende tidspunkt anbefales at anvende en alternativ metode til overdragelse af aktiver til næste generation, i forbindelse med gennemførsel af et generationsskifte. Såfremt man ikke ønsker at bevæge sig i et stadig ukendt terræn i forhold til den nye praksisdannelse på området med baggrund i det nye styresignal. Praksis over de kommende år, vil vise, hvor attraktiv modellen vil være at anvende ved fremtidige generationsskifter.

⁵⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2234842> hentet 24. oktober 2020

6. Værdiansættelse

I forbindelse med et generationsskifte, skal der som tidligere anført ske værdiansættelse til handelsværdier, når der er tale om handel mellem personer, som ikke har et interessefællesskab. Handelsprisen er den pris, som de uafhængige parter aftaler. Den er dermed udtryk for markedsprisen for det pågældende aktiv, som er genstand for handel. En sådanne betragtning kan tilsvarende anvendes ved generationsskifte af et selskab til medarbejder, eller når dette sker til søskende, i henhold til afgørelserne i **SKM2007.921.SR** og **SKM.2007.917.SR**. Det kan konstateres, at aftaler mellem søskende kan lægges til grund i forbindelse med en bedømmelse af den fastsatte handelsværdi. Dermed kan søskende og medarbejder ikke anses som nære interesseforbundene, ved fastsættelse af handelsværdien.

Når generationsskiftet sker indenfor den nære familiekreds, er det dog straks vanskeligere at aftale en pris, der skal være udtryk for en handelsværdi. Det følger i henhold til BAL § 27 stk. 1⁵⁹ samt tilsvarende Statsskatteloven §4 stk. 1 litra C⁶⁰ at der skal ske overdragelse af en virksomhed til handelsværdien. Da tilfældet ofte er, at der er tale om interesseforbundene parter defineret i BAL §22, som tidligere beskrevet.

Da loven positivt nævner hvem der kan overdrages til med gaveoverdragelse, er søskende således ikke omfattet heraf, og defineres derfor ikke som medlem af den nære familiekreds⁶¹. Skattestyrelsen har naturligt et stort fokus på værdiansættelsen af aktierne i forbindelse med en overdragelse. En for lav værdiansættelse betyder, at der vil ske en reduktion i en eventuel gaveafgift, som skal betales i medfør af BAL §22 stk. 1⁶². Det medfører en for lav værdiansættelse og deraf følgende reduceret skatteindtægt ved overdragelsen.

I 2015 blev muligheden for at benytte formueskattekursen til værdiansættelse af unoterede aktier og anparter ophævet. Punkt 17 og 18 vedrørende formueskattekursen for unoterede aktier og anparter blev fjernet fra Skattestyrelsens cirkulærer nr. 185 af 17. november 1982. Efter formueskattekursens afskaffelse, skal aktiernes værdi således opgøres på baggrund af de bogførte værdier. Der skal således ske en summering af aktiverne, på de enkelte aktivposter, der modregnes i de tilknyttede gældsposter. Hertil lægges værdien af goodwill, som beregnes efter TSS-cirkulærer 2000-10⁶³.

⁵⁹ Boafgiftslovens §27 stk. 1

⁶⁰ Statsskattelovens §4 stk. 1 litra C (SL)

⁶¹ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁶² Boafgiftslovens §22 stk. 1

⁶³ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=82338> Hentet den 17. december 2020

Aktierne kan værdiansættes ved benyttelse af metoderne defineret i TSS-cirkulærer 2000-09⁶⁴, vedrørende værdiansættelse af aktier og anparter. Cirkulæret fungerer som en vejledning i værdiansættelse af aktier og anparter. Der findes således også øvrige metoder, til at beregne handelsværdien i henhold til BAL § 27, hvor gaveafgifter beregnes efter handelsværdien, og opgjorte værdier er bindende for gavegiver og gavemodtager. Når der sker overdragelse af gaver til nære familiemedlemmer, lægges gaveafgiftsgrundlaget tilsvarende til grund ved beskatningen af gavemodtageren i henhold til ABL § 31 stk. 1⁶⁵ hvormed gavebeløbet anses som anskaffelsessummen.

Som følge af ovenstående vil det derfor i forbindelse med enhver god generationsskifte rådgivning kunne anbefales, at der i forbindelse med generationsskiftet indtræder et gaveelement, som betyder at Skattestyrelsen relativt hurtigt forholder sig til den foretagne værdiansættelse af aktierne. Her afklares det også hvorvidt den fastsatte værdi af selskabet efter Skattestyrelsens overbevisning er korrekt. Et sådant gavebeløb kan i princippet omfatte ned til 70 – 100 t.kr. da gaveafgiften vil skulle afregnes for gaver der i 2020 overstiger 67.100 kr. i henhold til BAL §22.

Når der skal ske værdiansættelse af aktier, kan dette som anført gøres efter en langt række principper, der kan således ske værdiansættelse ved benyttelse af en Discounted cash flow, som forkortes DCF-modellen. Denne har dog sin primære relevans ved handel af virksomheder, som i forvejen er omfattet af Transfer-pricing dokumentationskrav i henhold til SKL § 3B⁶⁶ Der dækker over selskabers kontrolleret transaktioner med andre juridiske eller fysiske personer.

⁶⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=82336> Hentet den 17. december 2020

⁶⁵ Aktieavancebeskatningslovens §31 stk. 1

⁶⁶ Skattekontrollovens § 3B

6.1 TSS-Cirkulærer 2000-9 Aktier- og Anparter

Når der er tale om børsnoterede aktier, er værdiansættelsen forholdsvis simpel, da disse værdiansættes til den noterede kurs på et reguleret marked, som eksempelvis Københavns fondsbørs *Nasdaq OMX Copenhagen*⁶⁷. Således vil markedsværdien være kursen pr. aktie multipliceret med den samlede aktiekapital, der giver selskabets markedsværdi.

Det forekommer dog ikke lige så let for unoterede aktier, særligt når der er tale om overdragelser mellem interesseforbundne parter, hvor der pr. definition, vil eksistere et interessefællesskab. interesseforbundne parter er i den nære familie, som beskrevet i foregående i henhold til BAL §22.

I sådanne situationer, hvor handelsværdien ikke kan beregnes via en kendt handelsværdi eksempelvis fra Københavns Fondsbørs kan TSS-Cirkulærer 2000-09 anvendes. Cirkulæret som er Skattestyrelsens vejledning i værdiansættelsen af unoterede aktier og anparter, kan således benyttes, når man ønsker at beregne en handelsværdi for aktier, som skal overdrages i forbindelse med et generationsskifte. Af TSS-cirkulærer 2000-09 følger det, at handelsværdien for en aktiepost i et unoteret selskab, kan fastsættes med udgangspunkt i de anførte hjælperegler. Når der ikke kan fastsættes en handelsværdi, som følge af aktierne eller anparterne ikke tidligere har været genstand for handel. Eller at andre forhold har betydning for værdiansættelsen af aktie- eller anpartsselskabet, kan hjælpereglerne anvendes.

Hjælpereglerne anført i TSS-cirkulærer 2000-09 angiver, at man i udgangspunktet foretager en summering af selskabets enkelte aktivposter subtraheret selskabets gældsforpligtigelser, hvilket svarer til selskabets indre værdi. Til denne værdi skal tillægges goodwill, der kan beregnes efter TSS-Cirkulærer 2000-10, der beskrives nærmere følgende afsnit 6.2.

I forbindelse med værdiansættelsen til selskabets indre værdi, fastsat ud fra den seneste aflagte årsrapport, skal der ske korrektion for enkelte regnskabsposter.

Indregnes ejendomme til kostpris med fradrag for afskrivninger i den seneste aflagte årsrapport, der danner grundlag for selskabets indre værdi. Vil disse ejendomme skulle korrigeres til den seneste kendte offentlige ejendomsvurdering. Korrektionen til offentlig ejendomsvurdering sker, når det vedrører danske ejendomme. Er der sket en væsentlig

⁶⁷ <https://www.nasdaq.com/solutions/copenhagen-listing-review> hentet den 28. oktober 2020

ombygning af en dansk ejendom, der ikke er afspejlet i den offentlige ejendomsvurdering, skal en sådan ombygning tillægges til den offentlige ejendomsvurdering. Ejer selskabet udenlandske ejendomme Skal disse indregnes til bogført værdi, og dermed foretages der ingen korrektion af udenlandske ejendomme.

Hvis selskabet på tidspunkt for beregning af selskabets værdi har kapitalandele i tilknyttede- eller associerede virksomheder. Skal disse medtages til indre værdi, og tillægges en eventuel goodwill. Dette gælder for unoterede selskaber, der forventes at være hovedparten af de tilknyttede og associerede selskaber, som indgår i et generationsskifte. Børsnoterede papirer medtages til seneste dagskurs.

Der skal tilsvarende ske korrektion af den udskudte skat, så der sker en tilpasning af den udskudte skat i forhold til de foretaget korrektioner, herunder effekten på den udskudte skat af ejendomme. Man har tilsvarende en mulighed for at medtage skatteaktiver til en værdi under kurs pari.

Besidder selskabet egne aktier, vil disse ikke skulle medregnes til selskabets indre værdi, men skal i stedet reduceres i den nominelle aktiekapital, med den andel som de egne aktier repræsenterer af den samlede aktiekapital.

I forhold til de ovenstående fastsatte hjælperegler i TSS-Cirkulærer 2000-09, vil man have mulighed for at afvige fra anvendelsen enten i sin helhed, eller på enkelte poster, når det anses for relevant og væsentligt for at finde det mest egnede udtryk for værdien af de aktier, som bliver overdraget i forbindelse med et generationsskifte. I afsnit 7.2. gennemgås værdiansættelse efter TSS-cirkulærer 2000-09 i praksis.

6.2 TSS-cirkulærer 2000-10 Goodwill

TSS Cirkulærer 2000-10 vedrører værdiansættelse af goodwill. Goodwill anvendes i forbindelse med overdragelse af aktie- og anpartsselskaber, indenfor gavekredsen defineret i BAL §22. Overdragelse skal ske til handelsværdi i henhold til LL § 2 stk. 1⁶⁸ Man kan anvende TSS-cirkulærer 2000-10 til værdiansættelse af selskabets goodwill, men alternativt kan en branchekutyme for værdiansættelse af goodwill anvendes.

Goodwill opstår i det tilfælde, hvor selskabets evne til at generere overskud og indtjening, ikke er tilstrækkeligt afspejlet i den samlede værdi af selskabets materielle aktiver. Goodwill udgør forskelsværdien mellem selskabets indre værdi, og den samlede handelsværdi⁶⁹. Goodwillcirkulæret kan anvendes på selskaber der har en kundekreds tilknyttet. Cirkulæret finder således ikke anvendelse, hvis der er tale om generationsskifte af et selskab hvis

⁶⁸ Ligningslovens § 2 stk. 1

⁶⁹ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

aktivitet er baseret på et franchisekoncept som selskabet ikke ejer, da den skatteretlige goodwill i sådan et tilfælde i udgangspunktet vil tilhører franchisegiveren⁷⁰.

Det fremgår blandt andet af **Tfs. 2000.392.LR** hvor en bilforhandler solgte både nye- og brugte biler. I den sag gjorde Ligningsrådet gældende, at den goodwill der knyttede sig til bilmærket, tilhørte importøren. Mens salget af brugte biler, skulle henføres til virksomhedens goodwill der blev fastsat til 20% af den beregnede goodwill for hele selskabet.

Branchekutymen, som omtalt i TSS-cirkulærer 2000-10

"I visse brancher eksisterer der en kutyme for værdiansættelse af goodwill ved overdragelse mellem uafhængige parter⁷¹".

Sådanne branchekutymen ses blandt andet indenfor tandlægebranchen og revisionsbranchen, hvor overdragelser ofte sker mellem uafhængige parter. Men ved en overdragelse af en tandlægeklinik eller revisionsvirksomhed mellem interesseforbundne parter vil denne branchekutyme skulle anvendes, for at sikre at goodwill beregnes ud fra en markedskonform metode. Således der ikke overdrages værdier, som umiddelbart ikke er til stede i balancen. Værdier som overdrages, uden at blive tillagt værdi i handelsværdien men som tilhører selskabet i form af immaterielle aktiver. Immaterielle aktiver vil ikke fremgå af selskabets årsrapport, som følge af ISA 38's forbud mod at indregne internt oparbejdet goodwill, da det jf. ISA 38 ikke kan anses som et aktiv⁷².

Det anføres i TSS- cirkulærer 2000-10, at branchekutymen, som eksempelvis tager udgangspunkt i cirkulærets oplyste eksempler

"Hvis der i nogle brancher er en fast kutyme for værdiansættelse af goodwill fx opgjort på baggrund af bruttoomsætningen, bruttohonorarindtægt eller lignende, godkendes disse ved værdiansættelse af goodwill.⁷³"

Det følger således at cirkulæret ikke afgrænser mulighederne for metoderne til at beregne goodwill, men alene oplister en række beregningsgrundlag hertil, fastsat i en specifik branche. TSS-cirkulæret 2000-10 giver tilsvarende mulighed for at man kan anvende omsætningen som grundlag for værdiansættelse af selskabet, i tilfælde af underskud i driften. Når man i forbindelse med værdiansættelsen benytter sig af en branchekutyme, er man forpligtiget til at fremsende dokumentation, for at der er tale om en branchekutyme

⁷⁰ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁷¹ TSS-Cirkulærer 2000-10, afsnit 1

⁷² <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-38-intangible-assets/> Hentet den 6. november 2020

⁷³ TSS- Cirkulærer 2000-10

indenfor den bestemte brancheorganisation. Det kan eksempelvis være tandlægeforeningen eller indenfor FSR-Danske revisorers medlemmer. Det er således ikke Skattestyrelsens opgave at fremskaffe dokumentation for den anvendte branchekutyme.

I **SKM2006.51.SR** ønskede tre tandlæger der drev fælles praksis at opdele denne praksis ved at indskyde tre nye holdingselskaber, ved gennemførsel af en aktieombytning. De tre nystiftede holdingselskaber tilhørte hver af de tre tandlæger, og havde til formål at eje de tre tandlægers andele i tandlægevirksomheden. Tandlægevirksomheden blev drevet som et anpartsselskab. Opdelingen var ønsket som følge af muligheden for at lette et kommende generationsskifte.

Skatterådet blev spurgt til værdiansættelsen af goodwill, der blev oplyst at være beregnet med baggrund i omsætningen i tandlægeselskabet. Spørgeren henviste til, at beregningsmetoden var i overensstemmelse med branchekutymen i tandlægebranchen. De havde dog ikke indhentet vurderinger på den fastsatte goodwill fra brancheorganisationen, eller selskaber der formidler handel med tandlægevirksomheder.

Ligningsrådet anmodede om en syns- og skønrapport, hvor syns- og skønsmændene fastsatte en goodwill værdi på 3,5 mio. kr. mod spørgerens 2,977 mio.kr. Skattestyrelsen indstiller i sin besvarelse, at spørgerne ikke har fremskaffet dokumentation for en branchekutyme og at syns- og skønsmændens værdiansættelse bygger på grundige undersøgelser. Det kan således udledes af afgørelsen, at for at kunne løfte bevisbyrden, som pålægges spørgeren om en eventuel branchekutyme, kræves et dokumenteret grundlag.

Det er således nødvendigt at kunne dokumentere en branchekutyme med baggrund i udtalelser fra brancheorganisationen, eller statistiske grundlag samt materiale der kan forelægges til Skattestyrelsens gennemgang. Det anbefales at der i hver enkelt sag, hvor branchekutyme danner grundlag for værdiansættelsen, indhentes og arkiveres dokumentation for den anvendte branchemodel. Således at dokumentationen kan fremvises til Skattestyrelsen i forbindelse med dokumentationen af branchekutymen, særligt i de tilfælde hvor en sådan branchekutyme ikke er almenkendt.

I de tilfælde, hvor der ikke foreligger en branchekutyme, som må anses for at være i de fleste tilfælde, anvendes TSS- cirkulærer 2000-10 som vejledning til beregning af goodwill. Vejledningen kan afviges, eksempelvis, hvis

”konkrete omstændigheder der gør beregningsmodellen mindre brugbar”⁷⁴er til stede.

⁷⁴ TSS-Cirkulærer 2000-10

Der skal ændres i resultatet, som vil fremkomme af værdiansættelsesmodellen i vejledningen. Det skyldes at værdiansættelsen af goodwill skønsmæssigt altid skal svare til den pris, som man kan forvente en uafhængig tredjemand ville være villig til at betale. Ved erhvervelse af den konkrete virksomhed. Værdien af den virksomhed, som en søn overtager til indre værdi, bliver tillagt en beregnet goodwillværdi. Den beregnede goodwill medfører at denne tillagt til den indre værdi, svarer til hvad en uafhængig tredjemand ville vederlægge for aktierne. På baggrund af de faktiske omstændigheder for overdragelsen af den konkrete virksomhed.

Vælger man at anvende vejledningen i TSS-cirkulæret 2000-10, er denne ikke udtryk for at værdien, som fremkommer heraf, automatisk godkendes af Skattestyrelsen. Dette baserer sig på en konkret vurdering, da der kan fremkomme en værdi, af modellen i tilfælde hvor en tredjemand vurderes, ikke at ville tillægge goodwill en tilsvarende værdi. Omvendt kan situationer forekomme, hvor modellen kan angive en goodwill værdi på kr. 0, mens en tredjemand kan være villig til at betale en goodwill.

Det må derfor baseres på en konkret vurdering, og en test af den fremkomne goodwill-værdi ved benyttelse af vejledningen. Det følger således af vejledningen:

*"den goodwill værdi der fremkommer ved brug af den vejledende beregningsmodel skal altid underkastes en prøvelse af, om den beregnede værdi svarer til den reelle handelsværdi eller ej."*⁷⁵.

I tilfælde hvor der er tale om en familiejet virksomhed, som ikke har været genstand for handel mellem uafhængige parter på noget tidspunkt. Kan det imidlertid være vanskeligt at vurdere om, hvorvidt den beregnede værdi må antages at være lig med den faktiske markedspris. Her vil benchmarking til eventuelle gennemførte virksomhedshandler i branchen være relevant. Samt i de tilfælde hvor der foreligger et tilbud på virksomheden fra eksempelvis en konkurrent, eller en investor, der ønsker at købe virksomheden. En ekstern værdiansættelse af en uafhængig køber vil således være den mest nøjagtige metode, til at teste om de anvendte beregninger er i overensstemmelse med handelsprisen. Derfor må en sådan vurdering anbefales at ske gennem bindende svar hos skattestyrelsen, i forhold til at få testet værdiansættelsen af selskabet inkl. den beregnet goodwill.

Når Goodwill skal beregnes efter TSS-cirkulærer 2000-10 skal det ske på baggrund af selskabets finansielle resultater over de seneste 3 år, som ligger forud for overdragelsesåret. Det væsentligste princip i at foretage goodwillberegningen er således at man beregner selskabets gennemsnitsindtjening for de foregående 3 regnskabsår, og subtraherer en fastsat forrentning af selskabets materielle aktiver. Herefter vil

⁷⁵ TSS-cirkulærer 2000-10

resultatudligningen blive kapitaliseret med en valgt faktor, som skal svare til levetiden for det konkrete selskabs goodwill⁷⁶.

Goodwillen beregnes ved at der fra det regnskabsmæssige resultat for hvert af de tre år, foretages en række korrektioner⁷⁷:

- Finansielle indtægter subtraheres⁷⁸
- Finansielle udgifter adderes⁷⁹
- Tillæg/fradrag for eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven⁸⁰
- Foretaget afskrivninger på tilkøbt goodwill adderes⁸¹

Når goodwill skal beregnes, er det vigtigt, at der sker en regulering for ekstraordinære poster. En ekstraordinær omkostning i perioden eller en ekstraordinær indtægt eksempelvis ved salg af et anlægsaktiv, eller værdipapirer, vil medføre en for høj handelsværdi. Da der er tale om et unormalt højt resultat, eller omvendt unormalt lavt resultat, hvis der er tale om tab på anlægsaktiver.

Når der er sket korrektion af driftsresultaterne for de tre regnskabsår, kan der beregnes et vægtet gennemsnit, hvor de enkelte regnskabsår vægter forskelligt. Således det tredje seneste regnskabsår ganges med 1. Det andet seneste ganges med 2. Det seneste års korrigerede driftsresultat ganges med 3, hvorefter der divideres med 6. Således opnås at det seneste regnskabsårs driftsresultat vægter tungest i den samlede værdiansættelse, idet det vægter med 3/6 -dele mens det tredjesidste regnskabsår kun vægter med 1/3- del⁸².

I de tilfælde, hvor der er en udviklingstendens⁸³ over de tre år, enten i opadgående eller nedadgående retning. Kan der beregnes en udviklingstendens, som tillægges goodwillværdien. Denne udviklingstendens tager udgangspunkt i resultatet i tredjesidste regnskabsår, og seneste regnskabsår, hvor forskellen mellem disse to divideres med 2. Den beregnede udviklingstendens tillægges eller fratrækkes den vægtede gennemsnitsindtjening i perioden.

⁷⁶ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁷⁷ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁷⁸ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁷⁹ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁸⁰ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁸¹ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁸² TSS-Cirkulærer 2000-10

⁸³ TSS-cirkulærer 2000-10

Udviklingstendensen skal være konstant i perioden, og der må således ikke være en stigende tendens mellem 3. seneste regnskabsår og 2. seneste regnskabsår, for så en faldende tendens mellem 2. seneste regnskabsår og seneste regnskabsår.

Når der er foretaget en beregning af den vægtede gennemsnitsindtjening i perioden, skal der korrigeres for en forrentning af selskabets aktiver. Forrentningsfradraget skal være reflekteret i, at virksomhedens indtjening skal kunne foretage en forrentning af selskabets materielle aktiver, før end man kan antage at selskabet besidder immaterielle aktiver, der ikke er indregnet.

I henhold til **SKM2004.44.LSR** skal der ske forrentning af selskabets aktiver. Denne forrentning må således ikke alene omfatte overdragene aktiver, hvis ikke alle aktiver overdrages. Fradraget for forrentning af selskabets aktiver, skal i henhold til afgørelsen i **TfS 2002.778.LSR** beregnes på baggrund af aktivernes handelsværdi. Der skal ske korrektion for eventuel tilkøbt goodwill. Er der tale om en virksomhed med igangværende arbejder, skal disse alene medtages til nettoværdien i henhold til **TS1991.140 LSR**. Hvis der besiddes drift fremmende aktiver såsom værdipapirer, likvider, obligationer og udlejningsejendomme⁸⁴. Forrentningsprocenten er kapitalafkastsatsen i henhold til Virksomhedsskattelovens § 9⁸⁵, hvortil der tillægges 3 %⁸⁶

Kapitaliseringen sker ved nettoindtjeningen beregnes ud fra en kapitaliseringsfaktor, Der beregnes som den på tidspunktet for overdragelsens gennemførsel kapitalafkastsats i henhold til VSL §9⁸⁷. Denne er i 2020 fastsat til 0%, hertil tillægges 8%. De 8% 's kapitaliseringsværdi divideres med den forventede levetid for goodwill, der normalt i praksis fastsættes til 7 år, der dog skal reguleres i forhold til den konkrete virksomhed.

Tilpasningen til den konkrete virksomhed ses blandt andet i **TfS2002.235.LR**, hvor en virksomhed med salg af teglvarer fik fastsat sin levetid på goodwill ud fra ovenstående. Når det kommer til tegl, er der tale om standardvarer uden patentering eller nogle særlige aftaler, hvor goodwill blev fastsat til levetid på 7 år. Det fremgår tilsvarende for **TfS 2003.451.LR** hvor et selskab med salg af teknisk isolering, vand og varme ventilations udstyr blev fastsat til en levetid på 5-7 år for goodwill.

Det følger af afgørelsen i **SKM2004.173.LR** at en praksis med 7 års afskrivningsperiode alene kan fraviges, hvis der er afgørende forhold der taler herfor. I takt med den teknologiske udvikling, herunder særligt med fokus på effekten af Covid-19. Her blev den digitale udvikling boostet væsentligt i forhold til online handel. Derfor kan immaterielle

⁸⁴ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁸⁵ Virksomhedsskattelovens §9 (VSL)

⁸⁶ TSS-Cirkulærer 2000-10

⁸⁷ Virksomhedsskattelovens § 9

aktivers afskrivningstid forventes i fremtiden at have en faldende tendens i forhold til hidtidig praksis på 7 år. Da levetiden herfor må forventes at falde, i takt med den teknologiske udvikling betyder en til stadighed højere og højere hastighed på udviklingen. Det medfører tilsvarende at forretningsmodellen og goodwill, kan undergå en hurtigere værdiforringelse end 7 år.

Når der sker beregning af goodwill, skal man være opmærksom på, at der kan være behov for at justerer på indtjeningen med videre. Hvis det vurderes at denne er væsentlig afhængig af nøglemedarbejdere, stifteren eller tilsvarende, hvilket kan gøre det vanskeligere at opnå den teoretisk beregnede værdi af virksomheden⁸⁸.

Det fremgår af cirkulæret, at der skal ske en justering af den beregnede goodwillværdi. I de tilfælde hvor virksomhedens kundebase er sammensat således at få eller kun én kunde bidrager med en væsentlig del af selskabets omsætning⁸⁹. Der skal derfor foretages en nedjustering af selskabets indtjening, som følge af en usikkerhed der er som følge heraf. Nedjusteringen skal være baseret på et konkret skøn, hvorfor der kan ses væsentlige tocifrede nedjusteringer på indtjeningen, som følge af risikoen forbundet med et smalt kundegrundlag.

Ovenstående justeringer skal være konkrete, og have begrundelse i selskabets faktiske forhold- Således man ved værdiansættelsen ikke alene foretager vilkårlige justeringer, og det er ikke muligt at foretage et vilkårligt valg af justeringer i cirkulæret. metoderne til justering skal følges i sin samlede helhed. Principperne giver således en fast ramme for hvorledes man kan tilnærme sig en markedsværdi. Et praktisk eksempel på beregning af goodwill værdien følger i afsnit 7.3, hvortil der henvises.

⁸⁸ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁸⁹ TSS-Cirkulærer 2000-10

6.3 Passivposten:

Når man i et generationsskifte benytter sig af successionsmuligheden, medfører det, at den der indtræder i selskabet, eksempelvis junior ved et generationsskifte indtræder i overdragerens skattemæssige anskaffessummer. Sker overdragelsen som en hel eller en delvis gaveoverdragelse, foretager man en beregning af passivposter for hver aktivpost.

Beregningen sker i forbindelse med, den yngre generation indtræder i den ældres skattemæssige stilling. Her påtages der tilsvarende en udskudt skatteforpligtigelse. Værdien af den udskudte skatteforpligtigelse afhænger af tidspunktet for hvornår denne udløses. Det afhænger af værdien mellem de oprindelige anskaffessummer og afståelsessummer, samt den på tidspunktet for afståelsen gældende lovgivning⁹⁰.

Reglerne for fikserede passivposter er defineret i KSL §33D. Der kan beregnes en passivpost hvis der foretages overdragelse af aktier i henhold til KSL §33C eller ABL §34, ABL § 35 og ABL §35A. Dog forudsat som anført, at der er tale om overdragelse som hel eller delvis gave.

Passivposten udgør en reduktion i handelsværdien, da den indeholder den fremtidige forpligtigelse til at afregne skatten, på eventuelle avancer ved en senere afståelse. Passivposten beregnes da junior udover aktierne der er opgjort til handelsværdier, også overtager en forpligtigelse til at afregne skatten. Forpligtigelsen til at afregne skatten udskydes i forbindelse med gennemførsel af et generationsskifte. Når man overtager aktier i et selskab via succession til handelsværdi, kan dette således sidestilles med at overtage et gældsbehæftet aktiv⁹¹. Den udskudte skatteforpligtigelse anses som vederlag, og værdien af den udskudte skatteforpligtigelse skal reducere værdien af det aktiv der overdrages med succession.

I medfør af KSL §33D kan der ved overdragelsen med succession foretages et fradrag i hvert enkelt aktiv, med en fikseret passivpost. Passivposten udligner den fremtidige skatteforpligtigelse, og skal beregnes med baggrund i overdragerens skattepligtige avance på tidspunktet for overdragelsen, med korrektion for eventuelle genvundne afskrivninger.

Når der sker beregning af passivposten, er det et grundvilkår i henhold til KSL §33 D stk. 2, at denne beregnes:

⁹⁰ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

⁹¹ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

”på baggrund af den laveste mulige skattepligtige fortjeneste, som ville være fremkommet, hvis gavegiveren havde solgt aktivet på tidspunktet for dets overdragelse”⁹².

Det er en forudsætning at den udskudte skat ikke allerede er fratrukket i de opgjorte værdier, i forbindelse med overdragelsen. Men at disse udskudte skatter fratrækkes i det gavepligtige beløb. Det er derfor vigtigt at understrege, at der skal optages passivposter alene i de tilfælde, hvor der indgår et gaveelement. Hvis overdragelsen alene sker som gældsbrev eller ved en kontant vederlæggelse, er det ikke muligt at beregne en passivpost, til nedslag i aktiernes afgiftsgrundlag. Gaveafgiften beregnes på baggrund af handelsværdien med fradraget af den beregnede passivpost.

Hvis der i forbindelse med overdragelse er tale om overdragelse af fast ejendom, hvor modtageren indtræder i overdragerens skattemæssige stilling. Beregnes passivposten alene på grundlag af de gevinster hvori den nye generation indtræder i overdragerens sted, i forbindelse med successionen.

Det følger af KSL §33 D stk. 3, at passivposten beregnes objektivt på baggrund af den skattepligtige avance for overdrageren. Det følger således af bestemmelsen at den andel af de i KSL §33 D stk. 2 beregnede avancer, der ville være aktieindkomst, udgør 22% af de beregnede avancer. Det svarer til en kursværdi på det indregnede skatteaktiv med ca. 52,4%, når beregningen baseres på en aktieindkomstskat på 42%⁹³. For øvrige beregnede avancer i henhold til KSL §33D stk. 2, som ikke kan henføres til aktieindkomst, udgør passivposten 30% i henhold til KSL §33D stk. 3.

De beregnede passivposter som beregnes på baggrund af de fastsatte procentsatser, er således et udtryk for et objektiveret kompromis. Som helt grundlæggende kan henføres til, at det vil være umuligt at foretage en ensidig og entydig værdiansættelse af et selskabs udskudte skatteforpligtigelser, når forfaldstidspunktet, og omfanget af skatteforpligtigelsen tilsvarende er usikkert. Usikkerheden opstår helt naturligt som følge af, dette er afhængigt af eventuelle ændringer i lovgivningen. Tidspunktet for udløsning af skatteforpligtigelsen i selskabet, samt selskabets værdi på tidspunktet for udløsning af skatteforpligtigelsen. Skatteforpligtigelsen vil ikke blive udløst, hvis aktierne efterfølgende realiseres med et tab. Sker der realisation af den udskudte skatteforpligtigelse dagen efter gennemførsel af successionen, er det klart en sådan realisation vil kunne sidestilles med en kontant betaling. Nutidsbyrden af den udskudte skatteforpligtigelse vil tilsvarende være kraftigt reduceret, hvis denne først udløses om tre- til fire generationer yderligere i familiens ejerskab. Det sker som følge af et hensyn til inflation og princippet om 100 kr. i hånden i dag er mere

⁹² Kildeskatteovens §33 D stk. 2

⁹³ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

værd end en option på 100 kr. i hånden om 10 år. Med baggrund i ovenstående er der i afsnit 7.4 gennemgået beregning og anvendelsen af passivposter i praksis.

7 Generationsskifte i praksis

Hans Henrik Henriksen (HHH) er 67 år, og har de sidste 35 år ejet 3H A/S og 3H Holding ApS. 3H A/S' hovedaktivitet er murerforretningen, men over årene har selskabet udviklet sig til også at omfatte en tømrerafdeling samt VVS-arbejder. HHH har via sit Holdingselskab investeret i værdipapirer og ældre udlejningsejendomme, som selskabet 3H A/S har istandsat og nu udlejer.

HHH har over de senere år overvejet, hvad der skal ske med sine selskaber, den dag han ikke længere skal drive dem, men i stedet vælger at gå på pension. HHH har to voksne sønner Søren og Peter, som har udtrykt ønske om at drive HHH's livsværk videre. Søren er uddannet tømrer og Peter har taget en uddannelse som murer. HHH er derfor kommet frem til at han ønsker at påbegynde et generationsskifte af sine selskaber. HHH har over alle årene udtaget løn og udbytter til sig selv, og har derfor ikke behovet for at beholde holdingselskabet som pensionsopsparing. Da han og hustruen har sparet op privat løbende, hvorfor han ønsker at overdrage væsentlige ejerandele.

Han har henvendt sig til sin revisor med henblik på at få gennemført generationsskiftet, da Søren og Peter over de seneste år er blevet involveret i den daglige drift. Søren har arbejdet sig op som murersvend i 3H A/S's murerforretning. Peter har arbejdet eksternt i branchen hos en konkurrerende virksomhed, inden han for 2 år siden blev ansat i 3H A/S tømrerafdeling. HHH er derfor overbevist om at børnene efter egen erhvervelse af praktisk og teoretisk erfaring indenfor virksomhedens kerneforretning, er klar til at overtage den daglige drift. Mens HHH kan påtage sig erhvervet som bestyrelsesformand, såfremt der ikke sker overdragelse af alle anpartar. Medarbejderne i virksomheden er som følge af generationsskifteplanerne blevet kaldt sammen, og informeret om HHH's planer. Han ønsker at træde tilbage og overlader driften til sine sønner, for selv at fokusere på det strategiske arbejde, udenfor virksomhedens daglige drift. Han opgiver derfor også sit direktionskontor i virksomheden.

Sønnerne ønsker at drive 3H Holding ApS videre sammen. Det er dog nødvendigt at gennemfører en ophørsspaltning af 3H A/S, da VVS-afdelingen fortsat udgør en lille del af forretningsomfanget. HHH har lyttet til sønnerne, og accepteret at der påtænkes et frasalg af VVS-forretningen. Beslutningen er truffet, da HHH's trofaste medarbejder og ven Jens Peter, også ønsker at gå på pension. Derfor er overdragelse til nære medarbejder i henhold til ABL §35 ikke aktuelt. Jens Peter ønsker ikke at erhverve VVS-aktiviteterne. Derfor

påtænkes VVS-afdelingen frasolgt i en periode på 10 år, og indgår derfor i de strategiske overvejelser. HHH ønsker derfor i forbindelse med generationsskiftet at opdele, de tre forretningsben i 3 selvstændige selskaber. Således Søren og Peter kan få ansvaret for hver sit selskab, med henholdsvis aktiviteterne indenfor mure og tømrervirksomhed. VVS-forretningen kan isoleres i et selvstændigt selskab. Forhåbningen er at aktiviteterne og værdien skabt over årene i VVS-forretningen, her vil være mere synlige for en ekstern køber.

7.1 Gennemførsel ophørsspaltning

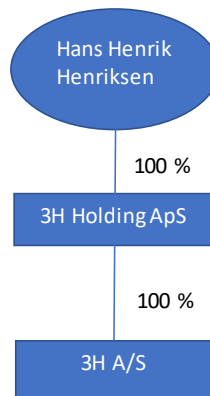
For at tilrettelægge generationsskiftet mest hensigtsmæssigt. Kan det i den konkrete situation anbefales at planerne om at gennemfører et generationsskifte, indledes med at gennemfører en skattefri ophørsspaltning. 3H A/S ophørsspaltes og der stiftes 3 nye selskaber. Disse selskaber benævnes 3H VVS A/S, 3H Murer A/S og 3H Tømrer A/S.

I forbindelse med gennemførslen af ophørsspaltningen, vil der ikke blive overdraget ejerandele til børnene. Det følger af FUSL §15a stk. 2 at overdragelsen af aktiver og passiver til et eller flere nystiftede, eller eksisterende selskaber. Ikke udløser afståelsesbeskatning som tidligere anført.

Overdragelsen skal ske således at de hidtidige aktie- eller anpartshavere tildeles aktier- og anparter som hidtil. Det kan ske med eventuelt tillæg af en kontant udligningssum, således vederlæggelsen svarer til handelsværdien. Aktionæren 3H Holding ApS, der ejer alle aktier i 3H A/S modtager fuldt vederlag i aktier for værdierne som overdrages fra det indskydende selskab 3H Holding ApS. Vederlæggelsen sker ved at HHH modtager aktier i de tre nystiftede driftsselskaber, 3H VVS A/S, 3H Murer A/S og 3H Tømmrer A/S. HHH er blevet fuldt vederlagt i aktier, da de værdier der tidligere var i 3H A/S nu er overført til de tre nye selskaber.

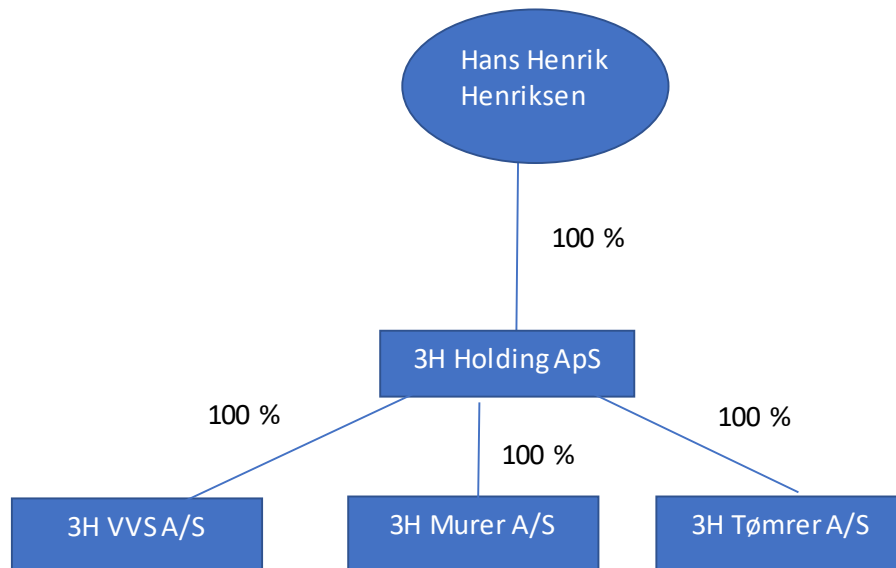
Den nuværende koncernstruktur er illustreret i nedenstående figur 1. I forbindelse med gennemførslen af den skattefri ophørsspaltning vil koncernstrukturen ændres til den i figur 2 viste koncernstruktur. Som det fremgår af figur 2, ændres koncernen således at 3H A/S er ophørt, og i koncerndiagrammet erstattes af 3 nystiftede selskaber. Der alle er 100% ejet af 3H Holding ApS.

Koncernstruktur før spaltning:

Figur 1, Egen tilvirkning

Koncernstruktur efter spaltning:

Figur 2, Egen tilvirkning

Dermed er betingelserne i FUSL §15a stk. 2 1. pkt. overholdt, da 3H Holding ApS er blevet fuldt vederlagt i aktier, i forhold til sin tidligere aktiebesiddelse i 3H A/S. Når HHH vælger at gennemfører en ophørsspaltning, er der modsat ved grenspaltningen, ikke krav om at der overføres en samlet gren af en virksomhed til hvert selskab.

Når der i den konkrete situation er tale om udspaltning af tømrer, VVS og murerforretningen i hvert sit selvstændige selskab, vil grenspaltningen kunne benyttes. Da vil grenkravet og overholdelsen heraf blive testet hos skattestyrelsen, hvorfor de fleste spaltninger i praksis gennemføres som ophørsspaltninger. Af hensyn til de mere frie rammer for fordelingen af aktiver og passiver, imellem de modtagende selskaber.

Som følge af de tre forretningsområder var drevet fra samme adresse gennem alle årene. Bogholderi og administration er foretaget centralt for alle tre forretningsområder. Pladsmænd der er ansat til at varetage funktioner i alle tre forretningsområder, som assistance for det faglærte personale. Det vurderes derfor at der kan være risiko forbundet med vurderingen af, hvorvidt de tre forretningsben i 3H A/S kunne anses for at fungerer organisatorisk selvstændigt, som eksempelvis anført i afgørelsen **TFS.1996.899.DEP**. Her har skattedepartementet anført, at forhold som forskellige geografiske placeringer af afdelingerne, taler for at virksomheden kan anses som en organisatorisk enhed. For at undgå at skattestyrelsen vil underkende spaltningen med henvisning til grenkravet ikke er opfyldt, anvendes derfor ophørsspaltningen. HHH har her frie rammer til at foretage fordelingen af aktiver og passiver i de modtagende selskaber.

3H A/S har regnskabsafslutning 31. december, og har dermed kalenderårsregnskab. Selskabet opfylder ÅRLs §15 stk. 5⁹⁴, idet 3H Holding ApS og 3H A/S har sammenfaldende regnskabsår, tilsvarende vil de nystiftede selskaber efter spaltningen have kalenderårsregnskaber.

Datoen for gennemførelsen af spaltningen af 3H A/S fastsættes i henhold til FUSL §5 og er identisk med 3H VVS A/S, 3H Murer A/S og 3H Tømrer A/S' dato for åbningsbalancen. Hvis HHH havde spaltet 3H A/S til et- eller flere eksisterende selskaber, ville spaltningsdatoen være sammenfaldende med åbningsstatussen for regnskabsåret eksempelvis 1. januar 2020.

Spaltningen skal i henhold til FUSL §6 anmeldes til Skattestyrelsen senest én måned efter spaltningen er vedtaget i alle deltagende selskaber. Kravet i FUSL §6 kan betyde, at Skattestyrelsen skal kontaktes for at aftale processen for anmeldelse, da Erhvervsstyrelsens registrering kan tage længere tid, end én måned hvormed kravet ikke

⁹⁴ Årsregnskabslovens §15 stk. 5.

ville kunne overholdes. Derfor vil HHH's revisor kontakte Skattestyrelsen når spaltningen er vedtaget og aftale processen for anmeldelsen hos Skattestyrelsen.

I forbindelse med gennemførelse af en skattefri ophørsspaltning kan denne gennemføres med tilladelse eller uden tilladelse. Da der i forbindelse med den påtænkte ophørsspaltning af 3H A/S ikke er væsentlig tvivl om den forretningsmæssige begrundelse, kan spaltningen gennemføres uden forudgående tilladelse fra Skattestyrelsen. Det betyder at 3H Holding A/S ikke er omfattet af holdingkravet, når betingelserne for at gennemføre den skattefri spaltning uden tilladelse er opfyldt.

Havde 3H Holding ApS valgt at gennemfører spaltningen som skattefri ophørsspaltning med tilladelse, skal spaltningen tilsvarende være forretningsmæssigt begrundet. Men der kan her være større tvivl fra rådgivers side, om hvorvidt dette er tilfældet, og derfor inddrages Skattestyrelsens vurdering. Den forretningsmæssige begrundelse skal være til stede, da der som følge af fusionsdirektivet ikke må være tale om skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Når HHH ønsker at spalte 3H A/S, sker det som følge af en forretningsmæssig begrundelse i muligheden for at kunne frasælge VVS forretningen som et selvstændigt VVS- selskab over tid.

Hvis spaltningen var gennemført som skattefri spaltning med tilladelse ville der være pålagt et 3 års holdingkrav som tidligere beskrevet i kapitel 4.

Spaltningen af 3H A/S, vurderes at kunne gennemføres uden tilladelse, idet spaltningen må anses som forretningsmæssig begrundet i henhold til afgørelsen i **TfS 1998.160.LR**. Her fandt Ligningsrådet tilsvarende at spaltningen ikke var motiveret af skatteundgåelse og dermed kunne gennemføres. Spaltningen af 3H A/S vurderes derfor at kunne anses som forretningsmæssigt begrundet, uden der vil være nødvendighed af at forespørge Skattestyrelsen til den konkrete sag før spaltningen.

Der udløses ikke beskatning når reglerne i FUSL §15a anvendes, idet successionsprincipperne i FUSL §8, 9 og 11, og i henhold til FUSL §8 indtræder de tre nystiftede selskaber i 3H A/S's skattemæssige stilling.

Hertil skal det bemærkes at man som rådgiver skal være opmærksom på, om selskabet der ønskes spaltet ved en skattefri spaltning har skattemæssige underskud til fremførelse ved regnskabsårets start. Da skattemæssige underskud i det indskydende selskab vil gå tabt, når der gennemføres en skattefri ophørsspaltning. Dette følger af bestemmelserne i FUSL §8 stk. 6. 3H A/S har været overskudsgivende og skattebetalende de sidste mange regnskabsår, hvorfor der kan gennemføres skattefri ophørsspaltning. I medfør af reglerne i FUSL § 11 ville der ikke indtræffe afståelsesbeskatning hos HHH, såfremt han ikke havde

ejet 3H A/S, via holdingselskabet 3H Holding ApS. Hvis der sker kontantvederlæggelse, vil dette dog blive beskattet som aktieindkomst eller aktieavance i henhold til ABL §9. Det skyldes at de modtagende selskaber indtræder i det ophørende selskabs skattemæssige stilling og aktionæren, der i dette tilfælde er 3H Holding ApS vederlægges med aktier i de nystiftede selskaber.

3H Holding ApS ville dog aldrig blive skattepligtig af afståelse af aktierne i 3H A/S da aktierne i 3H A/S er datterselskabsaktier i henhold til ABL §4A der i medfør af ABL §8 er fritaget for beskatning, samtidig kan tab på datterselskabsaktier ikke modregnes i den skattepligtige indkomst.

Efter gennemførsel af spaltningen, ejer 3H Holding ApS 100% af aktiekapitalen i de tre nystiftede selskaber 3H VVS A/S, 3 H Murer A/S og 3H Tømrer A/S, som det fremgik af figur 2 på side 61.

7.2 Opgørelse af pengetankskriteriet og handelsværdi

Når den skattefrie ophørsspaltning er gennemført i henhold til ovenstående, er det vigtigt at afklare hvorvidt der kan ske generationsskifte af 3H Holding ApS. Ved overdragelse af en væsentlig ejerandel i 3H Holding ApS fra HHH til sønnerne. I denne forbindelse skal det opgøres hvorvidt koncernen er omfattet af pengetankskriteriet i ABS § 34 stk. 1 nr. 4 jf. stk.6, og dermed ikke kan benytte sig af skattemæssig succession. Hvis det er tilfældet, benyttes ofte fuld gaveoverdragelse, A/B – modellen eller delvis gaveoverdragelse.

Undtagelsesbestemmelsen i ABL §34 stk. 5 yder ikke indflydelse på denne overdragelse, da der kan overdrages til sønnerne der opfylder betingelserne i BAL §22 stk. 1 litra d. Dog er det en betingelse for at kunne gennemføre generationsskiftet med succession, at koncernen ikke er omfattet af pengetanksreglen i ABL §34 stk. 1 nr. 3 jf. stk. 6. Ved gennemførsel af skattemæssig succession indtræder Søren og Peter i HHHs skattemæssige stilling, og dermed overtager de skattemæssige anskaffelsessummer på driftsmidler og bygninger med videre.

HHH ønsker at overdrage 90% af anpartskapitalen i 3H Holding ApS til sine sønner, således Søren og Peter hver erhverver 45% af anpartskapitalen i 3H Holding ApS. Men for at identificere om overdragelsen kan ske med succession, er det nødvendigt at gennemgå koncernens konsoliderede saldobalance for de seneste 3 regnskabsår, for at afgøre hvorvidt indkomstkriteriet og aktivkriteriet er opfyldt i forhold til definitionen af et pengetanksaktiv i AB § 34 stk. 1 nr. 4 jf. stk. 6.

Da der er tale om et gennemsnit for de tre år, fremgår de gennemsnitlige regnskabstal for de tre år i bilag 1, i henhold til ABL §34 stk. 6. Det gennemsnitlige tal for de 3 år korrigeres

i henhold til TSS-cirkulærer 2000-09, for at opgøre selskabets handelsværdi. Da der er tale om et selskab med unoterede aktier, skal som anført korrigeres for ejendomme indregnet til kostpris, således disse indregnes til seneste kendte offentlige ejendomsvurdering. Dette har medført en korrektion på investeringsejendommen på -6.251 t.kr. som følge af den offentlige ejendomsvurdering er lavere end kostprisen på investeringsejendommene. Tilsvarende reduceres indregnede grunde og bygninger i de 3 datterselskaber med 825 t.kr. som følge af den offentlige ejendomsvurdering er lavere end den indregnede kostpris. Som konsekvens af disse rettelser tilrettes den udskudte skat og nettokorrekturen korrigeres over egenkapitalen.

På baggrund af de foretagne korrektioner kan det kontrolleres, om indtægtskriteriet i forhold til pengetanksreglen er opfyldt. Dette opgøres ved at sætte indtægter fra værdipapirer, likvider og udlejning af fast ejendom, der ikke vedrører selskabsdriften på brøk i forhold til de erhvervsmæssige indtægter. Det ses af nedenstående tabel 1, at indtægter fra pengetanksaktiverne udgør 11,44% af koncernens samlede indtægter, opgjort på baggrund af 3 års gennemsnit. Hvorfor selskabet i forhold til indtægtskriteriet ikke kan betegnes som et pengetanksselskab.

Indtægtskriteriet	2017	2018	2019	Gennemsnit
Ikke finansielle indtægter	17.852	20.247	23.758	20.619
Koncerneksterne lejeindtægter	1.215	1.476	1.854	1.515
Finansielle indtægter	925	486	1.118	843
Indtægter fra pengetanksaktiver i alt	2.140	1.962	2.972	2.358
Indtægtskriteriet	11,99%	9,69%	12,51%	11,44%

Tabel 1, Egen tilvirkning

I lighed med indtægtskriteriet, er aktivkriteriet også styrende for, hvorledes 3H Holding ApS koncernen kan anses for at bestå primært af pengetanksaktiver som anført tidligere. Tilgodehavender fra salg medtages ikke som pengetanksaktiver, med henvisning til **SKM2007.106SR**, hvor tilgodehavender fra salg blev anset som tilhørende driftområdet. Generelt har praksis de senere år gået mod at se på hvilken forpligtigelse eller disposition, som eksempelvis tilgodehavender fra salg relaterer sig til. Hvorfor tilgodehavenderne fra salg i 3H Holding ApS koncernen anses for at tilhøre driftområdet i lighed med igangværende arbejder.

Aktivkriteriet	2017	2018	2019	Gennemsnit
Ikke finansielle aktiver	30.780	32.027	31.752	31.520
Investeringsejendomme Korrigeret til offent. Ejd. V	6.670	6.670	6.670	6.670
Likvider	4.754	2.405	3.120	3.426
Værdipapirer	2.145	3.123	4.120	3.129
Pengetanksaktiver i lat	13.569	12.198	13.910	13.226
Aktivkriteriet	44,08%	38,09%	43,81%	41,96%

Tabel 2, Egen tilvirkning

Som det ses af ovenstående tabel 2, er den gennemsnitlige andel af pengetanksaktiver efter korrektionerne i henhold til TSS-cirkulærer 2000-09 på 41,96 % for de tre år. Der kan med baggrund i indkomstkriteriet og aktivkriteriet foretages skattemæssig succession af 3H Holding ApS koncernen, idet denne gennemsnitligt over de seneste 3 år, og på tidspunktet for overdragelsen har en pengetanks andel på under 50%.

7.3 Værdiansættelse TSS- Cirkulærer 2000-10

For at fremfinde handelsværdien af 3H Holding ApS i forbindelse med generationsskiftet, skal der foruden de foretaget korrektioner til unoterede aktier i henhold til TSS-cirkulærer 2000-09 også beregnes en goodwill. Denne tillægges den korrigerede bogførte værdi, for at beregne handelsværdien af 3H Holding ApS på overdragelsestidspunktet.

Nettoværdien af 3H Holding ApS er på overdragelsestidspunktet 36.927 t.kr. svarende til egenkapitalen, som er udtryk for selskabets gæld til ejeren i henhold til bilag 1.

Der kan ved anvendelse af TSS-cirkulærer 2000-10 beregnes en goodwill værdi, som forsøger at tilnærme hvad en uafhængig 3. mand vil være villig til at betale, for 3H Holding ApS. Goodwillen beregnes på baggrund af de regnskabsmæssige resultater før skat for de 3 foregående år, med følgende korrektioner til resultat før skat.

Finansielle indtægter og omkostninger skal tilbageføres, korrektion for ekstraordinære poster samt tilbageførsel af afskrivninger på erhvervet goodwill. Det er vigtigt at beregningsgrundlaget afspejler den kundekredsbaserede aktivitet i 3H Holding ApS, og derfor korrigeres der for driftfremmende aktiviteter. Som eksempelvis indtægter af udlejningsejendomme i henhold til **Tfs.2003.451 LR**, da udlejning af ejendomme anses som driftfremmende aktiviteter samt indtægter af værdipapirer⁹⁵.

⁹⁵ Generationsskifte, Omstrukturering af Michael Serup, 3. udgave 1. oplag, Forlaget: Karnov Group Denmark A/S

Det regnskabsmæssige resultat i 3H Holding ApS korrigeret for de finansielle indtægter og omkostninger i henhold til cirkulæret. Resultaterne er vægtet således at 3. seneste regnskabsår er multipliceret med 1. 2. seneste regnskabsår med 2, og seneste regnskabsår er multipliceret med 3. Summen heraf divideres herefter med 6, hvorefter det vægtede gennemsnitsresultat på 3.662 for perioden 2017-19 fremkommer. jf. nedenstående tabel 3.

	Korrigeret regnskabsmæssigt resultat i henhold til TSS- cirkulærer 2000-10	Vægtning	Vægtet resultat
Årsregnskab 2017	2.832	1	2.832
Årsregnskab 2018	2.912	2	5.824
Årsregnskab 2019	4.419	3	13.257
Vægtet gennemsnitsresultat for periode 2017-19			3.652

Tabel 3, Egen tilvirkning

7.3.1 Udviklingstendens

Der skal herefter beregnes en udviklingstendens med baggrund i udviklingen fra 3. sidste regnskabsår frem til seneste regnskabsår, idet denne har været stigende. Udviklingstendensen har været et resultat i 2017 på 2.832 t.kr. mod 4.419 t.kr. i 2019, dette giver en forskel på 1.587 t.kr. der divideres med 2 og dermed giver udviklingstendensen i 3H Holding ApS.

	t.kr.
Udvikling 2017- 2019	1.587
Udviklingstendens	794

Tabel 4, Egen tilvirkning

Udviklingstendensen tillægges til det beregnede vægtede gennemsnitsresultat på 3.652 t.kr. Den foreløbigt beregnede goodwill i 3H Holding ApS udgør derfor samlet 4.446 t.kr. Der skal dog foretages fradrag af forrentningen af selskabets aktiver. Idet selskabets indtjening skal kunne forrente de materielle aktiver, inden selskabet kan antages at have immaterielle aktiver i form af goodwill⁹⁶.

⁹⁶ Generationsskifte, Omstrukturering af Michael Serup, 3. udgave 1. oplag, Forlaget: Karnov Group Denmark A/S

7.3.2 Forrentning af selskabets materielle aktiver

I henhold til TSS-Cirkulærer 2000-10 skal der ske forrentning af aktiverne med den på overdragelsestidspunktet fastsatte kapitalafkastsats i henhold til VSL §9⁹⁷. Hertil skal ske et tillæg på 3%, hvormed forrentningsprocenten fremkommer i henhold til TSS-cirkulærer 2000-10. Kapitalafkastsatsen fastsættes årligt, og er i 2020 fastsat til 0%⁹⁸. Forrentningsprocenten for 2020 er derfor på 3%.

Forrentningsprocenten skal anvendes til at beregne et forrentningsfradrag i goodwillværdien. Beregningen foretages på baggrund af de materielle aktivers handelsværdi, i henhold til **Tfs 2002.778.LSR**. I selskabets aktiver, skal der korrigeres for de driftfremmende aktiver, som eksempelvis kan være likvider, værdipapirer og pantebreve. Der skal tilsvarende korrigeres for indtjening fra udlejningsejendomme i henhold til **Tfs 2003.451.LR**.

Vi kan dermed beregne forrentningsfradraget for 3H Holding ApS.

Som det fremgår af nedenstående tabel, sker der korrektion fra kostpris til offentlig ejendomsvurdering på investeringsejendomme, i henhold til TSS-cirkulærer 2000-09, da udlejningsejendomme skal reguleres til handelsværdi. Tilsvarende korrigeres for værdien af værdipapirer, og likvide midler der anses for drift fremmende aktiver.

	t.kr.
Aktivsum før regulering	44.745
Investeringssejendomme	-5.750
Værdipapirer	-2.145
Likvider	-864
Aktiver efter regulering	35.986
Forrentning af aktiverne (48.714*3%)	1.080

Tabel 5, Egen tilvirkning

Forrentningen af aktiverne på 1.080 t.kr. fratrækkes i den tidligere beregnede goodwill, og modregnes i det vægtede gennemsnitsresultat samt udviklingstendensen for perioden 2017-19. Dermed er den foreløbige goodwill værdi på 3.366 t.kr.

⁹⁷ Virksomhedsskattelovens §9

⁹⁸ <https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser-i-lovgivningen/virksomhedsskatteloven/>
hentet den 25. december 2020

	t.kr.
Vægtet gennemsnitsresultat for periode 2017-19	3.652
Udviklingstendens	794
Forrentning af aktiverne	-1.080
Foreløbig beregnet goodwill værdi	3.366

Tabel 6, Egen tilvirkning

7.3.3 Kapitalisering:

På baggrund af de ovenstående foretaget beregninger foretages en beregning af kapitaliseringsfaktoren, udtrykt ved formelen⁹⁹:

$$\sum_{t=1}^n \frac{\left(1 - \frac{t-1}{n}\right) + \left(\frac{n-t}{n}\right)}{2} * 100(1+r)^{-1}$$

N= levetid, t= tidspunkt (år), r= renten.

Kapitaliseringsfaktoren viser forholdet mellem den forventede levetid for goodwill, i forhold til det årlige afkast, som forventes i forhold til forrentningsprocenten. Den fastsættes på baggrund af kapitalafkastsatsen på overdragelsestidspunktet i henhold til VSL §9, med et tillæg på 8%. Dermed er kalkulationssatsen på 8% i 2020, da kapitalafkastsatsen som tidligere anført er 0% i 2020¹⁰¹. Den forventede levetid for goodwill fastsættes til 7 år, idet 3H Holding ApS handler med standardiserede produkter, da der ikke er afgørende forhold der taler for at fravige fra 7 års afskrivning i henhold til **SKM.2004.173.LR.**

Kapitaliseringsfaktoren er 2,83 der multipliceres med den foreløbige beregnede goodwill i foregående afsnit.

Kapitaliseringsfaktor	t.kr.
Foreløbig beregnet goodwill værdi	3.366
Kapitalisering (2,83*3.366)	9.526

Tabel 7, Egen tilvirkning

Goodwill i henhold til TSS-cirkulærer 2000-10 er derfor med baggrund i ovenstående beregnet til 9.526 t.kr. Værdien tillægges handelsværdien af 3H Holding ApS, i henhold til

⁹⁹ TSS-cirkulærer 2000-10

¹⁰⁰ Serup, Michael (2019) Generationsskifte, omstrukturering, Karnov Group

¹⁰¹ <https://www.skm.dk/skattetil/satser/satser-og-beloebsgraenser-i-lovgivningen/virksomhedsskatteloven/> hentet den 25. december 2020

TSS-cirkulærer 2000-09. Handelsværdien blev beregnet til 36.927 t.kr. Hvormed den samlede værdi af anparterne 3H Holding ApS kan opgøres til 46.453 t.kr. inklusiv. Goodwill.

7.4 Passivpost

Når overdragelsen indeholder et gaveelement, kan der beregnes en passivpost. HHH overdrager i dette eksempel anparterne til Søren og Peter ved kontant vederlæggelse med et gaveelement.

I 3H Holding ApS' balance er der indregnet en udskudt skatteforpligtigelse på 2.075 t.kr. på overdragelsestidspunktet. Svarende til et skattegrundlag på 9.432 t.kr. Værdien af den udskudte skat er indregnet under aktiverne fordelt på investeringsejendomme der indregnes til kostpris m.v. og opstår som forskelsværdi mellem regnskabsmæssige værdier og skattemæssige værdier. Der skal derfor fratrækkes et nettobeløb på 7.357 t.kr. idet den latente skat herpå allerede er indregnet ($9.432 \cdot 78\%$).

HHH har en anskaffelsespris på anparterne på 50 t.kr., der sker overdragelse af 90% af anpartskapitalen svarende til 45 t.kr. af den oprindelige anskaffelsessum.

90% af handelsværdien på 46.453 t.kr. har en værdi på 41.808 t.kr. hvorfra der trækkes værdien af skattemæssige forpligtigelser på 6.621 t.kr. ($7.357 \cdot 90\%$), ved en overdragelse på 90% af anparterne.

Avancen på de samlede anparter udgør 39.046 ($46.453 - 7.357 - 50$). Der beregnes på baggrund heraf en passivpost på laveste mulige skattemæssige avance på 22% svarende til 8.590 t.kr. ($39.046 \cdot 22\%$). Passivposten kan fratrækkes avancen når der indgår et gaveelement i overdragelsen.

7.5 Overdragelse af anparterne som gave

På baggrund af den beregnede handelsværdi, med tillagt værdi af goodwill i henhold til TSS-cirkulærer 2000-9 og TSS-cirkulærer 2000-10 kan der nu opstilles en række eksempler på betydningen ved overdragelse og betaling af den samlede gaveafgift. Eller som kombinationsmulighed ved delvis gaveoverdragelse med udgangspunkt i den beregnede handelsværdi af 3H Holding ApS' anparter., Med fradrag for passivposten, når der indgår et gaveelement i overdragelsen.

Såfremt HHH og sønnerne måtte vælge at foretage en samlet overdragelse ved fuld vederlæggelse ved gave, skal der beregnes gaveafgiften på 15% i henhold til BAL §23.

Hvis Søren og Peter vælger at modtage anparterne ved fuld vederlæggelse som gave, skal der svares gaveafgift af 37.863 t.kr., hvormed der efter afskaffelse af BAL § 23 A stk. 4, betyder, at der ikke længere er reduceret gaveafgift på aktier- og anparter, men der også her skal betales 15%.

	T.kr.
Skattepligtig avance	46.453
Passivpost 22%	-8.590
Afgiftspligtigt beløb	37.863

Sørens andel (50%):

Sørens andel af gaveafgiftspligtigt beløb	18.932
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Afgift jf. BAL §23 $((18.932-67,1)*15\%)$	-2.830

Peters andel (50%):

Peters andel af gaveafgiftspligtigt beløb	18.932
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Afgift jf. BAL § 23 $((18.932,1)*15\%)$	-2.830

Samlet gaveafgift i henhold til BAL §23 ved fuld gaveoverdragelse

5.659

Det ses af ovenstående, at gaveafgiften ved fuld overdragelse som gave medfører et stort likviditetsbehov. For at kunne finansiere et generationsskifte. Da 3H Holding vil ApS vil skulle realisere aktiver for at afregne bo- og gaveafgiften. Som alternativ til en fuld gaveoverdragelse kan HHH og sønnerne vælge at foretage overdragelsen med succession ved en delvis gaveoverdragelse, hvor en del af handelsværdien finansieres ved kontant betaling.

	T.kr.
Skattepligtig avance	46.453
Passivpost 22%	-8.590
Afgiftspligtigt beløb	37.863

Sørens andel (50%):

Sørens andel af gaveafgiftspligtigt beløb	18.932
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Kontantvederlag	-3.000
Afgift jf. BAL §23 $((18.932-67,1)*15\%)$	2.380

Peters andel (50%):

Peters andel af gaveafgiftspligtigt beløb	18.932
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Kontantvederlag	-3.000
Afgift jf. BAL § 23 $((18.932-67,1)*15\%)$	2.380

Samlet gaveafgift i henhold til BAL §23 ved fuld gaveoverdragelse

4.760

Det ses af ovenstående beregning, at såfremt Søren og Peter hver vælger at afregne købesummen på 18.932 med et kontantvederlag på 3.000 t.kr. betyder det en reduktion i gaveafgiften på 450 t.kr. gaveafgiften reduceres selvfølgelig med 15% af kontantvederlaget. Søren og Peter skal opveje likviditetstab på netto 2.550 t.kr. hver, i forhold til en besparelse i afgiften på 450 t.kr. her og nu. Hvis Søren og Peter forventer at kunne forrente de 3.000 t.kr. bedre end 15%, vil de drage fordel af at betale den fulde afgift uden kontantvederlag, da stigningen i gaveafgiften på 450 t.kr. vil være tjent hjem på 1 år, hvis Søren og Peter hver kan realisere et afkast på 15% eller derover af de 3.000 t.kr. i det kommende år. De skal derfor foretage en konkret vurdering, om de indenfor de kommende år, vil kunne forrente de 3.000 t.kr. på en måde hvormed den øgede afgiftsbetaling her og nu, vil være tjent hjem over tid.

Fordelen ved at benytte skattemæssig succession, er at Søren og Peter indtræder i HHH's skattemæssige stilling. Dermed overtager de aktiverne til hans oprindelige skattemæssige anskaffelsessummer, hvormed der ikke udløses afståelsesbeskatning. Søren og Peter får mulighed for at beregne et nedslag i den skattemæssige avance i form af en passivpost. Som udtryk for værdien af lavest mulige skattemæssige avancer, som de overtager. Der godtgøres for den overtagne skatteforpligtigelse herved. Skatteforpligtigelsen bliver overdraget til indfrielse på et senere tidspunkt. Hvis det ikke er muligt at gennemføre

skattemæssig succession som følge af ABL §34 stk. 3 jf. stk. 6, eller HHH eller Peter og Søren ikke ønsker at benytte skattemæssig succession. Er det dog muligt at overdrage til handelsværdien, hvormed Peter og Søren opnår et højere afskrivningsgrundlag. Da de kan foretage skattemæssige afskrivninger på de nye anskaffelsessummer på driftsmidler m.v. og dermed opnår højere skattemæssige afskrivninger på driften, det kræver dog samtidig et større likviditetsbehov, såfremt finansieringen ikke sker med anfordringslån.

7.6 Gaveoverdragelse i kombination med anfordringslån.

HHH kan vælge at overdrage anparterne som en gaveoverdragelse i kombination med anfordringslån.

Anfordringslån er som tidligere beskrevet kendetegnet ved at kunne opsiges med 14 dages varsel, samt lånet er rente og afdragsfrit. HHH vil dermed kunne udnytte, at han ikke står og mangler pengene privat, og derfor oprette et anfordringslån til hver af børnene. Der er i henhold til KSL §33 D hjemmel til at beregne en passivpost, når der indgår et gaveelement i overdragelsen. Der er ikke fastslået hjemmel til at der skal ske en forholdsmæssig reduktion af passivposten i forbindelse med delvis gaveoverdragelse, hvorfor passivposten modregnes med 100%.

	T.kr
Skattepligtig avance	46.453
Passivpost 22%	-8.590
Afgiftspligtigt beløb	37.863

Sørens andel (50%):

Sørens andel af gaveafgiftspligtigt beløb	18.932
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Anfordringslån	-18.500
Afgift jf. BAL §23 $((18.932-67,1)*15\%)$	55

Peters andel (50%):

Peters andel af gaveafgiftspligtigt beløb	18.932
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Anfordringslån	-18.500
Afgift jf. BAL § 23 $((18.932-67,1)*15\%)$	55

Samlet gaveafgift i henhold til BAL §23 ved fuld gaveoverdragelse

110

Hvis HHH vælger at foretage overdragelsen som en delvis gaveoverdragelse, der sker i kombination med et anfordringslån. Fordelen ved benyttelse af anfordringslånet er, i tilfælde hvor HHH har tilstrækkelig privatformue til at kunne afstå aktierne uden at modtage vederlag i hånden for anparterne. Er det muligt at reducerer likviditetspåvirkningen i forbindelse med overdragelsen med succession væsentligt.

Ved generationsskiftes gennemførsel skal der afregnes en samlet afgift på 110 t.kr. dækkende 55 t.kr. i gaveafgift for hver af sønnernes modtaget anparter. Samtidig opnår HHH en fordring på hver af sønnerne på 18.500 t.kr., der samtidig betyder at der sker en udskydelse af en latent gaveafgift.

Anfordringslånet har den fordel at HHH vil kunne give hver af sine sønner en gave svarende til bundfradraget i BAL §22, som i 2020 udgør 67,1 t.kr. Når HHH ønsker at give en gave i eks. 2021 svarende til bundfradraget, skal der udarbejdes et gavebrev, som underskrives af HHH, hvori det erklæres at gaven er givet i 2021 som afdrag på anfordringslånet. Der må ikke fremgå af anfordringslånet, at lånet afdrages ved årligt at give bundfradraget i gave, da Skattestyrelsen i dette tilfælde vil betragte anfordringslånets hovedstol, var tiltænkt som gave på tidspunktet for overdragelse. Dermed vil lånet ifalde øjeblikkelig gaveafgiftsbeskatning i henhold til Skatterådets afgørelse i **SKM2007.58 SR**¹⁰².

På tidspunktet hvor HHH dør, har dødsboet et krav mod Søren og Peter på resthovedstolen af anfordringslånet, hvor dette forfalder til betaling til dødsboet med 15% i henhold til BAL §1.

Søren og Peter kan afdrage gaveafgiften over 30 år med årlige betalinger, i henhold til BAL § 36 stk. 1 Der tilskrives en årlig rente i henhold til Selskabsskattelovens §11 B stk. 2.¹⁰³ Denne rente forfalder til betaling samtidig med afdragene på gaveafgiften. Hvis HHH ønsker at udskyde gaveafgiften skal det meddeles Skattestyrelsen i forbindelse med indsendelse af gaveanmeldelsen, i henhold til BAL §26 stk. 2.

¹⁰² <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1611171> hentet 26. december 2020

¹⁰³ Selskabsskattelovens §11 B stk. 2

7.7 A/B Modellen - overdragelse af anparter uden succession:

HHH ønsker at overdrage anpartsandele til børnene, samtidig med han bevarer den bestemmende indflydelse i selskabet. Her vil A/B modellen være ideel til at overdrage anparterne. Ved benyttelse af denne metode, sker der ikke skattemæssig succession, da børnene ikke indtræder i HHH's skattemæssige anskaffelsessummer. Men i stedet erhverver B-anparter, beregnet ud fra selskabskapitalenes nominelle værdi. Forlods udbytteretten medfører, at der ikke skal afregnes gaveafgift i forbindelse med overdragelsen. Da HHH fortsat ejer A-anparterne, og forskelsværdien mellem anpartskapitalens værdi, i forhold til handelsværdien beregnes som forlods udbyttet. Før sønnernes b-anparter opnår ret til udbytte. Metoden vil derfor blive gennemgået i nedenstående, som alternativ til at overdrage anparterne med succession ved gaveoverdragelse, eller ved overdragelse i kombination med anfordringslån.

A/B modellen benytter principperne fastsat af ligningsrådet i **SKM 2004.416.LR**, frem til det nye styresignal **SKM2020.348.SKTST**s ikrafttræden den 28. februar 2021.

Søren og Peter kan vælge at erhverve anparterne i 3H Holding ApS privat, eller via et nystiftet holdingselskab.

Anpartskapitalen i 3H Holding ApS ændres til 2 kapitalklasser, ved en generalforsamlingsbeslutning, hvor selskabets vedtægter ændres til at omfatte to kapitalklasser, hvor der til A-anparterne tillægges stemmerettigheder.

HHH ejer anparterne i 3H Holding ApS, der ejer 100% af aktierne i de tre datterselskaber 3H VVS A/S, 3H Murer A/S og 3H Tømrer A/S. Selskaberne er omfattet af ABL §4b¹⁰⁴ idet 3H Holding ApS og de tre datterselskaber indgår i tvungen national sambeskatning i henhold til SEL §31. 3H Holding ApS er ultimativt moderselskab i henhold til SEL §31C¹⁰⁵'s definition.

¹⁰⁴ Aktieavancebeskatningslovens §4b

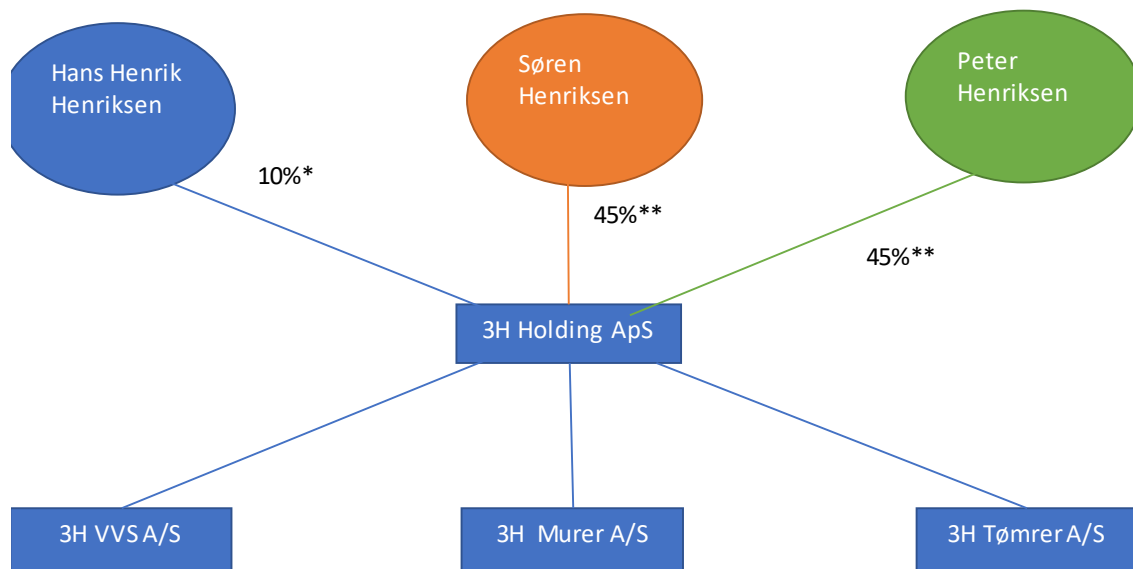
¹⁰⁵ Selskabsskatteovens §31 C

3H Holding ApS har en anpartskapital på 50 t.kr. denne nedsættes til 40 t.kr¹⁰⁶. ved en generalforsamlingsbeslutning, hvorefter 10 t.kr. overføres til de frie reserver.

	Nuværende apartskapital	A-anparter	B-anparter
Nuværende anpartshaver	50.000		
Kapitalnedsættelse ved overførsel til reserver	-10.000		
Restanpartskapital overføres til A- anparter	-40.000	40.000	
Kapitalforhøjelse ved kontant indskud til kurs pari (100) som B-anparter			360.000
Ultimo	0	40.000	360.000

Efter etableringen af de to kapitalklasser foretages kontant kapitalforhøjelse. Således B-anparterne ejer 90% af den samlede anpartskapital. I henhold til metoden godkendt af Skatterådet i **SKM2010.2.SR**. Ejerstrukturen ses i nedenstående figur 3.

¹⁰⁶ I henhold til Selskabslovens §4 stk. 2 skal anpartskapitalen i et ApS minimum udgøre 40.000 kr.

* 10% ejerandel, A-anparterne har 100% stemmeret

** 45% ejerandel, B-anparter er uden stemmeret

Figur 3, egen tilvirkning

Der tilknyttes en forlods udbytteret på A-anparterne, som beregnes i henhold til ligningsrådets formel. I henhold til det bindende svar fra skatterådet i **SKM.2015.195.SR**

"Ejerandel i selskabet (handelsværdi af selskabet + tegningskapital) – tegningskapitalen = sum af forlods udbytteret"¹⁰⁷.

90% (46.453 + 360) - 360 = 41.772 t.kr.

Som finansiering for de 90% af aktierne som Søren og Peter hver overtager, skal de hver for deres ejerandel på 45% afgive 20.886 t.kr. (41.772/2) i forlods udbytteret til HHH. Før de selv modtager udbytte. Det betyder at HHH modtager samlede udbytter på 41.772 t.kr. før sønnerne modtager udbytte, da han har ret til det fulde udbytte som udloddes fra 3H Holding ApS. Indtil forlods udbytteretten er fuldt vederlagt til HHH.

B-anparterne med nominel værdi af 360 t.kr. gaveoverdrages til Søren og Peter, svarende til en gave på 180 t.kr. til hver af sønnerne. HHH kan give dem hver en skattefri gave på 67,1 t.kr. jf. BAL §22. Der sker gaveanmeldelse af den skattepligtige gave, hvoraf der

¹⁰⁷ **SKM.2015.195.SR**

afregnes 16,9 t.kr. $((180-67,1)*15\%)$ til skattestyrelsen i gaveafgift, såfremt der ikke foretages kontantvederlæggelse, fra Peter og Søren.

Der skal til forlods udbytteretten tillægges en rente og risikopræmie. Denne tillægges fordi HHH ikke modtager sit vederlag nu og her, for de afståede aktier. Risikotillægget kan jf. tidligere fastsættes mellem 6-12%.

3H Holding ApS er et veldrevet selskab. Det vurderes at et risikoafkast på 6% vil modsvare hvad en ekstern investor vil kræve, i afkast af en investering i 3H Holding ApS. Dermed vil forlods udbytteretten årligt tilskrives 6% i rente svarende 2.506 t.kr. årligt. Forlods udbytteretten reduceres, når HHH udlodder udbytte i 3H Holding ApS. HHH skal således minimum udlodde 2.506 t.kr. årligt for at undgå forlods udbytteretten akkumulerer. Han må dog kun udlodde udbytte, hvis det vurderes forsvarligt af hensyn til selskabets evne til at fortsætte driften som going concern.

7.8 Udlodning af forlods udbytteretten – aktieombytning

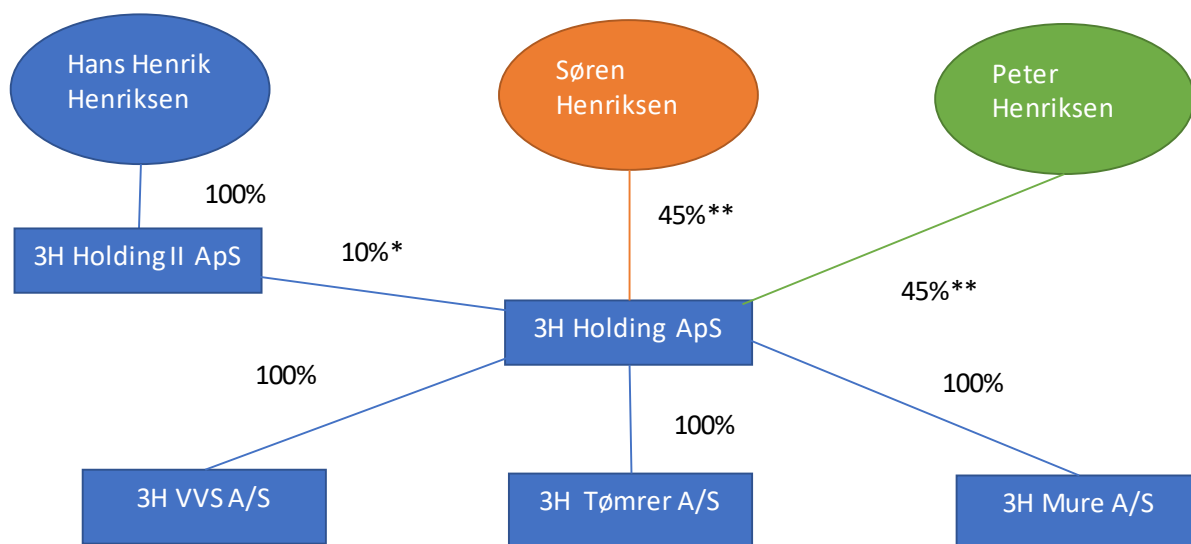
For at undgå den fortsættende rente og risikotilskrivning på forlods udbytteretten. Kan der foretages en skattefri aktieombytning uden tilladelse i henhold til ABL §36 stk. 6 og 7. Det er en betingelse at 3H Holding II ApS efter erhvervelsen af A-aktierne i 3H Holding ApS ikke afstår disse i en periode på 3 år jf. ABL § 26 stk. 6, 2. pkt.

For at gennemfører aktieombytningen stifter HHH et nyt selskab benævnt 3H Holding II ApS. Der stiftes ved apportindskud af 10% af aktierne i 3H Holding ApS i henhold til SEL §35. I forbindelsen med stiftelsen, vedhæftes der i henhold til SEL §36 en vurderingsberetning. Denne anfører indskuddet af 10% af aktierne i 3H Holding ApS, samt vedhæftning af vurderingsberetning, som er udarbejdet af en godkendt revisor i henhold til SEL §37. Revisor erklærer sig om, hvorvidt den ansatte værdi af 10% af aktierne i 3H Holding ApS, mindst svarer til det aftalte vederlag. Stiftelsesdokumentet skal være underskrevet mindre end 4 uger efter vurderingsberetningen i henhold til SEL §36 stk. 2.

HHH's aktier i 3H Holding ApS har en værdi på 4.645 t.kr. jf. tidligere beregnet handelsværdi i henhold til TSS-cirkulærer 2000-09 i henhold til ABL §36 stk. 6 2. pkt.

HHH modtager aktier i 3H Holding II ApS som vederlag for apportindskuddet af aktier i 3H Holding ApS i henhold til ABL §36 stk. 1, Jf. FUSL §11. Der vil ikke blive udløst beskatning hos HHH i forbindelse med gennemførelsen af aktieombytningen, når denne er gennemført til handelsværdi. Der opnås fuld succession i henhold til FUSL §11.

På baggrund af den foretaget aktieombytning i henhold til ovenstående, fremgår den nye koncernstruktur af figur 4 nedenfor.

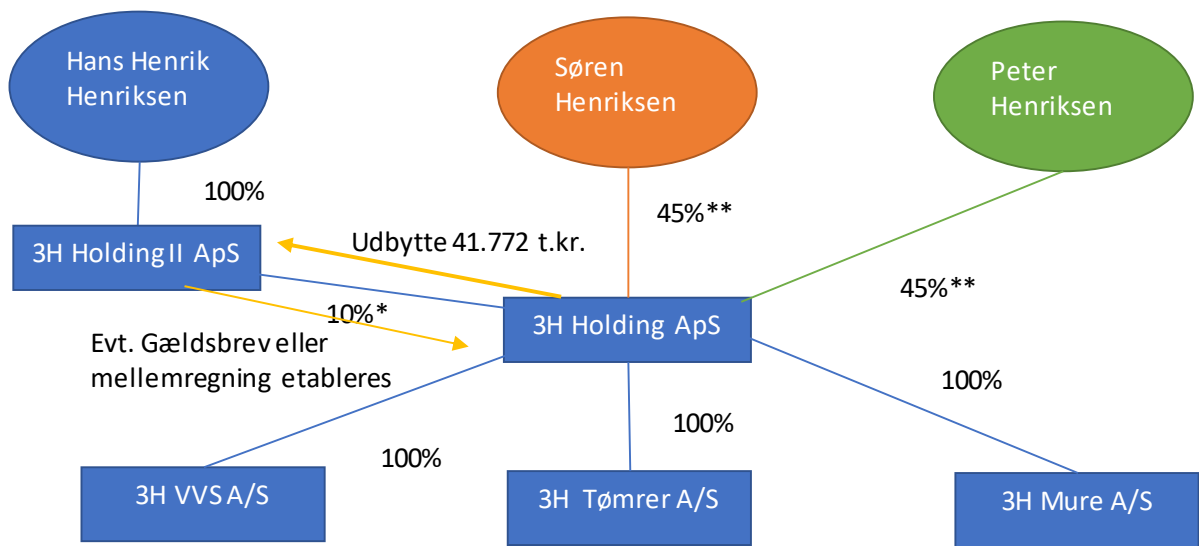

* 10% ejerandel, A-anparterne har 100% stemmeret

** 45% ejerandel, B-anparterne er uden stemmeret

Figur 4, egen tilvirkning

HHH besidder 10% af anparterne i 3H Holding ApS. Dermed kan der udloddes udbytte skattefrit fra 3H Holding ApS til et nystiftet 3H Holding II ApS i henhold til SEL § 4a. Den beregnede forlods udbytteret på 41.772 t.kr. udloddes op til det nystiftede 3H Holding II ApS, hvorefter der kan etableres et gældsbrief, eller mellemregning mellem 3H Holding II ApS og 3H Holding ApS, hvor udbyttet udlånes via gældsbrief tilbage til 3H Holding ApS.

* 10% ejerandel, A-anparterne har 100% stemmeret

** 45% ejerandel, B-anparterne er uden stemmeret

Figur 4, egen tilvirkning

Som det ses af figur 4, etableres nyt holdingselskab. I ovenstående illustration viser de gule linjer, hvorledes transaktionen kan tilrettelægges. Hvorledes forlods udbyttet udloddes i takt med, det vurderes forsvarligt at foretage udlodningen. Efter foretaget forsvarlige udlodninger, kan likviderne tilbageføres til 3H Holding ApS via et gældsbrief, som det fremgår af ovenstående.

7.9 Nyt styresignal på A/B modellen

Foregående afsnit viser hvordan A/B modellen på tidspunktet for udarbejdelse af dette speciale var muligt at gennemføre. Skattestyrelsen har den 27. august 2020 fremsat nyt styresignal som tidligere er gennemgået i ovenstående kapitel 5.

Fremsættelsen af det nye styresignal sker, på baggrund af afgørelsen i **SKM2019.371.SR**. Der anfører så væsentlig ændring i værdiansættelsen af B-anparter, at et nyt styresignal med frist på 6 mdr. før implementering er nødvendigt. Hidtil har B-anpartshaveren erhvervet anparterne til nominel værdi som gennemgået i foregående afsnits eksempel. Skattestyrelsen anfører i styresignalet at der ved værdiansættelse af B-anparterne, også skal tages hensyn til den fremtidige afkastmulighed som B-anpartshaveren erhverver ret til. Det betyder at værdiansættelsen bør tage højde for den gevinstmulighed, som B-

anpartshaveren erhverver, mod risiko for et begrænset tab. Skattestyrelsen henviser i metoder til beregning herfor til optionsteoriens modeller for værdiansættelse af erhvervet optioner. Herunder henvises til black-scholes modellen samt binominalmodellen. Som de to modeller der fremadrettet kan anvendes, til at beregne værdiansættelsen af gevinstmuligheden for B-anparterne. I eksemplet med 3H Holding ApS i afsnit 7.9, har HHH således en risiko for tab af den samlede forlods udbytteret, samt værdien af A-anparterne. Sønnerne har alene en risiko svarende til B-anparternes nominelle værdi. De har til gengæld et stort potentiale for avance ved fremtidige afkast, af den relativt lille investering i B-aktiernes nominelle værdier.

I foregående afsnits opstillede eksempel, blev A/B-modellen gennemgået på baggrund af den hidtidige retspraksis. Statueret ved flere afgørelser fra Ligningsrådet og Skatterådet. Herunder bl.a. i **SKM2015.274.SR** og **SKM2015.195.SR**. Denne praksis er dog fra 28. februar 2021 ændret. Såfremt HHH skulle overdrage 90% af anparterne i 3H Holding ApS i henhold til det nye styresignals vejledning, skal denne beregnes som anført nedenfor. I de tilfælde hvor der foreligger en gevinstmulighed. Hvilket er i de situationer hvor, forlods udbytteretten udgør hele egenkapitalens handelsværdi.

HHH ejer 100 % af 3H Holding ApS, der har en opgjort handelsværdi på 46.453 t.kr. 3H Holding har en selskabskapital på 400 t.kr. og HHH vil gerne overdrage 90% af anpartskapitalen til sønnerne.

A-anparterne udgør 10 % af den nominelle anpartskapital på 400 t.kr. Værdien af A-anparterne udgøres af den beregnede forlods udbytteret på 41.772 kr. der tillægges 10% svarende til 40 t.kr. af selskabskapitalen, svarende til HHH's ejerandel.

B-anparterne udgør 90% af 3H Holding ApS' nominelle anpartskapital på 400 t.kr. B-anparternes værdi er derfor 360 t.kr. svarende til 90% af anpartskapitalen.

B- anparterne bliver overdraget til Peter og Søren som gave. Dette er i lighed med tidligere praksis. Men efter ny praksis skal der med udgangspunkt i optionsteorien foretages en værdiansættelse af B-anparterne, som ikke har en tilknyttet forlods udbytteret. Fordelingen af værdien mellem A-aktierne og B-aktierne skal via optionsteorien sikre at der sker en korrekt værdiansættelse.

Derfor anses forlods udbytteretten inklusiv, den årlige rente- og risiko. Tilskrivningen er fastsat til 6% for 3H Holding ApS som udnyttelseskursen, hvormed den underliggende markedsværdi af B-anparterne har ret til den beregnede residualværdi, der tillægges når udnyttelseskursen jf. optionsteorien er betalt. Udnyttelseskursen er i generationsskifte sammenhæng udtrykt ved forlods udbytteretten.

Hovedpointen med den nye A/B model er, at der skal tages højde for den fremtidige forventede værdiudvikling af 3H Holding ApS. Jo større usikkerhed, der er for udviklingen, jo større er den potentielle gevinst for B-anparterne. Investeringen er forholdsvis lille kontra gevinstmuligheden. Hvorfor der er en positiv korrelation med volatiliteten på udviklingen i handelsværdien af 3H Holding ApS, Mens A- anparterne er negativt korreleret med volatiliteten. Da HHH på sine A-aktier som nævnt har en væsentlig tabsrisiko, og ikke får andel i fremtidigt merafkast, udover risikotillægget på forlods udbytteretten.

Black Scholes formelen anvendes uden at udlede matematikken bag formelen, da dette ligger udenfor afhandlingens formål, og der er derfor afgrænset herfor.

$$Værdi af en option = aktiepris * N(d_1) - aftalekurs * e^{-rent * løbetid} * N(d_2)$$

Hvor:

$$d_1 = \frac{\ln\left(\frac{aktiepris}{aftalekurs}\right) + \left(rente + \frac{volatilitet^2}{2} * løbetid\right)}{Volatilitet * \sqrt{løbetid}}$$

Og

$$d_2 = d_1 - volatilitet * \sqrt{løbetid}$$

Vi har følgende parameter, som indsættes i Black-Scholes modellen:

Aktiepris	100
Aftalekurs	100
Rente	6 %
Løbetid	10 år
Volatiliteten for aktiekursen	10 %

Aktieprisen fastsættes på aftaletidspunktet og kan for B-anparterne fastsættes til kurs 100, da B-anparterne erhverves til den nominelle værdi.

Aftalekursen/udnyttelseskursen er den pris, som skal betales, hvis optionen ønskes udnyttet når den udløber. Dette er den nominelle værdi af B-anparterne, og dækker i normal optionsteori over den pris der skal betales, hvis optionsretten på en call-option udnyttes. B-anparterne er allerede overdraget på tidspunktet hvor optionen udløber, hvorfor denne fastsættes til den tilsvarende værdi. Fremtidig praksis for anvendelsen på området, kan vise at denne metode ikke kan accepteres af skattestyrelsen, men dette

forhold afventer at blive afklaret via den fremtidige praksis på området, når det nye styresignal tages i anvendelse fra 28. februar 2021.

Renten er fastsat med baggrund i rente- og risikotillægget på forlods udbytteretten, med baggrund i hvad en ekstern investor forventes at kræve i afkast.

Løbetiden sættes til 10 år, som forventet periode for indfrielse af forlods udbytteretten.

Volatiliteten er vurderet med baggrund i selskabets stabile årlige overskud. Men volatilitetes betragtningen gør modellen svært anvendeligt, på unoterede værdipapirer. Da modellen er tiltænkt optioner på børsnoterede aktier, og modellen er følsom overfor ændring i den anvendte volatilitet. Volatiliteten udtrykker ændringen i det underliggende aktivs værdi, hvor den for børsnoterede aktier vil tage udgangspunkt i udsving på aktiekursen set over tid.

På baggrund af ovenstående indput fås:

$$d_1 = \frac{\ln\left(\frac{100}{100}\right) + \left(6\% + \frac{10\%^2}{2} * 10\right)}{10\% * \sqrt{10}} = 2,055$$

$$d_2 = 2,055 - 10\% * \sqrt{10} = 1,739$$

$$N(d_1) = N(2,055) = 0,980$$

$$N(d_2) = N(1,739) = 0,959$$

$$Værdi af option = 100 * 0,980 - 100 * e^{6\%*10} * 0,959 = 45,38$$

På baggrund af Black-Scholes modellen, værdiansættes "optionen" til 45,38 kr., som er den præmie, der skal betales for optionen. Tilsvarende hvis man vælger at udnytte "optionen" vil aftalekursen på 100 kr. pr. aktie også skulle betales.

Med baggrund i det nye styresignal vil en tilsvarende overdragelse lig HHH's overdragelse til sønnerne blive mindre attraktiv. Det må antages at andre generationsskiftemodeller i stedet vil blive anvendt i højere grad end i dag. Da det som det ses af ovenstående, medfører en merværdi på aktierne/anparterne der overdrages til børnene. Men fordelene ved at benytte modellen, hvor børnene tidligere kunne erhverve B-aktierne til kurs pari, og dermed få andel i overskud m.v. Et lavt kapitalindskud, vil ikke i samme omfang være til stede fremadrettet. Praksis i løbet af 2021 vil konkludere, hvorvidt modellen fortsat vil blive anvendt i konkrete sager. Det må om end ikke andet, forventes at ske i mindre omfang end hidtil. Da den åbenlyse fordel ved modellen er blevet fjernet med det nye styresignal fra

Skattestyrelsen. Når der ikke længere er mulighed for at overdrage B-anparterne til den nominelle værdi.

7.10 gaveoverdragelse uden succession.

Som et alternativ til at benytte A/B modellen ved overdragelse med succession. Er det muligt at overdrage hele selskabskapitalen til den opgjorte handelsværdi. Da der ikke sker skattemæssig succession, beregnes der modsat i afsnit 7.5 ikke en passivpost. Hvis HHH vælger at foretage en 100% gaveoverdragelse, vil der skulle vederlægges 6.948 t.kr. til Skattestyrelsen. Svarende til 15% af den beregnede handelsværdi. Søren og Peter vil i forbindelse med overdragelsen opnå forhøjet afskrivningsgrundlag. Da handelsværdien fordeles på aktiverne, modsat ved succession, hvor børnene indtrådte i HHH's anskaffelsessummer.

	T.kr.
Skattepligtig avance	46.453
Afgiftspligtigt beløb	46.453
Sørens andel (50%):	
Sørens andel af gaveafgiftspligtigt beløb	23.227
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Afgift jf. BAL §23 $((23.227-67,1)*15\%)$	-3.473
Peters andel (50%):	
Peters andel af gaveafgiftspligtigt beløb	23.227
Bundfradrag jf. BAL §22	-67,1
Afgift jf. BAL § 23 $((23.227-67,1)*15\%)$	-3.473
Samlet gaveafgift i henhold til BAL §23 ved fuld gaveoverdragelse	<u>6.948</u>

I lighed med gaveoverdragelse med succession, kan der også ved gaveoverdragelse uden succession benyttes finansiering via anfordringslån, hvormed gaveafgiften kan reduceres forholdsmæssigt med hovedstolen på anfordringslånet. Principperne for anfordringslån er identisk med principperne beskrevet i afsnit 7.5 hvorfor de ikke vil blive yderligere uddybet her.

8. Sammenfatning og konklusion

Med baggrund i det store fokus der de seneste år har været på generationsskiftebeskatning af danske familieejede anparts- og aktieselskaber. Har denne afhandling haft til formål at belyse hvorledes en kapitalejer, der står over for et generationsskifte, kan gennemføre dette. Således at det sker ved skattemæssig optimering, på baggrund planlægning og tilrettelæggelse af generationsskiftet. Det gøres for, at generationsskiftet gennemføres på en så hensigtsmæssig måde for kapitalejeren og selskabet. I forhold til at reducere den likviditetsmæssige påvirkning af selskabet, og kapitalejer ved gennemførelse af generationsskiftet, og dermed undgå afståelsesbeskatning i forbindelse med en familieoverdragelse.

Som det er anført, har debatten over de seneste år medført, et stigende politisk fokus på beskatningen af familieejede selskaber, i forbindelse med generationsskifter. Ved afskaffelsen af tidligere reducerede bo- og gaveafgift for erhvervsaktive virksomheder på 6% i 2019, er der i 2020 sket en tilbagerulning til 15% med finansloven for 2020. Hvor der igen kom en fornyet debat. Mange selskaber valgte at generationsskifte inden årsskiftet 2019/20.

Det var dog ikke alle af de samlede ca. 23.000 selskaber, som står overfor et generationsskifte i de kommende år, som fik benyttet lejligheden til at få gennemført generationsskiftet i 2019, til den lave beskatning. Tilsvarende fik de måske heller ikke gennemført generationsskiftet inden februar 2021. For dem betyder det at, Skattestyrelsen nye styresignal vedr. A/B-Modellen får betydning for dem. Den populære generationsskiftemodel bliver dyrere at benytte, når gevinstmuligheden på B-aktierne skal tillægges værdi. Som afhandlingen viste vil Black-Scholes modellen medføre en væsentlig højere gaveafgift end tidligere, ved gaveoverdragelse af B-anparter til nominelle værdier.

Afhandlingen har afdækket at den danske lovgivning vedrørende generationsskifter er i en konstant udvikling. Hvor nye styresignaler og politiske beslutninger, medfører en kontinuerlig ændring af retspraksis på området for at gennemfører et generationsskifte i levende live. Det kan derfor for kapitalejer medføre, at der skal spekuleres i et eventuelt fremtidigt regeringsskifte, hvor en tilbagerulning af stigningen i gaveafgiften måske kan blive aktuelt. Afhandlingen har vist, at der eksisterer en række metoder og modeller til at gennemfører et generationsskifte efter gældende dansk ret. Der kan således gennemføres et generationsskifte med skattemæssig succession, hvor modtageren indtræder i

overdragerens skattemæssige stilling, og dermed ikke udløser afståelsesbeskatning ved en overdragelse.

Fordelen ved succession har vist at kunne reducere kapitalbehovet ved gennemførsel af et generationsskifte. Afhandlingen har vist at der i lovgivningen er indført begrænsninger på at kunne gennemføre generationsskifter med skattemæssig succession. ABL §34 tillader således kun at selskaber der har mere end 50% af aktiverne og indtjeningen fra erhvervsaktive, kan gennemføre skattemæssig succession. Således er ejendomskoncerner med udlejningsejendomme helt afskåret fra at benytte skattemæssig succession. Ved at gennemfører overdragelsen med succession har afhandlingen vist, at man opnår mulighed for at modregne de fremtidige skattemæssige forpligtigelser, som modtageren påtager sig ved overdragelsen. Og derfor kan modregne en passivpost i avancen, som ellers ville være genstand for gaveafgiftsbeskatning. Passivposten reduceres ikke forholdsmæssigt hvis gavebeløbet kun udgør en lille andel af den samlede overdragelse. Kapitalejer vil ved finansiering med anfordringslån derfor kunne udskyde og reducere skatten frem til et tidspunkt, hvor det kan være fordelagtigt at lade hele anfordringslånet beskatte.

Når overdragelsen sker uden skattemæssig succession, har afhandlingen vist, at metoderne for overdragelse af anparter er blevet svære uden at undgå en væsentlig gaveafgiftsbeskatning på tidspunktet for overdragelsen. A/B -modellen er som følge af det nye styresignal blevet dyrere at anvende som metode, til at få den yngre generation indlemmet i fremtidige overskud i virksomheden.

Tilsvarende har den øget gaveafgift fra 6% til 15% medført, at det er blevet dyrere at generationsskifte ved hel gaveoverdragelser. Det er dog muligt at benytte anfordringslån til finansieringen, hvormed kapitalejer kan spekulere i, et regeringsskifte med reduceret gaveafgift til følge. Han kan lade anfordringslånet falde til gaveafgiftsbeskatning på tidspunktet for evt. ændring i beskatningen.

Det er således særligt et likviditetsmæssigt aspekt der ligger til grund for, hvorvidt der foretages generationsskifte med eller uden succession. Samtidig opnår modtagerne ved overdragelse uden succession dog højere skattemæssigt afskrivningsgrundlag, der modregnes i skattepligtig indkomst, hvilket ikke er muligt ved skattemæssig succession.

Afhandlingen har vist et sammenspil i den danske lovgivning mellem FUSL, LL, ABL og SEL m.v. der således muliggør omstrukturering og tilpasning af koncernen, med henblik på at kunne overdrage denne til én eller flere børn. Herunder har metoderne til at udskyde skatten ved at anvende A/B -modellen, anfordringslån og ved gennemførsel af aktieombytninger påvist samspillet mellem de enkelte love.

Afhandlingen har således vist, at det er muligt at gennemfører et generationsskifte skattefrit, hvis dette planlægges og tilrettelægges i ordentlig tid. Samt hvis gaveoverdrager

ønsker at anvende anfordringslån til udskydelse af gaveafgiftsbeskatningen, ultimativt på tidspunktet for overdragerens død.

8.1. Perspektivering

Der har gennem de seneste år været et øget fokus på generationsskiftebeskatningen i Danmark. Både erhvervsledere og politikere har blandet sig i debatten, som efter finanskrisen særligt har taget til. Specielt i forbindelse med tilgang af en række nye partier til folketinget, hvorfor afskaffelse eller reduktion af gaveafgiften er på den politiske agenda. Her går Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance ind for en afskaffelse af arveafgiften. Det betyder at ejerledere ikke kan have tillid til hvilket lovgrundlag, der vil være gældende efter et regeringsskifte. Idet der ikke er bred politiks opbakning til den nuværende beskatning.

Det betyder man som virksomhedsejer kan vælge at udskyde et generationsskifte, som følge af en forventning om, at de politiske vinde vil skifte til et kommende folketingsvalg i senest 2023. Hvor et regeringsskifte kan forventes at medføre en lempeligere beskatning ved generationsskifte af erhvervsvirksomheder. For dem der ikke nåde at gennemfører et generationsskifte før finansloven for 2020 trådte i kraft, giver det derfor anledning til spekulation i at afvente et fremtidigt generationsskifte. I 2019 var indtægterne fra generationsskifte beskatning ekstraordinære høje, disse kan som følge af en reduceret lyst, og den foretaget fremrykning af mange påtænkte generationsskifter i 2019. Medføre at indtægterne på generationsskiftebeskatning bliver på niveau eller lavere end hidtil, til trods for stigningen i gaveafgiften. Som følge af de familieejede selskaber indtager en afventede position.

Som alternativ til at gaveoverdrage sin virksomhed har A/B modellen været et ofte benyttet alternativ. Med Styresignal **SKM2020.348.SKTST**, der træder i kraft 28. februar 2021, må A/B Modellen dog forventes at blive mindre attraktiv for mange, når der skal vælges metode for gennemførsel af generationsskiftet. Som følge af styresignalet medfører, at der fremadrettet skal beregnes et tillæg på baggrund af den gevinstmulighed som B-aktionæren opnår ved at erhverve aktierne til en lav anskaffelsespris. Fremadrettet benyttes optionsteorien med beregning af gevinstmuligheden ved benyttelse af Black-Scholes modellen eller binomialmodellen som gennemgået i afsnit 7.9. Praksisdannelse i løbet af 2021 og 2022, vil vise hvilke beregningsmodeller der bliver benyttet i praksis, og hvilke modeller udover de to anførte i styresignalet, som Skattestyrelsen vil acceptere via fremtidige bindende svar.

Afhandlingen har haft til formål at besvare generationsskifte af aktie- og anpartsselskaber. Et andet interessant fokus kunne have været metoder for generationsskifte af personlig

ejet virksomheder. Samt den nye beskatnings betydning for generationsskifte af disse virksomheder.

En anden vinkel på afhandlingen kunne være undersøgelse af generationsskifte ved succession til en erhvervsdrivende fond. Fondsmodellen sikre at et selskab forbliver på danske hænder og er bredt anvendt blandt nogle af Danmarks største selskaber. Herunder Novo Nordisk, A. P. Møller – Mærsk og Lauritzen fonden. Dette kunne være interessant med baggrund i, at folketinget den 3. december 2020 vedtog en ny lov, der skal sikre at fondsoverdragelse af erhvervsaktiv virksomhed kan ske uden at udløse skatter og afgifter. Denne lov træder i kraft 1. januar 2021.

Afhandlingen har således ledt til mange alternative problemfelter, som der kunne have været inddraget. Det er dog tilstræbt at afhandlingen fokuserer på generationsskifte af familieejede anparts- og aktieselskaber. Således hvordan et generationsskifte af disse bedst tilrettelægges ud fra overdragerens ønsker.

Forkortelser

ABL:	Aktieavancebeskatningsloven
BAL:	Bo- og gaveafgiftsloven
FUSL:	Fusionsskatteloven
KGL:	Kursgevinstloven
KSL:	Kildeskatteloven
LL:	Ligningsloven
SFL:	Skatteforvaltningsloven
SEL:	Selskabsskatteloven
SKL:	Skattekontrolloven
SL:	Statsskatteloven
VUL:	Vurderingsloven
VSL:	Virksomhedsskatteloven
ÅRL:	Årsregnskabsloven

Litteraturliste

Bøger

Haustrup, Steen og Jensen, Andreas Munk (2017), *De bløde problemstillinger i generationsskifter – En samtalebog for familieejede virksomheder*. Forlag: Steen Haustrup og Andreas Munk Jensen

Pedersen, Kim, *Generationsskifte og strukturering – En håndbog for ejerledere* (2017), Karnov Group Danmark A/S 1. oplag

Serup, Michael (2019) *Generationsskifte, omstrukturering*, Karnov Group

Sølvkjær Olesen, Birgitte (2017) *Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige grundlag*, 5. udgave, Jurist- og Økonomiforbundets forlag

Hjemmesider

Berlingske tidende, *Regeringens lempelse af skat på generationsskifteselskaber – splittelse*, læst 22. august 2020, fra: <https://www.berlingske.dk/oekonomi/regeringens-lempelse-af-skat-paa-generationsskifteselskaber-splittelse>

Børsen, *Staten hev 5 mia. kr. ekstra ind på arveafgift*, læst 14. september 2020, fra: <https://borsen.dk/nyheder/proselvstaendig/staten-hev-5-mia-kr-ekstra-ind-paa-arveafgift1>

Den Europæiske Unions Tidende, *Rådets direktiv 2009/133/EF*, læst 1. november 2020, fra: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0133&from=DE>

Folketinget, *Skatterådet*, læst 30. august 2020, fra: <https://www.ft.dk/da/partier/kommissioner/skatte%C3%A5det>

Folketinget, *Samling af lovforslag for folketingsåret 2016/17, L 183 Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven*, læst 16. september 2020, fra: <https://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/l183/index.htm>

Folketinget, *Samling af lovforslag for folketingsåret 2019/2020, L76 forslag til ændring af boafgiftsloven*, læst 16. september 2020 fra: <https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/l76/index.htm>

IFRS, *IAS 38 Intangible Assets*, læst 6. november 2020, fra: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-38-intangible-assets/>

Nasdaq OMX Copenhagen, læst 28. oktober 2020, fra: <https://www.nasdaq.com/solutions/copenhagen-listing-review>

Retsinformation, *Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og forskellige andre love*, læst 10. september 2020, fra: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201613L00183>

Skatteankestyrelsen, *landsskatteretten*, læst 6. oktober 2020, fra: <https://www.skatteankestyrelsen.dk/om-styrelsen/organisation/landsskatteretten/>

Skattestyrelsen, *6 ud af 10 privatansatte arbejder i familieejede virksomheder*, læst 28. august 2020, fra: <https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/aktuelle-skattetal/6-ud-af-10-privatansatte-arbejder-i-familieejede-virksomheder/>

Skattestyrelsen, *C.D.7.3.1 Betingelser for skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse* læst 10. oktober 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945249>

Skattestyrelsen, *Styresignal om praksisændring for A/B-modeller vedr. medtagelse af gevinstmulighed i værdiansættelsen*, læst 23. oktober 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2297196>

Skattestyrelsen, *Gaver*, læst 24. oktober 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2234842>

Skattestyrelsen, *TSS-cirkulærer 2000-10, vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill* læst 17. december 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=82338>

Skattestyrelsen, *C.I.4.1 LL§3, stk 1-4 – Den generelle omgængelsesklausul*, læst 21. oktober 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2177713>

Skattestyrelsen, *C.D.6.3.6.1 Væsentlige ændringer skal anmeldes*, læst 4. november 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945328>

Skattestyrelsen, *SKM2005.543.SKAT*, læst 13. oktober 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=363924&chk=216985>

Skattestyrelsen, *TSS-cirkulærer 2000-09 værdiansættelse af aktier og anparter*, læst 17. december 2020 <https://skat.dk/skat.aspx?oid=82336>

Skattestyrelsen, *Forældresag*, læst 26. december 2020, fra: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1611171>

Skattestyrelsen, *Satser og beløbsgrænser*, læst 25. december 2020, fra: <https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser-i-lovgivningen/virksomhedsskatteloven/>

TAX.dk, *EU-direktiv 90/434/EØF*, læst 18. oktober 2020, fra: https://tax.dk/lv-2009-2/lvs/S_D_1_12_1.htm

Domme / afgørelser / bindende svar:

TfS1991.140LSR	SKM2006.97SKAT
TfS1997.207LR	SKM2007.106SR
TfS1998.160LR	SKM2007.433SR
U.199.885HH	SKM2007.921SR
TfS2000.392LR	SKM2007. 917SR
TfS2002.778LSR	SKM2007.58.SR
Tfs2002.235.LR	SKM2008.476SR
SKM2003.66LR	SKM2009,306SKAT
SKM2003.134LR	SKm2010,2SR
TfS2003.451LR	SKM2011.90SR
SKM2003.458 LR	SKM2011.571SR
SKM2004.73TSS	SKM2012.685SR
SKM2004.173LR	SKM2012.257.SR
SKM2004.416LR	SKM2013.190.SR
SKM2004.44LSR	SKM2015.195SR
SKM2005.167ØL	SKM2015.274SR
SKM2005.26TSS	SKM2016.219SR
SKM2005.543.SKAT	SKM2019.374SR
SKM2006.627SR	SKM2019.371SR
SKM206.345LSR	SKM2020.348SKTS
SKM2006.51SR	

Bilag

Bilag 1

Konsolideret balance 3H Holding ApS koncernen				Gennemsnit 3 år Korrektioner i 3 års gennemsnit henhold til TSS- inkl. Korrektioner i cirkulærer 2000- henhold til TSS- 09 cirkulærer 2000-09		
År	2017	2018	2019			
Resultatopgørelse						
T.DKK						
Salg af varer og tjenesteydelser	17.852	20.247	23.758	20.619		20.619
lejeindtægter	1.215	1.476	1.854	1.515		1.515
Bruttofortjeneste	19.067	21.723	25.612	22.134		22.134
Personaleomkostninger	-14.279	-16.785	-18.720	-16.595		-16.595
Af og nedskrivninger materielle anlægsaktiver	-1.029	-1.193	-1.021	-1.081		-1.081
Driftsresultat	3.759	3.745	5.871	4.458		4.458
Finansielle indtægter	925	486	1.118	843		843
finansielle omkostninger	-470	-444	-388	-434		-434
Resultat før skat	4.214	3.787	6.601	4.867		4.867
Skat af årets resultat	-927	-833	-1.452	-1.071		-1.071
Årets resultat	3.287	2.954	5.149	3.797		3.797
Aktiver						
T.DKK						
Grunde og bygninger	4.685	4.587	4.820	4.697	-825	3.872
Investerings ejendomme	13.250	12.935	12.577	12.921	-6251	6.670
Andre anlæg, driftmateriel og inventar	6.120	7.242	7.524	6.962		6.962
Materielle anlægsaktiver i alt	24.055	24.764	24.921	24.580		24.580
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	1.022	1.650	1.274	1.315		1.315
Varelager i alt	1.022	1.650	1.274	1.315		1.315
Igangværende arbejder for fremmed regning	5.157	5.802	7.778	6.246		6.246
Tilgodehavender fra salg	6.852	5.984	4.256	5.697		5.697
Andre tilgodehavender	364	497	193	351		351
Tilgodehavender i alt	12.373	12.283	12.227	12.294		12.294
Værdipapirer	2.145	3.123	4.120	3.129		3.129
Likvider	4.754	2.405	3.120	3.426		3.426
Omsætningsaktiver i alt	20.294	19.461	20.741	20.165		20.165
Aktiver i alt	44.349	44.225	45.662	44.745		44.745
Passiver						
T.DKK						
Selskabskapital	500	500	500	500		500
overført resultat	34.275	33.829	35.978	34.694	-5.519	29.175
Forslået udbytte for regnskabsåret	2.200	1.200	1.800	1.733		1.733
Egenkapital i alt	36.975	35.529	38.278	36.927		36.927
Hensættelse garantireparationer	1.740	2.140	2.572	2.151		2.151
Hensættelse til udskudt skat	1.865	2.101	2.075	2.014	-1.557	457
Hensatte forpligtigelser i alt	3.605	4.241	4.647	4.164		4.164
Leverandører af varer og tjenesteydelser	1.057	1.727	318	1.034		1.034
Skyldig selskabsskat	927	833	1.452	1.071		1.071
Anden gæld	1.785	1.895	967	1.549		1.549
Kortfristet gæld i alt	3.769	4.455	2.737	3.654		3.654
Passiver i alt	44.349	44.225	45.662	44.745		44.745
Bilag 1, Egen tilvirkning						